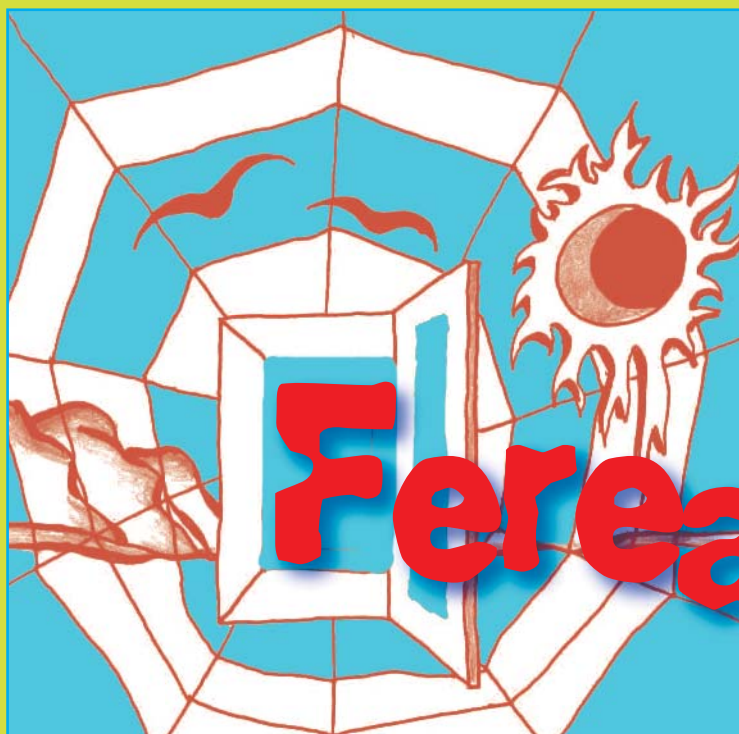

La Mulți Ani!

Fereastră

Revistă editată de
Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia”
Nr. 43 - 44, noiembrie - decembrie 2008

Tudor Mușatescu

Amintiri

Pe uliți a intrat Crăciunul cu coruri limpezi de copii...
În odăița mea tăcută ca o capelă mortuară
În care morții stau de veghe în racle de fotografii,
Pășesc încet, purtând în suflet a amintirilor povară.

E tot așa cum am lăsat-o... Aceiași sobă văruiată
În care jaru-ademeneste cu șerpi de foc o buturugă;
Aceleași scoarțe pe divane și-aceași Maică Prea-Slăvită
Din rama ei își pleacă ochii ca eu să mi-i ridic spre rugă.

Privesc cu ochii-nchiși, în vreme, vacanțele de altădată...
La gară, uite pe bunicul. Îl văd din tren după lulea...
Mă-mbrățișează... parcă plânge... și mâna mea înmănușată
Mi-o ia, și cum mi-o strânge, Doamne!... Mă doare și mă-ntreb: ce vrea?

A, știi. Mă ține să n-alunec... toți oamenii se dau în lături.
În dosul gării e-ntuneric. Un om îl băjbâie și-l ceartă,
Un om care-a ieșit în fugă pe ușa cârciumii de-alături.
O! E Costache Surugiul... și cum duhnește-a țuică fiartă.

Cum zboară sania. Zăpada străluce-n razele de lună
Și duduie întreg pământul sub trapul cailor voinici
Costache își îndeasă cușma... (urechea cerului adună
Sudalme împletite ritmic cu trăsnete prelungi de bici.)

Ce cald e-acasă și obrații îmi ard ca focul, de săruturi,
Mă uit pe geam și bat din palme; cad fulgi ușori ca niște fluturi
Și mâine știu că în salonul închis cu grijă de bunica
Va fi un brad cu-atâtea daruri, cu-atâtea lucruri de nimica.

A nins de-o palmă toată noaptea și ninsă toată de făină
Anica – baba vrăjitoare – rotește bombănind, colacii
Și țipă ascuțit la mine, își scui-pă-n sân și se închină,
Că am lăsat ușa deschisă și-au să răcească cozonacii.

Ce moale-i patul... nu e nimeni de pază, în odaia mea
Mă cred dormind... Ascult alături cum cântă mama la clavier
Și-aud tușind pe tata mare... Văd bradul îmbrăcat în fir
Și strâng în brațe somnoroase un ursuleț de catifea.

.....

În curte se aude larmă și pași și bâte de flăcăi,
Colindătorii-ncep să cânte și cum pătrunde melodia
De glasuri blânde și curate ca un concert de zurgălăi,
Îmi pare că afar-la geamuri îmi plânge-ncet copilăria.

Festivalul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” – ediția a II-a

FRUMOȘII NEBUNI AI MICILOR ORAȘE

10 octombrie 2008. Schimb câteva vorbe cu maestrul **Grigore Vieru**, „evadat” dintr-un spital din Chișinău pentru a participa la evenimentul nostru de suflet. Îi mărturisesc emoțiile mele, legate de ceea ce urmează să se întâmple. Mă liniștește: „*Oricum, ce faceți voi, aici, este un lucru minunat*”.

Încep să sune telefoanele: **Fănuș Neagu** nu poate să vină, este internat în spital, dar promite că va interveni, telefonic, în timpul manifestării. Actorul și scriitorul **Mircea Diaconu**, directorul teatrului Nottara, se afla în turneu în străinătate, nu poate nici el să vină. **Ion Roșioru**, scriitorul din Histria, membru al juriului, are o problemă de rezolvat, pe unde va prin țară, dar ne trimite 40 de pagini de poezie, pentru a fi publicate în revista „Fereastra”.

Cu premianții de la Chișinău făcusem o înțelegere: premiile nu le puteau acoperii cheltuielile de deplasare, așa încât urma să le trimitem banii prin poștă... Ceilalți însă sunt prezenți și, în vreme ce lumea se adună în sala Casei de Cultură, o zăresc printre spectatori, pe **Aida Hancer**, din Suceava, deținătoarea Marelui Premiu la ediția trecută a festivalului: ea își va lansa azi volumele de versuri: **Eva Nimănu** (Editura Vinea) și **Amadiada** (Editura Princeps). O altă lansare de carte va fi cea a scriitorului... **Adrian Năstase: Codul Zambaccian 2**.

Expoziția de carte din hol adaugă, la acestea, câteva volume ale lui **Adrian Păunescu, Antologia cenealului „Agatha Grigorescu Bacovia”, colecția**

revistei **Fereastra** și câteva zeci de exemplare din ultimul număr al revistei **Plumb**, ce ne-a parvenit prin amabilitatea d-lui **Calistrat Costin**, președintele Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor.

Pentru că timpul trece incredibil de repede, prezint oaspeții: **Grigore Vieru, Adrian Năstase, Marius Chelaru** (președintele juriului), **Calistrat Costin, Gheorghe Neagu** (redactorul șef al revistei focșanene **Oglinda literară**), scriitorii buzoieni **Nicolae Pogonaru** și **Tudor Cicu**... **Adrian Păunescu** și **Tatiana Stepa** vor sosi ceva mai târziu.

Începe decernarea premiilor, diplomele fiind înmânate de scriitorul Marius Chelaru, unul dintre cei mai autorizați reprezentanți ai criticii literare tinere și președintele juriului

Premiul revistei „Oglinda literară” îi revine lui **Vasile Toma**, din Chișinău, un poet despre care

Nicolae Dabija scria: „Vasile Toma s-a născut bătrân... Poemele lui sunt iscate din dor, din foame, din frig, din teamă, din durere, din speranță”

La secțiunea proză:

Premiul III – Cornel Diaconu, din Buzău.

Proza premiată (**Biografii rurale**) aduce în prim plan „monologul” omului simplu, de la țară, care „sare” mereu gardul Academiei, reinventând Limba Română.

Premiul II – Mircea C. Dinescu (Ploiești).

Paginile scrise de medicul ploieștean disecă, cu trăsături fine de bisturiu, tarele de ieri ale societății românești, care, parafrazându-l pe Creangă: „Mai bulversată ca ieri, ca azi, și ca de când ne știm, n-a fost niciodată!”

Premiul I – Florentina Loredana Dănilă (Slobozia), care spune, vizibil emoționată: „Nu credeam că un asemenea eveniment literar poate fi organizat într-un oraș de talia Mizilului. Mi-am schimbat impresia imediat ce am intrat în această sală și am văzut atâția oameni preocupați de cultură”.

La secțiunea poezie:

Premiul III – Ecaterina Bargan (elevă anul II la Colegiul Național de Comerț din Chișinău). Poezia ei, de o maturitate surprinzătoare, sună precum primele acorduri dintr-o simfonie fantastică, prevestind un destin poetic important pentru întreaga literatură română.

Premiul II - Georgiana-Adriana Gilescu (elevă a Colegiului Național B.P.Hasdeu, din Buzău) care scrie, în **Apel la procesul lui Kafka**: „Adesea mă găsesc la obiecte pierdute, / sau în anticamera de închiriat sentimente / nu reușesc niciodată să-mi las/ bagajele cu vise / Și trenul trece prin mine / lăsându-mă pustie cu încă o vară / cu încă o viață strigată în somn”.

Premiul I - Ștefan Alexandru Ciobanu (student în anul II al facultății de psihologie). Ștefan Alexandru Ciobanu și-a asumat, deja, o carieră literară, un drum definit poetic astfel: „Am mers mult / m-am tocit până la umeri / sunt ca o linie de orizont / pe care se văd fetele morgane...”

Marele Premiu „Agatha Grigorescu Bacovia” - Adelina Georgeta Dozescu (comuna Belinț (Timiș), elevă în clasa a XI-a la Liceul „Vlad Țepeș” din Timișoara. Ea explorează, cu talent, un univers metaforic în care, sub asaltul lumii nebune în care trăim, inima își recompune lumina din cioburi de oglindă, precum în aceste versuri: „Dumnezeu îmi scapă printre degete / Mă simt atât de goală / Încât mâna mea desenează lumină...”

Marius Chelaru avea să remarce, în final:

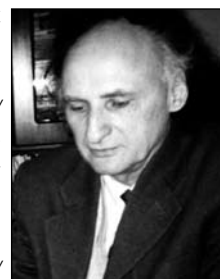
Adelina-Georgeta Dozescu și Aida Hancer „Marile premiante” în aceeași... bancă, a poeziei

„Să vezi un copil venind de la Timișoara la Mizil, numai pentru că iubește poezia, ține de încăpățânarea de a face cultură, pe care, din fericire, generațiile foarte tinere și-au asumat-o”.

Invitat la microfon, **Grigore Vieru** mărturisește: „Iubiți frați! Sunt pentru a treia oară la Mizil și am îndrăgit acest oraș și această lume...”

Poetul vorbește despre ființa națională și despre o graniță de lacrimi: „Eu sunt născut într-un sat aflat lângă Miorcanii marelui Ion Pillat, pe malul drept al Prutului. După ce s-au distrus bisericile și mănăstirile de la noi, transformate fiind în spitale de boli venerice, în spitale de tuberculoși sau în pușcării, maica, femeie profund religioasă, în taină, în noaptea Învierii, voia să sfințească pască. Și atunci aștepta zvonul clopotelor din biserica de pe malul celălalt și atunci sfințea ouăle și pască... Este păcat să uitați aceste lucruri, care se întâmplă acolo, unde am pățimit și pățimesc și astăzi... Dar, parcă și de Unire mi-e teamă, când văd că unii îl batjocoresc pe Eminescu în țara lui. I-am spus aseară lui Fănuș Neagu: «Noi avem cuvântul și ne retragem în cuvânt, dar oamenii simpli, cei care suferă, ce au?»”.

Grigore Vieru a încheiat cu una dintre cele mai frumoase confesiuni lirice ale sale: „Casa mea / Tu mă iartă, o, mă iartă, / Casa mea de humă, tu, / Despre toate-am scris pe lume, / numai despre tine nu. // Să-ți trag radio și lumină / Ți-am făgăduit cândva / Și că fi-vom împreună / Pieptul meu cât va sufla. // Dar prin alte case, iată, / Eu lumina o presor, / Alte case mă ascultă / Când vorbesc la difuzor. // Ți-am luat-o și pe mama / Și-ați rămas acum, ia, / Vai, nici tu în rând cu lumea / Și nici orășeancă ea. // Las'că vin eu cu bătrâna / Și

nepotu-ți o să-l iau / Care pe neprins de veste / Spe-
ria-va-ți bezna: „Hau!” // Și vei râde cu băiatul / Ca
doi prunci prea mititei / Și vei plânge cu bătrâna /
De dor ca două femei. // Și vei tace lung cu mine /
Cu vâz tulbur și durut, / Casă văduvă și tristă / De
pe margine de Prut.”

Adrian Păunescu și Tatiana Stepa, ignorând oboseala drumului, au intrat direct în spectacol: poetul recitând **Repetabila povară** iar Tatiana adăugând cuvintelor în formă de lacrimă **Ruga pentru părinți**. După care poetul explică: „Noi ne-am ocupat de lucruri profund «banale», cum ar

fi dragostea de părinți, dragostea de țară, dragostea de om... Eu cred că răul e foarte ușor de făcut și binele foarte complicat. Am rămas în «armata» binelui și de aceea și suntem împreună. Sigur, aveam o mie de treburi importante de făcut, dar când am auzit că astăzi, la Mizil, este o sărbătoare a culturii, nu puteam să nu fim alături de dumneavoastră... Iar pe drumul nostru încoace, datorită complicațiilor șoselelor, am avut timp să scriem și v-am adus două cântece noi, două premiere. N-ar fi exclus ca de aici, de la Mizil, în această zi de octombrie a anului 2008, să înceapă cariera a două cântece excepționale ale Tatiane Stepa”.

În tăcerea sălii sunetele devin bolți înalte, sub care suflul îngeunchează: „Foaie verde și uscată / Într-un mod paradoxal / Nu se știe niciodată / Cât mai e pân' la final // Foaie dulce și amară / Viața totuși-i-un prinos, / Poate-i cea din urmă oară / Când putem trăi frumos. / Omenirea noastră însăși / Rătăcind pe-această cale / Cu pământul ei de oale / Trebuie supusă unei reparații capitale // Fir-ar pofta să ne fie / N-i din ce în ce mai greu, / C-am uitat de omenie / C-am uitat de Dumnezeu. // Numai vremuri austere, / Numai fuga după bani, / Numai setea de avere și-nmulțirea de dușmani // N-avem nume, n-avem rude / Am ajuns niște roboți, / Om pe om nu-l mai aude, / Dracul a intrat în toți // Foaie roșie și verde, / Tot în lupte ca pe front, / Lumea asta se va pierde / Într-o bancă, într-un cont...”

A doua melodie a evocat recente „plecări” dintre noi a unor mari actori români: „**Mor actorii** / Ce se-ntâmplă seamănă teribil / unui zbor cu foarte multe goluri, / În această țară mor actorii / regretați de propriile roluri. // Tineri și bătrâni, la garderobă / Vin să-și lase cea din urmă haină. / Programați să intre în spitale / Ca să poată să se stingă-n taină. // Căinii mor și reîncep să latre / Cinici, pofticioși, nerăbdători / Se tot sting luminile în teatre / Noapte

bună, domnilor actori! // Nu mai vor aplauze și visuri, / Nu mai vor sufleori, lumini și farduri, / Ar mai zăbovi doar ca să-și rupă / Propriile-afișe de pe garduri. // Mor actorii părăsiți de public / teatrul însuși este o fantomă / Și la catafalc le stau de gardă / Rolurile care intră-n comă. // Ne-au făcut să plângem și să râdem / În momente bune sau mizere / Astăzi cu privirea zăvorâtă / Ei își joacă ultima tăcere // Ce ciudat, acum când mor actorii / Tragedia ce-am jucat-o moare, / Pentru a afla că fără dânsii / Tragedia noastră e mai mare”

Adrian Năstase, amintindu-și de începuturile sale literare („Am făcut parte din **Cenacul Săgetătorul**, dar cred că nu ați vrea să auziți poezia pe care o scriam atunci”) și-a prezentat pe scurt volumul adus pentru lansare (**Codul Zambaccian 2**), luat: „direct de la tipografie, aseară...”, un jurnal săptămânal, uneori ironic, alteori grav, ce poate fi catalogat, cum spunea cronicarul, drept o „gâlceavă a înțeleptului cu lumea”.

Aplauze pentru Fănuș Neagu

Pe urmă un glas baritonal s-a auzit în difuzoarele sălii: „Ca fiu de țăran, trăind în câmpie aproape 20 de ani, cred că cel mai frumos lucru ce ți se poate întâmpla acolo, noaptea, e să vezi un foc în depărtare. La dumneavoastră ard strugurii, așa că aveți lumină de jur împrejur”.

Aplauzele au confirmat că spectatorii îl recunoscuseră, cu iubirea lor, pe inegalabilul magician al metaforei, **Fănuș Neagu**. Pe urmă a fost liniște, picurată de gânduri:

„Când mă apuc să scriu pe patul de spital, pe care-l ocup de mai bine de un an, trăiesc din plin senzația de irealitate. De pe tristețe praguri de fum ale tuturor drumurilor nu răsună decât întrebarea: «A fi, sau a nu fi?»

Pe marele Bacovia l-am văzut numai de două ori – cu doamna Agatha mă întâlneam des la

ședințele Uniunii Scriitorilor; poetul, geniu unic, era un tip atât de ursuz, încât devenea fermecător. Numai când scăpa de sub observația doamnei Agatha, care fusese una din frumusețile Moldovei, mai lua un pahar de vin în plus și atunci devenea și el vorbăreț. A fost unul dintre marii poeți ai României și a murit sărac lipit. Doamna Bacovia era fermecătoare, dar cred că-l ținea strâns în gheară, lipit, nici nu mișca poetul. Nici n-avea unde să se ducă, era o mână de om. Așa, ca statuia pe care i-a făcut-o Constantin Popovici la Bacău.

Am fost coleg și cu fiul-său, Gabriel. Numai trei luni... Din liceele militare eu am eșuat la o școală de repetenți din București - Pedagogică, nr. 2 - și am fost chiar coleg de bancă cu Gabriel. În vacanța de Crăciun poetul l-a retras și l-a dus la alt liceu...

Am crescut într-o altă lume, arhaică, dar mai apropiată de om. Acum civilizația a atins culmi înalte, dar a crescut și vulgaritatea. Ne scufundăm în globalizare... Norocul meu e că nu o voi mai apuca și, de fapt, cred că nici nu va avea loc vreodată.

Nu se află nicăieri drum mai frumos decât cel al întoarcerii acasă. La capătul lui e Vârful cu Dor. Acolo cresc înalte zâmbetul și disperarea. Amândouă alcătuiesc iubirea. De ea să vă lăsați cuprinși! Iubind devii mult mai puternic și primejdios pentru dușmani...

Am ațipit. Și sub gene mi-a trecut o priocă de cai desprinsă dintr-o floare de nufăr, floarea sacră a ținuturilor Brăilei.

Apoi s-a ivit o fântână cu cumpănă, din care o mână nevăzută scotea cu ciutura lăzi de zestre, pridvoare plutind pe stâlpi vechi și migălos sculptați. Ce altceva să însemne asta, mă gândesc, decât că se apropie vremea când se limpezește vinul...

O putere mai presus decât noi, artiștii, ne mână cu o forță desăvârșită să căutăm, fără încetare, ceea ce n-am pierdut niciodată: ușa spre un vis necunoscut, care și el - visul, zgârie cu ghearele golul, în căutarea unei uși ce nu-și cunoaște zidul, focurile, pragurile. Suntem, probabil, aripa unei păsări necunoscute și nenăscute...

Mă întreb, câteodată, când va fi fost Hemingway cu adevărat fericit: Când vâna lei în Africa? La vila lui din Cuba? Când naviga pe vasul Pilar? Sau când bea?... Cu femeile o lua razna, cum se întâmplă cu toți cei ce, pe drept sau pe nedrept, se

cred cineva. La maturitate oamenii se joacă înspăimântător, provocând deseori mânia destinului. Cu toții plătim scump noianul de nerozii pe care le săvârșim, dar degeaba... Generațiile de după noi o iau de la capăt!"

Un schit într-o zonă de pădure și pădurea arzând negândit în mierea toamnei. Jur împrejur începe Dumnezeu și foarte aproape Isus Hristos încărunește sub sărutul lui Iuda.

Când vocea maestrului s-a stins, ca un ecou, în suflete, Adrian Păunescu a invocat, drept definiție a artei, patru versuri semnate de Blaga: **Ușor nu e nici cântecul. / Zi și noapte nimic nu e ușor pe pământ; / căci roua este sudoarea privighetorilor / ce s-au ostenit toată noaptea cântând.**

A urcat în scenă, în penultimul act al spectacolului, **Cvartetul de coarde Clasic** al Filarmonicii de Stat din Ploiești, condus de dl. **Ieremia Corneliu**, cu un program de bijuterii muzicale.

Iar în final, Tatiana Stepa a improvizat un salut, pe care nu-l considerăm de despărțire, ci de bună revedere: „Am dorit, cu dragoste frățească / Să vă fie cât de cât util / Drumul nostru și-am lansat de-aceia / Două premiere la Mizil”.

Dacă pentru spectatori lucrurile s-au încheiat aici, scriitorii prezenți, premianții și membri cenaclului „Agatha Grigorescu Bacovia” au participat la o masă rotundă, cu teme **Cultura românească încotro?** la finalul căruia, tinerii prezenți au „conspirat” împreună cu redactorul șef al revistei „Fereastra” să redacteze un număr în care literatura tânără să reprezinte centrul de greutate al revistei. Dacă au reușit sau nu, rămâne să judece cititorii.

Emil Proșcan

P.S. - Miercuri, 19 noiembrie a.c., sala în care s-au reluat întâlnirile Cenaclului literar „Agatha Grigorescu Bacovia” s-a dovedit neîncăpătoare.

Este, așadar, o continuare, dar și un nou început, pentru viața culturală a orașului Mizil, pe care o dorim cât mai rodnică în anul 2009.

File de calendar sentimental

DECEMBRIE

Motto:

*Toți suntem vremelnici pentru veci
Rar ning fugii frunzele deșarte
Bindecuvântat să fie deci
Că trăiesc și că mă duc spre moarte.*

Esenin

Lumina zilelor se zbate într-o din ce în ce mai mică dimensiune. Căldura hăituită de ceață și frig își caută rostul prin casele oamenilor. Noaptea se îngâmfează în întunericimi nesfârșite. Copacii își plâng, în demnitate și semeție, durerea trupurilor lor sfărțecate de foșnetul zburător al frunzelor. Pentru ei și pentru noi se decretează speranța albei așteptări.

Este luna decembrie! Un tumult de șoapte și pași, ca un cor de aripi, prevestesc sfârșitul încă unui an. În curând va fi ultima lui noapte și atunci, noi toți oamenii pământului, cu zgomot și multă lumină, vom sărbători furibund și mecanic, ca cercul desenat de balerina cutiutei muzicale.

Nu va fi o despărțire! Ca și cei dinaintea lui, anul acesta își va bântui peste tot personalitatea trecerii, cuibărindu-se în vârstele copacilor, ale pietrelor, ale oamenilor. Astfel anul dispărut din tumultul pașilor noștri, își va dăltui pulberea trecerii peste obiectele, lucrurile și ființele pământului.

Fruntea, părul, palmele și toate amintirile despre noi, vor fi în continuare strivite de urmele pașilor săi. Doar apa, cerul, lumina și privirea noastră vor rămâne la fel, refuzând cu îndârjire condamnarea la blasfemie. Urmele timpului sunt necruțătoare!

Oare există cu adevărat timp? El trece, ori noi? Nu cumva chestiunea cu „timpul” e o găselniță menită să mascheze adevărul menirii noastre, adevărul despre efemeritatea existenței noastre, adevărul despre destinația noastră finală sau intermediară spre care am plecat încă de la naștere?

- Câți ani ai?

- Cine, eu?

- Da, dumneata!

- Păi, câte primăveri, toamne sau veri îmi dai? Uită-te bine la palmele mele, la mulțimea de urme de pe aici de prin munți, ape și cer... Așa! Ei, hai ce-ai rămas încremenit? Vezi ce simplu e să afli câte zăpezi mi-au nins așteptările?

Toate aceste însă fac parte din firescul lăsat de Dumnezeu și asta trebuie să fie motiv de mare bucurie și liniște. În curând vom avea dreptul să ier-

tăm și să fim iertați. În curând vom avea dreptul să fim drepti, adevărați.

În noaptea de Crăciun, pentru așteptările, neîmplinirile și dorințele noastre de adevăr și lumină se va naște din nou Iisus! Cetini de brad cu miros de veșnicie vor coborî în casele noastre. Un cer de lumânări și gânduri de bine vor acoperi pământul și totul în acea noapte va deveni sfânt.

Vom fi mai buni, mai puternici, mai iertători. Viața însăși se va găsi cel mai aproape de intenția pentru care ne-a fost dată. Împreună cu cerul și dorințele nespuse vom îngâna colinde despre lacrimă și zâmbet.

Va ninge! Peste copaci, peste pietre, peste munți, peste noi... se va instaura din nou speranța albei așteptări.

Este luna decembrie. Lumina zilelor se zbate într-o din ce în ce mai altfel de dimensiune. ***Să ne urăm unii altora liniște, sănătate, zile mai bune și posibilitatea de a trăi cu toții aici pe acest pământ, într-o stare de normalitate, având dreptul ca măcar din când în când să simțim bucuriile vieții celei adevărate date de Dumnezeu!***

La mulți ani!

Emil Proșcan

Colind

**Larg deschideți poarta sufletelor voastre,
N-am venit să cerem, ci-am venit să dăm.**

**Dalbe și iar dalbe, flori adevărate,
Ca și vestea bună ce v-o colindăm,
Dalbe și iar dalbe, flori adevărate,
Dalbe și iar dalbe, florile de măr.**

**Dincolo de munții vieții și-ai himerei,
Le-am cules azi noapte florile de măr,
Le-am cules din munții unde veșnic merii
Roditori de aur sunt într-adevăr.**

**Florile pe care le-am cules azi noapte
Vor rodi în brazda sufletelor toate,
Merele de aur, merele visate
De colindătorii veacurilor toate.**

Ion GHEORGHE

POEME

Am publicat aceste poeme pentru că noi credem în dreptul Poetului de a memora Istoria, fie că nouă ne place sau nu cum vede el acea istorie, la fel cum credem în dreptul nostru, al celorlalți, de a memora îndoiala și neliniștea Poeziei.

Redacția

Zece kilometri de Must

Pe Istrița, la casa cu teascuri
Zdrobind sferele de struguri, morfolind știrbe
ciorchinii

Și lepădându-i peste grămezile de vreascuri,
Din zorii luminii până decuseara luminii,

Am plâns Averea Patriei dată la porci
De când pe matca timpului s-au nămolit convoaiele
mele de bărci,

Vâslele rupte, smulse-mi sunt cârmele,
Trunchii Pomilor de Viță îi sufocă sârmele.

O nevăzută în toate oprire, ștrangulare,
De când au venit la putere ăia cu albe fulare,
Eșarfe lungi portocalii și cu etichete adânc
înfundate-n buzunare.

Au încălecat podgoriile, au necinstit pe
Mamele Vinului

Pe care Ceaușescu le răsplătea cu medalii
De pe malul Senei până pe malul Rhinului
Buchetul de miresele noastre îmbătând pe galii,
pe Vandalii,

Pe cruciații vestitelor tărâmurii burgunde,

Pomul de struguri al Daciei acoperise marile vitralii
Ale Templului tuturor vinurilor de oriunde.

Nu l-au iertat, s-au pregătit în secret
Pârându-l că El dădea vinul sub preț –
Slăvitele Șampanii îmbătrâneau duhnind a oțet
Luând drumul timpului înapoi încet, încet,
Risipindu-le mireasma toată la sacrul Banchet,
Scoase din luptă de către Cavalerii Kabyri,
băutori de sânge de porc mistreț;

Le putrezea mătasea lichidă
Purpura, ca pânda de postav și în,

Luau păienjeniș, ghem de ațe pe fața lividă,
Zeul vinurilor noastre uzurpându-le creștinescul
festin.

Scos-au baioneta istoriei din carâmb:
I-au risipit podgoriile, cramele, profanând
necruțător,

Înjunghiindu-l la Târgoviște în pripă judecat strâmb
Și ne-au aruncat de pe cel mai înalt dâmb
La picioarele Occidentului impostor –

Și Goții aroganți și ipocriții Frânci
Care nicicând n-au suferit vinurile
Carpilor ce aruncaseră peste ei stânci,
Care nicicând n-au lucrat Viile mele dând brânci,
Și-au tot năvălit de-atunci pân-acum și de-acum
pân-atunci.

Le-au cumpărat zvârlind ceva bănet de aramă
De la-nceput lăsându-le de pârlăoagă –
Iarba rea, mărăcinii năpădiră Sfânta Cramă,
Marele mele Mame Lăchița, Marghioala,
ca una Cybela Oloagă,
Umblă-n toiag de corn, și bleastemă și cheamă
Numele Călărețului-Zeu pe bidiviul sălbatic.

Cum Constelația Pegasus paște cerul, în genunchi,
ca orice gloabă,

Nu mai vine Făt Frumos Kabyrul
Să-i dea o tavă de jărat,ic,
Cu-al său câine care-i linge patrafirul.

În Sargeția, sub pleava triburilor de toată mâna,
Căpeteniile Obștilor de Podgorii
Sug la țâțele Stricatei și fură budanele.
Vechii bărbați de stat s-au înhăitat cu jefuitorii
Despuind orfanele și necinstind vădanele.

Storc puterea Patriei, cea dulce, grasă
și-ndelung îmbătătoare

De Negru-Vârtosul, de Coarna, Tămâioasa,
Crâmpoșia,
În Vinurile Bazileice se spală popii pe picioare
Făcându-se a împlini un rit al lui Mesia.

Și viitura lăudatelor cazarme,
Tagma pârlitorilor și a băgătorilor de seamă
Jefuind aproapele pe unde, cum, cu cine doarme,
Cei ce s-au dezis de laptele cel dinspre mamă
Și de sângele cel dinspre tată pre sine lepădând
Ponegresc Învățătura Veche și se dau cu zeul
de rând.

Cei lăudători de te-necau în cifre și-n exemple
Ne bat cu biciul vremelnicului ocupant –
În Templul Timpului Cel Dincolo de Temple
Predică și-n osanale-l preamăresc pe
Marele Sicofant.

Ofițerimea cea cu două fețe,
Jefuitorii cei cu Diplome la repezeală
Pradă azi Republica de bunurile cele sacre și
mărețe
Abolită cu netrebnică urzeală.

Dar Poetul, Cu Stigmatul Mare pe obraz,
Așează acel portret al Patriei la sine-n privat:

Iată, gâfâie pe Istrița storcătoarele de struguri,
Linurile gâlgâie de sânge și de znagă –
În vremuri când țaranii, în răscrucile Istoriei,
mor singuri
Și mereu mințiți, mereu trădați de țara lor dragă.

Umblă pe șosea tractoarele cele de-un veac
Luate cu japca
De către ăia cu vipușca albastră și stemă la provac,
În haită lucrând cu tovarășii care și-au ascuns șapca;
Unii și-au ars carnetele de partid,
Alții și-au lepădat de bună voie decorațiile și
epoleții,

Bântuie duhoarea lor și le umblă vântul fetid
Peste toate ale noastre smulse din fâgașele vieții.

Cărioare cu măgari pe Istrița, căruți cu vite
slăbănoage
Cară strugurii din Viile Statului la *Ăla* în ogradă,
Cu testamente, cu diplome false și-o seamă de
hârtoage,
Își fac unii altora parte, ștabii și coloneii, la Pradă.

Tot așa cum pe Istrița remorcile zbat ciorchinii
Unii pe alții tescuindu-se nătâng
Încât curge din struguri toată lucrarea și truda
luminii –
Pe umărul Patriei batjocorite îmi pun capul și plâng.
Tot așa cum se zdrobesc strugurii aruncați

Unii asupra altora, în lăzi și-n coșuri de nuiele
Oameni nepricepuți, loviți în moalele capului
de Istorie și neîndrumați –
Mulțimile calcă prin mustul lor strivit de care
Ca-n Piața cu panică și vâltoare
Luând-o la fugă de-și pierd încălțăminte
Când alde Voican și alți complotiști mândri de-a
lor nerușinare
Au rătăcit poporul de parcă i-au luat mintea.

Pe Istrița-i Epoca Marilor Furturi și Uzurpări,
Zece kilometri de must sângerează la vale
Din crama bravei mele Țări
Legată la ochi de iscoadele noii Rome Mondiale.
Astfel se face că-ntotdeauna hoții și netrebnicii
înving
Și nu alunecă prin mâzga vinului dătător de fire
și nefire –

Ca nebunia mulțimii ce-a fugit de la Miting –
Caloiene-Ene Calomfire al frîiților Kabyre!

Zece kilometri de Must
Lenevos, mîzgos, până-n Gârla Sărății
Curge sângele fructului august
Din Viile Statului cel ce proteguia periciei și iloții.

Tot așa să fi ars sângele ofițerimii curate
Prin piața petardelor alcătuiindu-și nou vad
Dacă securitatea n-ar fi fost încredințată
Acele nuliități istorice care-a luat chipul și numele
generalului Vlad.

Apărându-și cu viața Patria, Orânduirea
și Conducătorii
Și-ar fi lipit tălpile în Must Zeița Clio, piaza
nefericitei noastre Istorii,

Și-ar fi pierdut Muza condurii de mătase
Roșii ca steagurile luptei noastre de clasă,
Dar tot așa, prin Vinul mîlos ca șuvoiul de sânge din
trupurile Celor
Doi împușcați
Alunecă rupându-și gâtul însăși putoarea de Clio
Stingând purpura izbânzilor mele peste Carpați
Ca Lumina Roșie a soarelui când se crapă de ziuă.

în zahăr ars,

Cu micul ei comerț nevinovat învățase să stea față-n față cu oamenii,
Să-i ia cu legătură de vorbă, avea lipici la mulțime,
I-a mânjit parbrizul ăluia de la caleașca de teren;
Ca o nebunie urmă, se repeziră la bala aia spurcată
Un zid de țărănci închise, pe înaltul șef
Îl traseră din iatacul lui capitonat la vorbă

pe-ndelete:
Ne mor vitele și copiii, nu ne luați tot porumbul!
Ăla îngălbenise, își ascunsese pistoletul

strângându-și paltonul;

Vechi spărgător de greve, și el având vorbire,
În toate alifiile păcălelilor și-ale ducerii de nas.

Le ascultă dând ordin aghiotantului să scrie

plângerile, dorințele,

Adică să ia măsuri, să îndrepte greșala, mioros
Mai avu inspirația drăcească de-a săruta pe obraz pe
tanti Tudora.

Femeia-l împinse stuchind, fața ștergându-și
cu negrul cașmir

Aproape putred de arsura soarelui și-a sudorii
de muncă,

Celelalte femei, descumpănite, spart-au cercul
strânsorii

Șoferul de ștab prinse momentul și-a luat-o din loc
Într-un nor de praf cât ulita, până la Ploiești nu

s-a mai oprit.

A doua zi, veniră trupe din cele patru zări ale
câmpului și-ale Istoriei:

Armată, Securitate, miliție, activiști de partid,
Stare de asediu, nu mai ieșea nimeni din sat.

Fost-au adunate femeile cele ce fuseseră mai în față
De-l gădilaseră la burdihan pe Dumitru Balalia;

Numai popa ar fi putut face lucrare ca ei – o coadă de topor,

Cu ținare de minte le dăduse pe listă cu de-amănuntul,

O săptămână le-au adunat una câte una la Primărie, Trăgeau straiile de pe ele fără rușine, le-ntindeau

Cu fața-n jos, calm, sistematic, le-au bătut cu

centiroanele
Pe fese, pe pulpele din spate, coapsele,

După ce leșinau, zvârleau pe ele câte-o găleată
de apă

Astfel trezindu-se-n dureri și umilință absurdă,
Erau petrecute până la dispensar, la casa de nașteri,

Aruncate pe paturi și date în grija mamei mele
Filofteia D. Stan, femeie de serviciu acolo și

ajutoare de moașă.

Erau fundurile lor negre cum e căldarea de făcut
săpun,

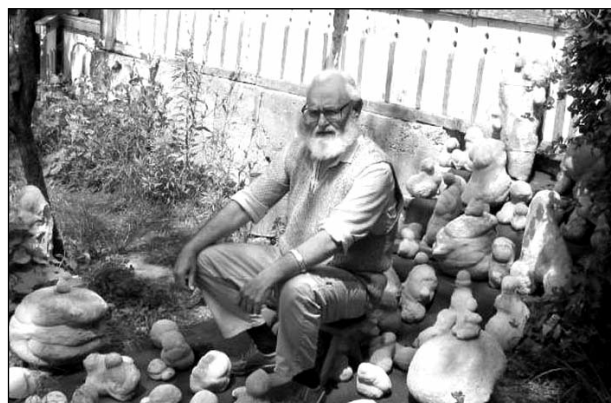

pe-o parte pe alta,
O săptămână au zăcut și nu li s-a dat drumul acasă
până nu s-au vindecat de ultima vânătăie”.
Și erau lăudați bătașii în ziarul lor „Pentru Patrie!”;
Acest episod mărunț, vor zice istoricii curați,
i-a distrus viața poetului Ion Gheorghe,

din toate părțile,
Însă avu și noroc dinspre zona Istoriei însăși:
Veni în frunte țaranul acela de la Scornicești,
Îl prinse pe Drăghici cu toată Securitatea bătrână
la loc strâmt, precum se cunoaște,
Căzu și Balalia, încât în halele din Ploiești
Măcelarii zvârleau cu oase și ciolane pentru câini
după el.

Eu am reușit Vine iarba și Elegii Politice,
Mi-am ostoit întrucâtva focul, dar Securitatea avea
mii de pânze de păianjeni.
În zadar mi-a dăruit Ceaușescu opt kilometri
de șosea, dregând umiliința,
Mai rău le-am făcut acelor țărani și femeilor ce se
luaseră de piept cu veacul:
Pe-acel drum de asfalt intrau zilnic landourile
inginerilor șefi de la Drumuri și Poduri,
Limuzinele ștabilor din toate branșele în care
viermuia ofițerimea crescută de Drăghici.
Făină, pâine mare, albă, coaptă pe vatră,
Lapte de oi gros ca smoala, la puțină de brad,
brânză ca untura pietroasă
În vâscioare de lemn din codrii Siriului,
Pui tăiați, calzi încă de viață, berbecuți, batali cu seul
de două degete pe spate,
Purcei de lapte, porci cât urșii, viței păstrați la hrană
bună, pe sezoane,
Toată vlaga Câmpiei Gherghița fu astfel stoarsă
De ștăbimea lacomă, în cârdășie cu ofițerii de toate
armele –
Și toamna, legumele pentru cămările lor, și
primăvara mieii de Sărbătorile Bisericii
Pe șoseaua poetului Ion Gheorghe se duseră la vale
Ca lăzile și lădițele cu daruri pe apa Sfintei Sâmbete
Precum ne-arată nouă Eposul Sofic al părinților
noștri.

Sunt dintr-un sat sărac fiindcă n-are șosea,
Zis-am în audiența de pomină ce avusesem
la Ceaușescu.
N-am putut să prevăd că astfel deschide-voi calea
Jefuitorilor din toate breslele de jupuit țărani.
Târziu, am înțeles că le-am făcut un rău mare
Legându-i cu drum de asfalt la șoseaua națională,
Cum să nu mă uite țărani supărați, iar șatabii
Cum să ducă în satul meu o carte de poeme
cu țărânci bătute?
Să mărturisească, de mai are cinste, Marius
Eugen Constantinescu,
Arheologul ce-a fost profesor de istorie la școala

din Florica,

Despre jaful bunătaților de zi cu zi
De la gura țaranului, cât au rupt acei ofițeri
Și ingineri clănțai de cancelarii, activiștii
Care au stat sub șapte primi-secretari:
Cum au sleit ei Canaanul acela pe șoseaua poetului.
Însă mai am o durere pe care n-o să mi-o aline
nimeni:

Cine și când o să-mi redea faima înaltă
Ce-am meritat pentru cărțile în care-i apăr pe țărani?
De peste tot s-au ridicat în fața mea și mi s-au pus
în cale pârătorii,
Mi-au scos numele de nebun, om dificil și

nechibzuit,
Pe mama au scos-o din viață și din minți cu vremea
Au internat-o la Săpoca și-ntr-alte câteva spitale
de suflete bolnave, de rătăciți ai vremii,
Se văita de-un mare Urât Negru, un fel de fantomă
Cu fața vânătă și rotundă ca fesele țărăncilor
Pe care le-a vindecat cu cearșafuri scufundate-n
jghebul fântânii de la dispensar.
Eu am înțeles mai întâi acea boală simulată:
O psihoză ușoară pe care femeia ce mi-a dat mie

viață
Și-a asumat-o cu bună știință și viclenie de-a ei,
țăărănească,
Adică îl apăra astfel de represalii pe fratele meu,
profesorul de sport și geografie,
Adică îi ținea pe spurcații de la Securitate departe
de mine.
Căci ei cum judecau? Oricâte-ar scrie poetul despre
țărăncile bătute

Cade ca minciună și exagerare de la sine:
Fiul unei femei internată-n mai multe așezăminte
de smintiți
Ce mărturie să depună o femeie cu mintea bolnavă
în fața unei instanțe?
Ținut și astăzi de-o parte, de peste tot scos pe tăcute,
Se proptesc în calea gloriei mele legitime

și-ntemeiate
Nevăzuți la-nceput, cu vrăji parcă îmi zădărnicesc
demersurile mari,

Cu prieteni, cu necunoscuții, cu te-miri-cine, de
unde și de când trimis în preajmă
Se-așază-n calea mea cu drăcești subtilități.
Abia după ce trece pericolul și miza cutărei
năzuințe a căzut
Bag seamă-n pulberea aceluia drum de la care-am fost
întors,
Două mari urme apăsate, de cizme de ofițer
al Securității;
S-au pietrificat tălpile-n praful zilei de ieri
Se dă-n vileag matahala, militar gradat,
Cu știință și multă deprindere
În adulmecarea, pândă la loc fix și prinderea-n fapt
a vânatului,
Hăitașii lui Draghici și trăgătorii din flanc, din față,
Dar mai cu seamă din spate, precum îi dau de gol
faptele de-a lungul istoriei, mă prind.
S-a dus gloria mea ca un cerb împărătesc, vânată
nedemn
Prin tot felul de curse, hățișuri și hăituiri,
Hăcuită și-mpărțită mărunt celor ce-au slujit
vânzătorilor din tagma lui Draghici,
S-au săturat o seamă de poeți care-au trecut de
partea prigonitorilor mei
Încât orice-aș mai zice eu despre femeile bătute
la Florica
De militari și ștabi să n-aibă crezare, nici prestigiu:
Un nebun de când îl știm, iar maică-sa trecut-a prin
mai multe ospicii!
Ăștia fură munca mea, batjocoresc și ascund
Descoperirile mele care mi-ar aduce merite cât
trăiesc.
Nu vă dați seama? Dacă numele meu
Spârgea ferestrele Europei cu faimă reală, la vreme
Și cât mi-ar aduce o mie de statuete de paste de
piatră
Dovedind faptul și spiritul celei mai vechi
Civilizații europene, ce-aș face eu la un suprem
tribunal?
Aș înscrie pe rol procesul țărăncilor din Florica
Bătute de Balalia cu trupele lui Alexandru Draghici.
Acum e târziu, aceasta-i nereușita mea cea mai urâtă
și care îmi scurtează viața tot mai mult.
Măcar o pensie de scuză și reparații morale
Pentru Tudora Bengescu și încă vreo sută de țărânci
Cum au dat la toate nulițăile de detenție politică
Dacă ieșeam senator aș fi scos o lege, decret, să
le plătim umilința
Căci rușinea de istorie și trecutul nerecunoscut
Trece din tată-n fiu odată cu laptele de la mamă.

*Un popor de lași năclăi cu vremea aceste plaiuri
Pe care megalitele Păstorului le-au sfințit în sute
și sute de veacuri.*

Dumitru Ion DINCĂ

ARHEOPTERIX

Alb

Și vine zăpada pasărea mea cuibul greșeli de jar
unde-mi alungi bucuria durerii unde mai ești
pasărea mea doar taine ascunzi Arheopterix
alb peste toată întinderea doar alb
și penele tale într-o aglomerare de pești
nu te-ai rupt pasăre să-ți fiu cadavrul
doar emisfera cu care tu iar mă-nțârzii
și din nou hohotele de comete
din calea noastră lactee.

Sângele meu ia foc

Umbrele văilor năvălind în rădăcinile sufletului
pădure de alge păsări așteptau dimineața
când așezam talerul seminței pe un nou an trecut
vârstă de floarea soarelui răsare
ce ulițe albastre se ridică între noi
eu, tu acolo unde doar firea ne știe păcatul
carnea se dezleagă de sinele trupului
vesel un fluture cade să cearnă amurguri
ce dragi de ei sunt fluturii în catapeteasmă
cum te așteaptă în sângele meu
care ia foc de la propria culoare
porumbeii măceșelor...

peste tot numai roșu cât vezi cu ochii
doar sângele tău Doamne nu-l pot umili
iată această epistolă nătângă
cum se strecoară ca scoica sub valul de apă
îmblânzind șerpilor telurici
doar acolo e bine în raiul unde
sângele meu ia foc de la propria culoare
și vin cavalerii purtând sulii de arbori
să scoată fântâni de argint un ocean de carene
iau Doamne din nou în trup licoarea blestemată
și chiar vinul ia foc de la culoarea sângelui meu.

Steaua mea de polen

Cât de greu cad peste pleoapele mele
și-au uitat aripile în culcușul fulgerului
îi răsfăț steaua mea de polen sunt aștri
își repară aripa la focul apusului
plânge amurgul spânzurat în albul fulgului
o ruletă de polen amenință planeta
calc neobosit peste umbre și trupul
un fluture fără de aripi rămâne
amintirea zborului putrezind trufașă.

Florentina Loredana Dănilă

Mai știi?

Mai știi cum am venit pe lume, copil liniștit, cu ochii măriți a mirare? Așa venim pe lume, ne arătăm ei cu toate mirările noastre. Ea ne întâmpină după cum are toane – cu palme la tălpi sau cu o-mbrățișare.

Mai știi cum mă țineai în brațe, cum mă legănai și-mi cântai? Cum îmi inventai povești și te înnebuneam mereu „*Mai zi!*”?

Tu mi-ai spus c-am fost un copil cuminte, că nu plângeam niciodată cât să mă fac auzită, mă întorceam cu fața la perete și dădeam drumul unor lacrimi mari, neînsoțite de niciun suspin. Mi-ai zis că lacrimile mele te impresionau mai mult decât plânsul tuturor copiilor la un loc.

Apoi, când am mai crescut, făceam nebunii amândouă, eu - vesel copil, tu - fost copil fără copilărie. Atunci cu rășuștele, mai știi, am înecat jumătate din ele și l-am mințit pe tataie că le mâncase Rauș. Când a vrut să-l lege, am amenințat că-mi iau și eu un lanț și mă leg lângă el, în semn de protest. Ce vină avea bietul câine? Tu ai vrut să-mi faci moftul, să le văd cum înoată și le-am pus apă într-o albie de tablă, iar când au vrut să iasă s-au călcat în picioare una pe alta. Noi nu umpluserăm albia până sus, atât ne-a dus mintea pe amândouă.

Mai știi când a venit Ionel să mă ia? Tu poate-ai uitat, eu cum aș uita? - mirosul acelei seri de primăvară, cana cu lapte rămas nebăut și zambilele... M-ai trimis să culeg zambile pentru Dani, le-am rupt pe toate și le-am acoperit cu rouă, dar voi n-ați știut. De-atunci, parfumul zambilelor roz îmi miroase a lacrimi de copil într-o noapte de primăvară, a suflet necăjit care nu dorea să plece de la bunici. Voi ați crezut c-o să mă bucur că merg la oraș, la verișoara mea care avea păpuși frumoase. Dar eu vroiam să rămân cu ale mele, făcute de tine din cărpe înfășurate pe linguri de lemn. Îmi amintesc și bariera la care-am oprit. Și gândul meu de-a sări din mașină și

de-a o rupe la fugă ‘napoi. N-am îndrăznit. Dar mi-am promis atunci că nimeni, niciodată nu va mai hotărî pentru mine.

Mai știi cum mă cățaram cu cartea în corcodușul bătrân și cum citeam ore-n șir până mă strigai la masă? Cum coboram pe funia pe care mi-o lega-seși de-o cracă?

Mai știi cum râdeam de ne dureau fâlcile? Ca-n noaptea aia când ne lovea tataie cu picioarele că nu ne puteam abține, iar el trebuia să se odihnească, fiindcă se trezea devreme să meargă la muncă. Nu mai știu de ce râdeam atunci, dar îmi amintesc râsul ăla, cu atât mai răsunător cu cât ne străduiam să ne-abținem.

Ce n-aș da să mai pot râde cu tine acum, ca și-atunci! Să-ți mai aud o dată râsul ăla sănătos și să-ți mai văd privirea șugubeață. Râdeai de tine, râdeai de viață, să-i faci în ciudă și s-o înșeli că nu ea râde de tine.

Mai știi atunci, la masă, când Ani mi-a zis - „Puiule, ție-ți lucesc ochii ca și mie- de inteligență.”? Te-ai adresat seriosă la tanti - „Hai, bre, să mai bem și noi un pahar de vin, să ne lucească și nouă ochii!”

Și când ai stat la noi, în anul ăla după liceu, când învățam pentru facultate. Iarna, veneam la tine în cameră, că era mai cald. Tăceai ore-n șir, meșterind din andrele și mă priveai pe deasupra ochelariilor. Mă iritai cu oftatul tău.

- Ce-ai?

- De, mamă, știu si eu? Mă gândeam că nu-i bine să-nveți atâta, să nu te ‘bolnăvești. Mai ieși și tu la aer, mai plimbă-te, cum oi fi putând să stai ore-n șir pe scaun, cu ochii-n hârtoagele-alea?

- Dar tu cum puteai să muncești la câmp, cu soarele-n cap, de dimineața până seara, să cari apă de la doi kilometri, să...

- Ei, de muncă n-a murit nimeni. Eu puteam,

că eram învățată și trebuia.

- Și eu trebuie! Dacă nu reușesc nici anul ăsta, nu cred că mai pot s-o iau de la capăt. Și nici de învățătură nu se moare. Și iar oftai.

Odată, te-am surprins fixându-mă, parcă muncită de-un gând.

- Ce mai e? Nu te mai uita așa la mine, să nu mă deochi!

- Ei las', că tot eu te-oi descânta. Știi, doar, că am leac.

Până la urmă ți-ai luat inima-n dinți și mi-ai cerut un caiet, să vezi și tu ce scriam pe-acolo. Ți-am dat unul de matematică. Te uitaî încruntată la paginile scrise și te simțeam încordată și murind de necaz. Ți-ai mai sters o dată ochelarii, poate nu se vede bine. N-ai mai răbdător și-ai prins curaj:

- Măi mamă, învață-mă și pe mine, să nu mă mai uit ca mâța-n calendar! Nu știu ce-i cu-atâția icși-igreci pe-aici.

Doamne păzește! Cum era să te-nvăț integrale, când tu rămăseși la stadiul celor patru operații elementare de aritmetică! Totuși, știindu-te curioasă și vrând să-ți mai potolesc frământările în privința acelor icși-igreci, m-am apucat să-ți povestesc cum stau lucrurile cu ecuația de gradul I. $x-5=10$. Cum cât egal x ?

- Și, dacă știi cât fac x , la ce-ți folosește?

- Păi...

Chiar așa, la ce-mi folosește?

- D-astea înveți tu?

- Ei, nu, pe astea le-am învățat demult, acum fac altele mult mai grele.

- Și-ți folosește?

- Păi... îmi folosește, să iau la facultate.

- Bine, mamă, învață atunci, dacă trebuie...

Și te-ai întors nelămurită la andrelele tale. Măcar din mâinile tale ieșeau niște ciorapi! Cred că știu ce-ai vrut să-mi spui atunci. Sunt întrebări la care nici matematica, nici alte științe nu dau vreun răspuns. Cum îi zicea Zorba scriitorului: „Scurp pe cărțile tale! La ce-ți folosesc toate cărțile alea, dacă nu-ți dau răspunsul la o întrebare atât de simplă- de ce mor oamenii tineri?”

Apoi, după ce-am reușit, când am venit acasă-n vacanță, m-am apucat să fac ordine prin caiete, să nu mă mai încurc de ele. Le-am strâns pe cele pe care învățasem și ți le-am pus teanc lângă sobă, s-aprinzi focul cu ele. Peste un timp, am dat de ele-n pat. Iar le-am pus jos și iar și-au mutat locul. M-am răfoit la tine:

- Ce tot pui caietele-n pat? Dacă te-ncurcă, du-le undeva și-ți iei câte unul când îți trebuie.

- Ce să fac cu el?

- Cum ce? S-aprinzi focul, de ce crezi că le-am pus acolo?

Te-ai uitat la mine ca la icși-igrecii ăia și ți-ai făcut cruce.

- Să mă trăznească Dumnezeu când 'oi pune eu munca ta pe foc! Dacă nu te-aș fi văzut cât te-ai chinuit să umpli nenorocitele astea de caiete! Mai bine-mi bag mâinile-n foc!

Degeaba ți-am explicat că munca mea și-a primit răsplata, că ce-am scris acolo mi-a rămas în cap, că, oricum, n-o să mă mai întorc niciodată la ele. Nu te-am convins. Le priveai înduioșată, le mângâiai și parc-ai fi vrut să le săruți. Văzându-mă neînduplecată, ai găsit soluția de compromis:

- Lasă că le pun eu undeva, să nu te mai încurce.

Le-ai luat în brațe și tu știi unde le-ai dus. Or mai fi și-acum prin vreun colț al casei...

După înmormântarea lui Petrică, la pomană, mai știi? Toți erau cu ochii pe tine - să nu bei, să nu mănânci mult, să nu bei suc, să-ți iei pastilele... Aveau grijă de glicemia ta și de tensiune, dar la suflet câți s-au gândit? De parcă te mai putea omorî ceva, dacă trecuseși prin asta! Și-apoi, eu am înțeles că-ți era ciudă pe viața ta; în locul tău, nici eu n-aș mai fi vrut să trăiesc.

Când mi-ai întins paharul și mi-ai comandat „Pune țiucă!” am făcut ochii roată și, după ce m-am asigurat că-și băgaseră nasu-n farfurii, ți-am turnat de două degete.

- Puțin.

- Lasă, bea numai cât poți!

- Nu, e puțin. Mai pune!

Am zis „Doamne-ajută!” și ți-am umplut paharul. L-ai dat pe gât, tu, care nu băuseși niciodată prea mult, iar în ultimii ani nu mai știai gustul băuturii. După ce l-ai golit, l-ai întins iar:

- Pune și vin!

Am pus.

- Acuma pune suc!

Și când am plecat de la restaurant, te reze-maseși de-un gard și nu mai vroiai să mergi. Ei au crezut că ți-e rău, doar eu știam ce ai. Te-am rugat să faci un efort să mergi sprijinită de mine, ca să nu ne prindă cu năzdrăvănia. A ținut.

Mai știi, mamaia mea dragă, cum dormeam vara afară și-mi arătai stelele? Le botezai, pentru mine, cum îți trecea prin cap și eu mă-ntrebam de unde știi atâtea. Îmi alegeam câte una și o priveam până alunecam în vise, sub mângâierea mâinilor tale crăpate.

Și parcă nimic rău nu mă putea atinge și toată lumea era a mea, cu pământul, cu cerul și cu stelele toate...

REMEMORĂRI

ION GELU MUREȘAN

EMIL LOTEANU

ION GELU MUREȘAN

EMIL LOTEANU

În anul 1978 am realizat interviul pe care îl transcriu acum pentru almanah. Deși au trecut 30 de ani am în continuare senzația că ieri... 1978 am stat de vorbă cu regizorul de film, Emil Loteanu, care a fost actor, scenarist, scriitor și poet român.

Emil Loteanu s-a născut la **6 noiembrie 1936**, în satul Clocușna, județul Hotin (pe atunci aparținând Regatului României) și a părăsit „scena” vieții la **18 aprilie 2003**, la Moscova. A făcut studii de teatru la MHAT – Moscova, (1954-1956) apoi Institutul Unional de Cinematografie (VGİK) – Moscova (1956 – 1962). Din anul 1962 a lucrat la Moldova – Film iar apoi la studiourile MOSFILM. (1973 – 1983).

A fost Președintele Uniunii Cineaștilor din Moldova, (1987 – 1992) și a școlit două promoții de regizori iar la Institutul de Arte din Chișinău a format promoții de actori talentați din care o parte au jucat în filmul „Șatra.”

Maestru Emerit al Artei din Moldova. (1969) Artist al Poporului din Federația Rusă. (1980) Membru de onoare al Academiei Internaționale de Film NIKE. A obținut numeroase premii și distincții internaționale.

Printre filmele regizate de el amintim **Poienile roșii** (1966), **Lăutarii** (1971), **Șatra** (1975), **Gingașa și tandra mea fiară** (1978), **Anna Pavlova** (1983) și **Luceafărul** (1986).

Gelu Mureșan: Interlocutorul meu este Emil Loteanu regizor la Mosfilm, realizator a numeroase filme, om de artă și cultură, laureat a numeroase premii și distincții internaționale și Maestru emerit al Artei. V-aș ruga pe dvs. să vă faceți o prezentare.

Emil Loteanu: Cam complicat dar îmi aduc aminte de plăcutele știri de la București în legătură cu afluența mare de public la filmul „Șatra”. România deține titlul de ... „campioană” ca număr de spectatori și ca sentiment de căldură și recompensă spirituală pentru munca imensă pe care am efectuat-o la această peliculă, împreună cu colectivul, cu colaboratorii mei apropiați, pe care țin să-i mențio-

nez; oameni din satele și orașele Moldovei, actori care erau la primii lor pași, la început de drum, care acum sunt stele de cinema, capete de afiș, ceea ce mă bucură pe mine ca persoană care le-am schimbat destinul și s-a dovedit a fi într-un ceas bun, este vorba de: **Svetlana Toma, Grigore Grigoriu, Ion Șcurea, Galina Beleaeva** și alții. Amintesc aici pe compozitorul Eugen Doga care a semnat banda sonoră pentru filmele; „Lăutarii”, „Șatra”, „O dramă la vânătoare”, pictorul scenograf **Boris Blank**, operatorii Vladimir Kurschi și Anatoli Petrinski sunt colegii mei, care mă ajută să realizez, să dau viață unor viziuni destul de riscante care nasc la start întotdeauna discuții furibunde.

G.M.: Vă întrerup puțin, deoarece doresc să-mi spuneți cum ați ajuns să faceți filmul „Șatra”? Cum s-a întâmplat să atacați acest subiect?

E.L.: Este o dificilă și lungă poveste, probabil și amintirile din copilărie, cineva spunea că omul se formează în primii șapte ani, restul fac... școlile, școlile de teatru, etc. sunt niște momente auxiliare, momente de precizare a profesiei. Ei, în această perioadă de copilărie am cunoscut și eu Țigăniile iar mai târziu am citit din Gorki pagini de neuitat și, ceea ce este deosebit de interesant, este că Gorki, care a un trăit un timp în Basarabia, a scris faimoasa nuveletă **Makar Ciudra**, care a stat la baza filmului **Șatra**. Este vorba de vre-o zece pagini la care eu am mai adăugat încă optzeci, încercând să adaug la concepția gorkiană viziunea mea și experiența mea de viață. Mi se pare că Gorki a fost în mod egal entuziasmat de ceea ce și pe mine m-a entuziasmat mai târziu, nu de exotismul Țigănilor, al așa zisului popor rom ci de biografia seculară a unei comunități umane care a conservat un folclor deosebit, o viziune deosebită, norme sui-generis, oameni care împărțiți prin toate colțurile pământului au considerat că patria lor este întregul pământ, un leagăn al lor, este o viziune

elementară dar deosebit de ingenioasă și firească. Cosmosul este socotit ca o prezență firească, imediată. Drumul este ca o religie, eternul drum, este unica religie a țăganilor plus un acoperământ de grotesc, de umor, de ironie rablesiană.

Mi-a plăcut că țăgani nu concep noțiunea de martor, adică un om nu poate participa la un eveniment în calitate de martor. El trebuie să participe de o parte sau de altă parte, să ia o poziție pe care am fixat-o pe peliculă - „martorul ocular”, nu există! Am redat un adevăr istoric, filmul „Șatra” este făcut din lucruri absolut veridice. Este stilizat, este lucrat, este montat dar nu nu este inventat. Sunt în film adevăruri...absolute, adevăruri mari, acest lucru s-a simțit și pe platourile de filmare, nu a fost nevoie să inventez să pun țăgani la eforturi supranaturale, ei sunt artiști foarte buni, sunt oameni de artă la prima revelație, dau totul și probabil acest climat pe platou a contribuit ca actorii mei să dea totul, a fost o concurență pașnică, de echipă, când norma bunei cuvințe însemna o degajare totală, un sacrificiu spiritual maxim.

G.M.: Ați caracterizat în cuvinte frumoase și dimensiunea filmului „Șatra”, de fapt aceea dimensiune umană, cum spuneți, de un umanism planetar, așa cum trebuie să fie adevăratul umanism, ați sintetizat atât de frumos și spiritul de echipă. Începutul a fost de scriitor și apoi de scenarist și în final de regizor. Pas cu pas ați pătruns într-un alt univers pe care l-ați revelat apoi spectatorilor. Vă rog să ne vorbiți despre al doilea film, în ordinea discuției noastre, **O dramă la vânătoare**, care este o ecranizare după un scriitor clasic.

E.L.: După cum ați subliniat și dumneavoastră, întradevăr, pasiunea mea pentru cuvântul scris este prima mea dragoste... Prima, a doua, a treia... A fi cineast înseamnă a aborda o meserie, nu lipsită de vocație, de har, dar este o meserie, este o artă care organizează o serie de sfere artistice, atmosfera literară, plastică, ș.a.m.d. Cehov pentru mine a fost și este întotdeauna cel mai intim și cel mai apropiat scriitor și a fost o întâmplare a hazardului, a destinului meu, că am putut într-o bună zi să primesc această propunere de a ecraniza un Cehov. Ținând mult la Cehov și dându-mi seama că o ecranizare nu poate fi o acțiune de sclavie sau de tribut față de un mare scriitor ci o tentativă de a transporta într-un alt limbaj forța cuvântului scris, cu multă teamă, am început să caut acel ceva specific ecranului, un limbaj, o metaforă plastică egală „metaforei” scrise de Cehov.

Deci cum am spus în interviu, am căutat o trecere prin mine cu șansa de a exploata fiecare pas, am căutat să aplic o amprentă cehoviană tuturor elementelor din film începând cu actorii și terminând cu

ultima pată de lumină în decor. Fiecare atribut era în cadru fiindcă Cehov a văzut lumea într-un fel absolut propriu, prin aceea prismă nostalgico-ironică. Cehov a fost un suflet deosebit de tânăr, deosebit de trepidant, deseori aparența cehoviană, nota de blamare, de ironie, de tristețe, nu este așa, la bază este o mare suferință care în exterior vede un om printr-o intonație complexă în acest produs cinematografic. Prin urmare nu este o explozie vizibilă ci un interior trepidant, cu o temperatură mare, temperatură la care sentimentele sunt pure. În acest film nu există rutina sau rugina unui film de acțiune oarecum cunoscut. Totul este feciorelnic și în încărcătura estetică-filozofică este vorba de „aliajul” om-natură. Marea tristețe cehoviană este tocmai dezechilibrul dintre omul ca element natural care nu ajunge să egaleze potențialul creat de natură. Povestea din filmul „O dramă la vânătoare” este un imn adus unui copil sacrificat pe „altarul” unei societăți aflate departe de desăvârșire.

G.M.: Deci, cum a reieșit și din ce spuneți înainte nu sunteți... „un martor” în arena vieții, ci sunteți implicat direct. Felul în care ați vorbit, de fapt și felul în care a ieșit filmul arată că sunteți implicat foarte tare, și nu numai, că intrați foarte bine în pielea eroilor Dvs. ci și în problematica existenței, sigur ajutat de toate celelalte atribute ale artei cinematografice pe care le stăpâniți cu măiestrie. Ați fost actor și într-un fel, chiar dacă nu jucați pe scenă sau prea puțin în filme îmi mărturisați că ați jucat rând pe rând toate rolurile, inclusiv rolul „naturii,” tocmai din postura de regizor. Ce proiecte cinematografice aveți?

E.L.: O fac cu multă greutate, nu-mi prea place să vorbesc despre ce voi face, dar totuși fiind obligat să-mi împărtășesc din intimitățile artistice trebuie să vă spun că lucrez în paralel la două filme, un film despre balet în care încerc o viziune nouă despre arta de a dansa, a transformării corpului omenesc într-un instrument ideal al naturii. Filmul este bazat pe biografia celebrei balerine ruse Anna Pavlova, cea care a rămas inegalabilă, care a zguduit o lume întreagă, toate cele cinci continente, prin care a trecut ca o flacăra. Cei care au cunoscut-o au scris pagini impresionante, chiar copii au primit de la părinți dragostea pentru Anna Pavlova, iar amintirile de neșters și toate materialele despre ea m-au făcut să cred că adjectivul – divină – este potrivit pentru titlu. Filmul ar fi posibil să se numească „Divina Anna.” Un alt film este despre Eminescu, inegalabilul poet, Luceafărul literaturii românești și universale, dar deocamdată doar atât, caut, îmi pun întrebări, începutul e greu, încerc să ating „luceafărul”...cu mâna, sper să reușesc că de atâta vreme îl port în suflet!

Ana Maria Androne

ÎNTRE CARPAȚI ȘI MAREA NORDULUI

Olanda se mișcă fără întârzieri, timpul parcă se stabilește după mersul trenurilor și al autobuzelor și nu mă pot abține, venind dintr-o lume în care unitățile impare sunt inexistente când e vorba de timp, să nu râd când văd că trenul spre Utrecht pleacă mereu – și asta de ani de zile, am aflat – din oră în oră și întotdeauna la și 7 minute. Într-o astfel de lume fiul din „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte” nu ar risca nimic, calul tot la aceeași oră pleacă precum în îndepărtata lui pruncie. Până și vizitele se anunță din timp, cu exactitate de navetă cosmică: vin la o cafea la voi dimineața la 935 și plec la 952.

◆
E octombrie și deja ninge. A fost prima zi când din bezna orei 7 a micului dejun s-au desprins brusc în lumină fulgi gri. Nu rezistă, deși ninge de 2 ore. Ascult Black Sabbath. Dintr-un șemineu electric sare căldura. Nimic nu seamănă cu soba de teracotă sau cu soba cu plită de la Măgura. Aici e o lume rotundă, fără ruperi de timp și spațiu, în care totul se mișcă egal și previzibil. Apeși 6 click-uri pe telecomandă și flăcările șemineului o iau fulgerător razna, încă 6 click-uri și au dispărut.

Lumea asta fără praf, în care muritorii ca mine sunt necesar și obligatoriu pasageri, mi se arată zilnic în aceiași culoare. Am terminat explorarea ei din prima săptămână, acum inventez, speculez, fac un maneaj delicat cu detaliile. ca să nu mă plictisesc.

◆
Casa e mare, cu spații largi și ferestre prin care lumina năvălește barbar în fiecare dimineață. Culorile sunt dulci și fiecare etaj are nuanța lui. Camera mea e la subsol, un spațiu numai pentru mine, inutil și enorm. Nu am voie să primesc pe nimeni, nici să fiu sunată. Am picat fără drept de apel într-o qasiinsulă concentraționară de unde, dacă ieși, dai de alte porți și realizezi, cu disperarea lui Iona, că universul e o balenă, că spațiul libertății tale e limitat și uniform. O caricatură. nu ai unde să evadezi. Încep

să reconsider visele, reacțiile, am timp pentru autoscopie și timp să privesc lumea în reluare.

Fac nesigură excursii și incursii cu bicicleta și am senzația că nu se întâmplă nimic înainte și parcă nici înapoi nu s-a întâmplat nimic niciodată, am senzația că o existență mult prea zbuciumată s-a dezlipit de mine și mă uit cu ochii mei la mine însămi: sunt ca un pește de râu aruncat într-un acvariu unde e mult confort, dar nimic nu se întâmplă. Sau se întâmplă nimic.

◆
Câteodată am impresia că oamenii aceștia, aflați sub incidența timpului și a fricii de a ieși din măsurătorile lui egale, oamenii aceștia pe care aplicasem prejudecata libertinajului, a toleranței, a eliberării totale a plăcerilor ascunse, sunt mai aproape de tiparele unei societăți tradiționale, conservatoare, clișeizate, decât noi. Românii tind, din frustrare, din nevoia de adaptare la ritmuri europene, din complex, la negarea valorilor clasice, a perenităților și caută falsa bucurie a unei lumi fără limite. Pe de altă parte, e atâta energie și atâta poftă de viață în amărăciunea fiecărei clipe cu care ne agățăm existența de o relativă linie de plutire. Aici, frigul i-a amorțit puțin, nu au, fie energia, fie ideea trăirii plene, a exuberanței, a plăcerii de a râde, de a dansa, de a trăi momente singulare în doi, de a face glume, de a fi generoși, de a face o surpriză cuiva. Discutând politică și citind ziarul, oriunde și oricând, se cred necesari, conectați profund la realitate, utili.

◆
Noaptea pe străzile olandeze, cu canale mici, cu lumini blânde și turnuri în care sună muzică religioasă. Și ploaia mărunță de noiembrie care ne pătrunde hainele, noi un cuplu mixt, fericit sau nu, speriat sau mulțumit de sine, proiectându-și umbrele pe clădirile cu cărămidă roșie ale unui secol 16.

◆
Am ajuns în week-end la Amsterdam, ca să mă întâlnesc cu niște prieteni francezi veniți în Ola-

nda pentru câteva ore. Amsterdamul mi s-a părut dintr-o dată o metropolă, un gigant luminat în noapte de jos în sus, ca toate clădirile Olandei, cu praf de medievallitate care incubă curente extremiste post-moderne, paradoxuri istorice și artistice, coafuri punk și cercei în buză, în fața celor mai solide, bosome, bătrâne dovezi ale unor secole trecute, a unor minuni artistice apuse. M-am obișnuit cu arhitectura delicată și miniaturală a Utrechtului și imaginile din Amsterdam par acum alt film.

Plimbări cu prietenii în Utrecht, într-o dimineață cu aer de povestire. Descoperim canale romantice pe care moșia duminical rațe grase. Peisaje superbe, etern campestre, conservate în mijlocul unui spațiu citadin. Și un amănunt atât de olandez: Cartierul Roșu. Spre deosebire de Amsterdam, la Utrecht Cartierul Roșu e doar o străduță cu neane roșii, cu căsuțe mici, de cărămidă roșie, din care ies și intră grăbite femei în furouri, cu bigudiuri, având în mâini diverse obiecte casnice. Nu pot să cred că sunt prostituate. Johan mă asigură că da și, desigur, nici una nu e olandeză. Insist să trecem prin fața vitrinelor din curiozitate, mai mult feminină decât turistică. Opulențe, voluptăți, uscăciune, carne fadă și tristă în ferestre. stau în vitrine și au ocupațiile unei mătuși în umbra unei duminici: tricotează, fac arabescuri pe pânză, citesc, își fac unghiile, vorbesc la telefon, într-o așteptare de Calypso a unor Ulise grăbiți, curioși, în căutarea nimicului cu haină de noutate. Oricum, fiecare Ulise își are Penelopa lui.

Excursie în Fresland, în nord vestul Olandei, aproape de ocean. Am privit pe geamul trenului, sub ploaia de afară, peisaje albastre ca la Bălașa, multă apă și spații amenajate egal. Spațiul seamănă cu timpul, două coordonate pe care le parcurgi orb și fără repere sigure: o zi e egală cu alta, un peisaj seamănă cu altul. ca într-un vis. Și totuși mă incită echilibrul naturii, cu atâta apă care să susțină atâta spațiu de

parcă ar fi solidă.

Mâncarea cel puțin la familia la care locuiesc nu oferă variații, surprize, delicii: dimineața – lapte, cafea, dulceață sau cereale; prânz – sandvișuri cu brânză olandeză, de altfel delicioasă, sau mezeluri; seara – o mâncare caldă ușoară, cu multe produse de conservă semipreparată sau care necesită doar încălzire. În rest, remarc în general maniere de gătit cu totul străine de obiceiurile noastre culinare: mai nimic olandez și multe importuri din colonii, traduse după gustul olandezilor. Totul se cumpără în cutii, până și cele mai neesențiale ingrediente, nimic nu se face la întâmplare sau după instinct și toată prepararea unei durează maxim 30 de minute, iar în urmă rămân pe masă zeci de cutii goale și pliculețe a căror lectură a fost făcută atent, cu concentrare maximă.

Revin, după 3 luni în Olanda, la câteva stări de început, am senzația că nu mai am senzații. Implantul meu în cotidian se reduce la câteva gesturi mecanice, înroutate deja. Zilele trec egal fără să se întâmple mai nimic și totul se desfășoară după schema unui imens mimesis, nu mai rețin ce am făcut ieri, dar îmi amintesc ce am făcut mâine, pentru că mâine e exact ca ieri; oricum, trăirile sunt la limita entuziasmului, există un echilibru aproape sonor în fiecare vibrație a sufletului, nu pendulez între paroxisme. Oamenii de aici îmi par fără melancolie, fără bariere între trăiri și fără ascensoare pe scara afectivității, așezați cumva la suprafața vieții.

Crăciunul olandez tradițional e de o simplitate rară și de o pace familială și mai rară. Simplitate creștină pe care opulența românească ar numi-o fie sărăcie, fie zgârcenie. Nimic comercial și, în familia lui Johan, care e protestantă, nu se fac nici măcar cadouri sau oricum, nu cadouri scumpe. Un brad micuț cu decorații, și ele simple, și lumânări adevărate, fără acele șiraguri de electricitate intermitentă și multicoloră, fără opulență, nici măcar alimentară. Masa de seară din ziua Crăciunului este cea sărbătorită, cu pui și legume și un desert. În restul zilei se ronțăie mereu câte ceva, dar nimic specific Crăciunului..

Revelionul în Olanda nu presupune nimic special, doar oliebolle, adică niște gogoși perfect rotunde, foarte grase și umplute cu stafide sau, în altă variantă, cu mere. Nu se fac neapărat petreceri, ci doar întâlniri între prieteni și se mănâncă o cină normală, după care se ronțăie oliebolle și alte chip-suri sau alune toată noaptea. Se bea liniștit și fără uitări de sine, fără ieșiri din sine, ci eventual cu alu-

necări în sine. Și acolo rămân, în acel sine, până îi scoate vreun român, cu dansuri și fluierături din buze.

Din nou un weekend la Utrecht. decidem să umplem după amiaza unei duminici cu vizitarea turnului. La început am crezut că e un exercițiu individual. Nu. Se organizează vizite în grupuri, cu ghid, cu bilete de intrare. Urc singură spre înălțimi în timp ce grupul așteaptă la altitudinea unei cafele, într-o cafenea superbă, cu aer interbelic. Turnul e

chiar în centrul orașului, datează din secolul 12 și a aparținut inițial catolicilor, după care a fost luat cu forța de protestanți. Zidurile au 3 metri grosime, din piatră roșie, e atașat de biserică și e uluitor de solid și neafectat de timp. În fiecare oră un clopot – acum electric – bate timpul. Clopotele vechi, 14 la număr, sunt folosite cu milă – se aud pe o rază de 10 km. și ar face ca acest oraș suprapopulat să umble cu ochii scoși din cauza zgomotului. dar, chiar dacă s-ar întâmpla asta, nimeni nu ar vocifera, probabil olandezii au o uimitoare, ardelenească, acceptare a fatumului. Anticele clopote se folosesc deci de 2 ori pe an: de Crăciun și de Paște. Scările turnului, înalt de 112 metri, sunt groaznic de înguste, întunecate, reci și alunecoase din cauza ploii. Grupul urcă încet, chinat, ca spre divinitate. Am auzit multe detalii din gura blondei ghide, interesante parcă mai ales acolo, în contextul acela turistic clausturant și umed. Eu mă gândeam cu fericire că sunt un produs în serie al secolului 20, că am o cameră plină de inutilități și trăiesc printre kitschuri de plastic și sintetic și înlocuitor și nu regret nimic din acea lume de piatră, de frig și beznă, fără decoruri și redusă la esențe. Am văzut de sus orașul, maniacal organizat, fără un element în plus sau în minus. Am coborât. Ne-am reперat, ne-am recunoscut. Și dulce ne-a fost întâlnirea, deși eu veneam de sus, el venea de jos... Între ieri și mâine timpul se scurge ca o miere.

Se anunța o zi olandeză. Adică urma să nu se întâmple mai nimic, în afara unei invitații seara la cină la niște tipi. Acum e nevoie de ceva precizări: invitată eram nu personal, ci indirect, de o prietenă. Și ea nu-mi era foarte prietenă ci mai mult cunoștință și invitația nu era pentru seara, de fapt, ci pentru după-amiaza târziu și nu era o cină, ci mai bine zis o gustare ca să acompaniem un vin bun - care era to-

tuși vin - și o discuție așa amicală. Ca să ne cunoaștem mai bine. Olandeza nu vroia să meargă singură la o întâlnire cu patru tipi și s-a gândit la mine. Eu nu m-aș fi gândit la ea, în aceleași circumstanțe.

Patru olandezi, cu siguranță blonzi înalți și cu ochi albaștri. Am anulat orice mister, dar așa sunt ei previzibili până la culoarea pielii. Totuși, patru tipi înalți, blonzi și cu ochi albaștri nu înseamnă nimic. Mă rog, nimic nu pentru mine, sensibilă la inimi albastre, blonde. Toți patru absolvenți de literaturi, arte, limbi străine, muzică. În prezent traducători. A început desigur căutarea febrilă a unei ținute cu care trebuie să te prezinți în fața a patru tipi pe care nu îi cunoști, adică: să fi deosebită dar nu șocantă, aparent dezinteresată de minuțiozitate asupra propriei persoane dar nu neglijentă, elegantă dar nu ca la operă, aiuristă, dar nu sărită dintr-un tablou de Andy Warhol. Sunt româncă, vin dintr-o țară care la început sperie puțin, apoi devine exotică, apoi interesată prin prisma trecutului său politic. Fiind exponenta țării și singurul exemplar pe care cei patru îl vor cunoaște, va trebui să mă mențin în parametrii unei normalități de bun simț, căci devin reprezentativă pentru toată cultura noastră. Mă văd pe mine, văd România așa se întâmplă în general aici, detașarea de context e un proces dificil.

M-am îmbrăcat în verde și am plecat spre stația de autobuz. Mă simțeam destul de șic și bine aromată și entuziasmul începea să îmi revină. Sunt patru, nu se poate să nu iasă nimic, măcar o bucurie estetică, acolo, o admirație, o limpezire de orizont. Dacă aveau prietene le chemau și pe ele, deci poate toți sunt liberi. Libertatea zumzăia în aerul verii și seara se anunța plină de promisiune.

Am ajuns în cartier. Ca întotdeauna mă trec emoțiile de parcă aș suna la ușa dentistului. Am sunat. A răspuns un tip înalt, blond și cu ochi albaștri. Câtă variație în această țară! Și câtă intuiție pe mine! Hans. Welcome. How do you do. Hans este desigur foarte frumos și zâmbește mult. Pentru ca nebunia mea să devină paroxistică. Intrăm. Mi se face cunoștință cu Adrian, alt exemplar olandez plin de zâmbește. O așteptam pe prietena comună Fleur, și ca să trecem peste stângăneala de la început a celor ce se văd pentru prima oară într-un spațiu relativ restrâns, precum noi acum, trei necunoscuți într-un apartament, începem să brodăm discuții care par să se închege, fără să fie neapărat inteligente. Încă nu știu a cui dintre cei doi e casa. A noastră împreună. Cad pe gânduri, știam că olandezii nu își împart apartamentul cu altcineva decât în cazul caselor studențești unde fiecare ocupă câte o cameră și folosesc la comun baia, dușul și bucătăria. Trec peste propria confuzie și mângâi pisica. Au o pisică neagră.

– Credeam că numai fetele sau pensionarii

cresc pisici. Nu am văzut pe nimeni, mai ales băieți, să aibă pisici în apartament.

– E, uite că nu numai fetele. Sau pensionarii... Și avem două, cealaltă e pe balcon.

Ies pe balcon. Apartamentul dă spre o curte interioară superbă, cu multă verdețură și un parc de joacă pentru copii, cu tobogane, leagăne și balansoare. Balconul e plin de flori frumos aranjate și culmea, îngrijite. Sunt într-o continuă mirare.

– Credeam că numai fetelor le plac florile. Și mai ales să cultive flori.

– Ei uite că nu numai fetelor. Seara continuă și la ușă sună ceilalți doi, Arnold și Brint. Aduc flori și iar sunt lovită în moalele capului de uimire.

– Credeam că...

– Da, știu, credeai că numai fetele aduc flori când vin în vizită. Ei uite că nu...

Zâmbete, priviri. Am senzația că am comis o gafă. Observ că la intrare se sărută pe obraji și se iau în brațe. Brint și Arnold sunt la rândul lor frumoși, dar în alt fel. Mă simt alintată, singura fată între patru băieți. Nimeni nu pare să mă privească așa cum mă așteptam. Ba mai deloc, deși vorbim, sunt servită cu băutură și până la urmă mi se spune că vom servi o cină în toată regula, nu doar o gustare, s-au produs modificări în program. Cu atât mai bine. Ultima vine Fleur, care pare de-a casei, fără să fie stânjenită de prezența celor patru, înalți și mult prea frumoși pentru a fi singuri. Pisicile ni se strecoară printre picioare. Încep pregătirile de masă. Nimeni nu mă privește insistent și ochii lor, atunci când vorbim, se proptesc în ochii mei, nu coboară, nu alunecă.

Și acum, apartamentul. Peste tot sunt oglinzi în care te reflecti înzecit și spațiul pare mult mai mare decât în realitate. Lumina vine nu în centrul tavanelor, ci se dispersează din multiple spoturi și lămpi și lumânări așezate cu gust. Într-un cuvânt, nu vezi să citești, dar e cosy. Livingul e din mahon, cu o bibliotecă enormă în care zăresc literatura bună a lumii dar mai ales Horia Lovinescu, Eugen Ionescu, Cioran și Lucian Boia. Îi întreb cum se face că... și Adrian îmi răspunde că a studiat spaniola, a primit o bursă la Barcelona și acolo a avut și un curs de română. Mă uit cu atenție la Adrian și găsesc suficiente criterii de concentrare a interesului numai către el. Decizia era destul de grea între cei patru și mai rămânea de eliminat și necunoscută legată de o eventuală relație între Fleur și unul din cei patru. Dar Adrian mi se pare dintr-o dată foarte interesant.

Mă gândesc la șansa mea de a mă afla într-un apartament șic în prezența a patru bărbați frumoși, de calitate intelectuală peste medie. Ne așezăm la masă. Stăm la discuții în fața unor aperitive-tapas, adică alune, lichioruri, rosé-uri, biscuiți unși cu diverse plante. Îi ascult. Vorbesc minunat, în engleză

sau franceză, cu o ușurință a frazei și o poezie aproape involuntară care mă fascinează. Încă nu mă pot decide care e mai frumos și care m-ar atrage mai mult. Fleur pare în largul ei și ignorantă până la nefiresc în fața acestor exemplare estetice. E ceva care îmi scapă, am pierdut ceva și din puzzle lipsesc câteva piese care mă fac să nu prind înțelesul general.

Mă întreabă despre comunism – cum altfel? – eu încerc să reconstitui din perioada aceea. Sunt primele persoane care mă întreabă detalii sau îmi cer un inventar de simboluri ale acelei perioade, nu pretind de la mine un expozeu politic sau un crochiu al situației din România atunci și la ora actuală. Eu vorbesc, ei se uită toți la mine, sunt îmbrăcați în verde, mă simt bine, și ceva îmi scapă. Le vorbesc despre cravata de pionier, despre 23 august, despre imnul cu care începeau orele în fiecare dimineață de școală.

Masa e gata. Adrian ne aduce fiecăruia câte un platou foarte elaborat de somon la cuptor și fructe exotice. Totul mi se pare de o eleganță uimitoare. E atmosfera burgheză pe care nu am întâlnit-o în alte case de tineri olandezi, dar despre care am auzit atâtea. Calitatea e ireproșabilă și decizia mea în fața top-ului de frumusețe a acestor patru bărbați devine din ce în ce mai dificilă. Afară e deja întuneric, lumânările se reflectă în oglinzi și totul este high-class, muzica în surdină, desertul franțuzesc, lichiorul, cafelele, altă lume, ruptă de cei pe care i-am cunoscut până acum și eu tot nu mă hotărâsc cine, oare cine, e mai frumos, oglindă oglinjoară, gârgăriță, riță, zboară-n poienită...

Unul dintre ei povestește cum a petrecut 3 săptămâni la serviciu lucrând la o păturică de lână. Rămân suspendată în spațiul neînțelegerii am senzația că e o glumă. Povestea continuă: el lucrează într-un Call Center și singura ocupație este să răspundă la telefon. În timpul acesta, mâinile îi sunt libere. Așa că tricotează și ultima lucrare a fost o păturică în trei culori. Am senzația că nu aud bine. Povestea continuă: o dată a sunat o tipă care vroia detalii și el a rugat-o să aștepte două secunde că trebuie să numere ochiurile. Tipa a crezut că e o glumă, l-a felicitat pentru umorul spontan, el a spus că nu e cazul, vorbea serios. Și a continuat ochiurile mai departe, după care i-a dat informațiile solicitate. Tipa a rămas la convingerea că a fost o glumă. Eu una nu știu la ce convingere să ajung.

– Sâmbătă am văzut filmul CRUISING al lui William Friedkin, făcut în 1980, cu Al Pacino. Și pentru că filmul e bun și m-a tulburat, am căutat mai multe informații despre el pe net. Am găsit lucruri minunate. Știți cu toții despre ce este vorba, nu?

– Da, l-am văzut chiar de două ori, cu Brent. Bun film deși cam șarjat...

– Nu pierde din vedere poziția subiectului la

vremea aceea. Ce fiori producea însăși ideea... Era o lume complet neexplorată.

– Eu nu am văzut filmul, despre ce e vorba? Am întrebat, toate privirile s-au întors spre mine. Am în continuare senzația că plutește un mister în conversația noastră și tot încercând să-l decodific, gafez.

– Despre lumea homosexualilor în care năvul polițist Pacino glisează din rațiuni de datorie și iese de acolo desigur cu morala și moralul șifonate, dar cu blana întreagă. Filmul trebuie vizionat în contextul epocii sale. Rămâne un film greu, bun. Polițistul revine în lumea normală, dar, fără să fie neapărat îndrăgostit de unul din homosexuali, începe să chestioneze totuși perfecțiunea clamată a heterosexualității. Cu ce sunt oamenii „normali” sexual superiori celorlalți. În această cheie, se vede și fără ochelari că filmul e destinat să împlânzească prejudecățile epocii că homo nu înseamnă numai haine de piele neagră, boli, violență, crimă, droguri și perversiune. Și sida. În fine, sida nu era încă pe lista pe vremea aceea.

– Mie una filmul mi-a îmbogățit vocabularul. Habar nu avem multe chestii din vocabularul homosexualilor, coduri lingvistice cu sens specializat. Așa am înțeles multe din cântecele lui Queen care se decodifica acum miraculos, nimic nu e întâmplător. Nu știam, de exemplu, că există și un vocabular specializat pe violența împotriva homosexualilor. Să nu uităm că în 1980 chiar și în Olanda, și în SUA, tot ce nu era heterosexual era tabu și totodată anormal, anxietatea era în floare în fața unor astfel de cazuri. Am reținut doar câteva exemple: queer bashing înseamnă, eu una nu știam, a ataca un homosexual pentru simplu fapt de a fi homosexual. Leather-clad este termenul aplicat numai homosexualilor îmbrăcați în piele. Popper-snorting este cel care prizează un anumit de drog preferat de homosexuali drag queen este acea categorie de homosexuali care obișnuiesc ca să se deghizeze în regină.

– Fleur, dar tu pe ce lume trăiești, abia acum afli lucruri atât de cunoscute? Nu ne spui nimic nou.

– Cunoscute?

– Era o glumă Fleur, o glumă...

– Mie îmi plac aceste combinații secrete de cuvinte care au un target specializat.

– Și mai ziceai că sunt o fată normală... Dar privind puțin peste umăr înapoi în istoria sexualității, nu devine incredibil ca din discriminarea și privirea acuzatoare față de homosexualitate ajungem așa de repede la lejeritate maximă și chiar acceptarea situației ca pe ceva firesc?

– Nu, nu mi se pare incredibil, Fleur, e normal. Poate așa veți ajunge cu toții să acceptați ca normalitate tot ceea ce ați denigrat atâta timp. Și încă mai denigrați...

– Nu mă acuza pe mine. Eu nu am denigrat nimic, din moment ce iau masa cu voi și ieșim împreună la film și vorbim lejer despre asta, înseamnă că nu a nimic de-a face cu denigrarea.

Simt că pic sub scaun. Acum înțeleg și îmi vine să mi rod unghiile, să îmi dau palme. Toate luminile s-au aprins și acum văd clar. Cei patru sunt de fapt două cupluri de homosexuali. Și Fleur știa, și nu mi-a zis nimic, m-a invitat cu ea la patru tipii, asta a fost tot ce a zis, nimic mai mult. Câtă iluzie transformată în deziluzie. Atâta frumusețe care nu îmi poate folosi la nimic.

Mă gândesc la norocul meu... Trebuia să fie ceva la mijloc. Acum da, înțeleg totul, dar nu îmi pot crede ochilor atâta discreție, nici un gest de tandrețe între cei care să mă facă să înțeleg nici o urmă de feminitate care să îmi dea de gândit. Noaptea curge înainte, dar pentru mine tot misterul a scăzut, nu mai am nici o motivație parcă și treptat mi se explică toate întrebările mele de până acum. Cina e gata, lumânările s-au micșorat. Întreaga seară, dincolo de dezamăgirea mea mult mai erotică decât de altă natură, a fost ireproșabilă.

Și ca s-o încheiem cu bine, Adrian propune plimbare până în centru, de-a lungul canalelor pe lângă parc. Ieșim cu toții în stradă, noaptea e înaltă, orașul miroase a tei proaspăt înflorit. O beție cosmică ce și-ar fi avut sensul sau în fine, ar fi avut alt sens dacă măcar unul din cei patru nu ar fi fost ceea ce este. Plimbare prin Utrecht într-o seară cu aer de povestire. Descopăr alături de cei patru și Fleur canale romantice și minusule pe care moșia în beznă, lângă feline, rațe grase. Peisaje superbe, etern campestre, conservate în mijlocul unui spațiu citadin.

Suntem deja în centru trebuie să ne despărțim. Îi privesc încă o dată pe cei patru, ca niște statuete înalte, în profilul nopții. Păstrez un gust amar în fața eșecului, a deziluziei mele. Abia acum, protejați de întuneric, Brent și Arnold se țin de mână. Îmi dau seama că nu trebuie să spun nimic cuceritor, așa cum aș face în finalul oricărei prime întâlniri, probabil. Acum nu mai e nevoie. Ne spunem la revedere și stabilim o nouă întâlnire. Cei patru pleacă împreună, maiestuoși și unduitori ca niște regine.

Ion ROȘIORU

Pantumuri noi din Satul Vechi

I

De ce mi-aș asuma blestemul tăierii puiului de nuc ?
De ce mi-aș ispăși păcatul când datoria nu mi-o cere?
De ce aș stăruir-n pământul strămoșilor să mă astruc?
De ce nu i-aș mai spune morții un persiflant „la revedere”?

De ce mi-aș ispăși păcatul când datoria nu mi-o cere?
De ce n-aș traversa durerea singurătății unui cuc?
De ce nu i-aș mai spune morții un persiflant „la revedere”?
De ce n-aș da în trăsnet lucrul de care tocmai mă apuc?

De ce n-aș traversa durerea singurătății unui cuc?
De ce n-aș ctitori din vorbe un râu de lapte și de miere ?
De ce n-aș da în trăsnet lucrul de care tocmai mă apuc?
De ce n-aș crede-n poezia ce-n vecii vecilor nu piere?

De ce n-aș ctitori din vorbe un râu de lapte și de miere?
De ce n-aș prinde-n dosul șurii un heruvim fumând trabuc?
De ce n-aș crede-n poezia ce-n vecii vecilor nu piere?
De ce mi-aș asuma blestemul tăierii puiului de nuc?

II

E vară .Nu-mi mai scrie nimeni și telefonul s-a stricat.
Puii de lebede pe grindul din lac se bucură de soare.
Încerc să număr câți sunt anii de când în lume ai plecat.
Ingrata fire-mi boicotează umila zi de sărbătoare.

Puii de lebede pe grindul din lac se bucură de soare.
Îmi decantez singurătatea într-un poem imaculat.
Ingrata fire-mi boicotează umila zi de sărbătoare.
Întind pe gardul spaimei mute recunoștința la uscat.

Îmi decantez singurătatea într-un poem imaculat.
Sunt tot mai solidar cu morții fără cortegii funerare.
Întind pe gardul spaimei mute singurătatea la uscat.
Surorile și frații lacomi mă scot din vechile hotare.

Sunt tot mai solidar cu morții fără cortegii funerare.
Nu-mi mai regret ca altădată speranța scoasă la meaz.

Surorile și frații lacomi mă scot din vechile hotare.
E vară .Nu-mi mai scrie nimeni și telefonul s-a stricat.

III

Azi fetele culeg năvalnic, fac vrăji cu el și-l poartă-n sân.
Nădăduiesc să se mărite în toamna stând să se arate.
Se roagă-n fiecare seară să nu-și viseze-un soț bătrân.
Cele cu ghiocei la tâmple vorbesc de cununii legate.

Nădăduiesc să se mărite în toamna stând să se arate.
Se sparge hora și destule pe gânduri veștede rămân.
Cele cu ghiocei la frunte vorbesc de cununii legate.
Își pierd mireasma de-altădată pe dealuri carele cu fân.

Se sparge hora și destule pe gânduri veștede rămân.
Multe-și acuză soarta pentru blestemele perpetuate.
Își pierd mireasma de-altădată pe dealuri carele cu fân.
Nici o magie nu le smulge din ancestralele păcate.

Multe-și acuză soarta pentru blestemele perpetuate.
Altele-acceptă ritualuri din zvârcolit substrat păgân.
Nici o magie nu le smulge din ancestralele păcate
Și totuși mai culeg năvalnic, fac vrăji cu el și-l poartă-n sân!

IV

Cam zece ani la ruși stătuse prizonier Costache-al Linii.
Intervenise Dej și bietul țigan fusese grațiat.
Sosise-acasă ca un spectru și-și speriașe crunt vecinii.
Închiriasse-o bivoliță cu-al cărei lapte s-a-ntremat.

Intervenise Dej și bietul țigan fusese grațiat.
Să-și pună casa pe picioare îl ajutaseră creștinii.
Închiriasse-o bivoliță cu-al cărei lapte s-a-ntremat.
Contra cirozei învățase să fiarbă-n jintiță ciulinii.

Să-și pună casa pe picioare îl ajutaseră creștinii.
La câte un botez să cânte era ici-colo invitat.
Contra cirozei învățase să fiarbă-n jintiță ciulinii.
I se păruse într-o noapte c-a fost de lele-mpresurat.

La câte un botez să cânte era ici-colo invitat.
La-ntoarcere după vioara-i s-au prins în horă mărâcinii,
I se păruse-n acea noapte c-a fost de lele-mpresurat:
Cam zece ani la ruși stătuse prizonier Costache-al Linii!

V

Mi-ar fi plăcut să fiu profetul care vestește curcubeul.
Total nepăsător pustiul se întindea în jur hain.
Ignor și azi de mă uitase sau îmi uitasem Dumnezeu.
La Cana Galileii apa visa să se prefacă-n vin.

Total nepăsător pustiul se întindea în jur hain.
Nu mai nutream nici o nădejde să se deschidă empireul.
La Cana Galileii apa visa să se prefacă-n vin.
Pe rugul jertfelor berbecii își iroseau zadarnic seul.

Nu mai nutream nici o nădejde să se deschidă empireul.
Din toți apostolii doar Iuda n-avea pe cap halo divin.
Pe rugul jertfelor berbecii își iroseau zadarnic seul
Convoiul n-avea să cunoască nicidecum miracolul creștin.

Din toți apostolii doar Iuda n-avea pe cap halo divin.
Destinul iovic mi-a fost jugul în care s-a blocat restul.
Convoiul n-avea să cunoască nicidecum miracolul creștin.
Mi-aș fi dorit să fiu profetul care s-anunțe curcubeul!

VI

Să văd întreaga viață prin prisma morții mele.
Să m-amăgesc cu gândul că n-o să mor de tot.
Să-mi înfrânez de-a pururi pornirile rebele.
Să-mi adâncesc destinul atât cât o să pot.

Să m-amăgesc cu gândul că n-o să mor de tot.
Să mă-ntâlnesc cu mine în spații paralele.
Să-mi adâncesc destinul atât cât o să pot.
Să mă arunc în jocul pârdașnicilor Iele.

Să mă-ntâlnesc cu mine în spații paralele.
Să reușesc prin cântec din Hades să te scot.
Să mă arunc în jocul pârdașnicilor Iele.
Să-i află împăcării cu vidul antidot

Să reușesc prin cântec din Hades să te scot.
Să traversez noianul neliniștilor grele.
Să-i află împăcării cu vidul antidot.
Să văd întreaga viață prin prisma morții mele !

VII

Să mă mai bucur fără margini de tot ce e ,de tot e nu-i:
Să trec pe puntea susținută de cabluri gârla spre fântână.
Să jubilez că sunt la țară și toate cloștile scot pui.
Să-ți ticluiesc scrisori în versuri când fluierile plâng la stână.

Să trec pe puntea susținută de cabluri gârla spre fântână.
Să beau o țuică de caise, să stau la umbră sub gutui .

Să-ți ticluiesc scrisori în versuri când fluierile plâng la stână.
S-o căinez pe preoteasă când i se rupe tocul cui.

Să beau o țuică de caise, să stau la umbră sub gutui .
Să-ți fac din bradul de la nuntă uscat o furcă pentru lână.
S-o căinez pe preoteasă când i se rupe tocul cui .
Să mă aștepte mioritic la poartă maică-mea bătrână

Să-ți fac din bradul de la nuntă uscat o furcă pentru lână.
Să mă închin smerit la soare, să nu fur munca nimănui.
Să mă aștepte mioritic la poartă maică-mea bătrână.
Să mă mai bucur fără margini de tot ce e ,de tot ce nu-i!

VIII

Norocul care ne-amăgește e doar o umbră de noroc.
Calul blestemului se-ntoarce cu-ndrăgostitul mort în șa.
Duiioase sufletele albe se-adună-n fluier de soc.
Am intuit dintotdeauna că n-o să joc la nunta ta.

Calul blestemului se-ntoarce cu-ndrăgostitul mort în șa.
Ușa de piatră se deschide și toate spectrele-mi fac loc.
Am intuit dintotdeauna că n-o să joc la nunta ta.
Sub talpă mi se frânge drumul și nu te mai găsesc deloc.

Ușa de piatră se deschide și toate spectrele-mi fac loc.
Inițierea în uitarea cu sânge s-a declanșat deja .
Sub talpă mi se frânge drumul și nu te mai găsesc deloc.
Nadiru-n jurul meu se strânge cu toată mărișia sa.

Inițierea în uitarea cu sânge s-a declanșat deja.
M-aș sufoca de bucurie de-aș mai putea să mă sufoc.
Nadiru-n jurul meu se strânge cu toată mărișia sa.
Norocul care ne-amăgește e doar o umbră de noroc !

IX

Oriunde-am amplasa fereastra-n perete tot va da spre
moarte.

La temeliile baladei pânđește șarpele nefast.
M-am înșelat crezând că poate o să mă apere o carte.
Mă cheamă flacăra comorii și nu mai pot să te adast.

La temeliile comorii pânđește șarpele nefast.
Aproapele din noi se face în fiecare zi departe.
Mă cheamă flacăra comorii și nu mai pot să te adast
Accept tacit sentința sorții de-a nu avea de tine parte.

Aproapele din noi se face în fiecare zi departe.
Își ies ninsorile din fire și frigul lumii e mai vast.
Accept tacit sentința sorții de-a nu avea de tine parte.
Suport cu stoicism blestemul trecutului iconoclast.

Își ies ninsorile din fire și frigul lumii e mai vast.
Simt zvârcolindu-mi-se-n gene pustiul care ne desparte.
Suport cu stoicism blestemul trecutului iconoclast.
Oriunde-am amplasa fereastra-n perete tot va da spre
moarte !

X

Femeile dețin dreptatea îndeosebi pe termen lung.
Extinde norul orice umbră particulară când e soare.
Sunt rele lucrurile bune la care nu mai pot s-ajung.
Dulceața cea mai delicioasă o dau cireșele amare.

Extinde norul orice umbră particulară când e soare.
O forte strângere de mână se refulează-n omul ciung.
Dulceața cea mai delicioasă o dau cireșele amare.
Vițeei fără coarne încă în așteptarea lor se-mpung.

O forte strângere de mână se refulează-n omul ciung.
De regulă tumultul vieții e semnul morții viitoare.
Vițeei fără coarne încă în așteptarea lor se-mpung.
Deșertu-i doar odihna mării foșnind în boabele de sare.

De regulă tumultul vieții e semnul morții viitoare.
Tenebrele interioare cu ochi homerici le străpung.
Deșertu-i doar odihna mării foșnind în boabele de sare.
Femeile dețin dreptatea îndeosebi pe termen lung !

XI

Să recitesc autumnalul poem de Benjamin Fondane.
Să redescopăr Ursă Mare pe cerul pistriuat de stele.
Să mă îmbete cu arome-n livadă mărul Ionatan.
Să tragă-n fața casei carul împovărat de roade grele.

Să redescopăr Ursă Mare pe cerul pistriuat de stele.
Să facem clacă și din vatră să scoată mama un bostan.
Să tragă-n fața casei carul împovărat de roade grele.
Să cânte tata doine „prinse” pe vremea când era cioban.

Să facem clacă și din vatră să scoată mama un bostan.
Să-mi inflameze-nchipuirea poveștile cu draci și lele.
Să cânte tata doine „prinse” în vremea când era cioban.
Să iasă luna și să toarne bunicul vinul în ulcele.

Să-mi inflameze-nchipuirea poveștile cu draci și lele.
Să spargă nuci patriarhale bunica pe un bolovan.
Să iasă luna și să toarne bunicul vinul în ulcele.
Să depene-ntâmplări din țara-i transfugul răzvrătit Ivan.

Să spargă nuci patriarhale bunica pe un bolovan
Să râdă de flăcări brudnici nevestele de muscă rele.
Să depene-ntâmplări din țara-i transfugul răzvrătit Ivan.
Să fiu rugat în toiul clăcii să spun din versurile mele.

Să râdă de feciorii brudnici nevestele de muscă rele.
Să mai dispară câte unul să-ncerce țuca la cazan.
Să fiu rugat în toiul clăcii să spun din versurile mele.
Să se încingă hora-n care cu toții tropotesc avan.

Să mai dispară câte unul să-ncerce țuca la cazan.
Să chicotească-n pumni ștregarii de după gardul de nuiie.
Să se încingă jocu-n care cu toții tropotesc avan.
Să nu se lamenteze nimeni că va pleca fără pinge.

Să chicotească-n pumni ștregarii de după gardul de nuiie.
Să nu mai prididesc cu dusul pănușilor în alt saivan.
Să nu se lamenteze nimeni că va pleca fără pinge.
Să recitesc autumnalul poem de Benjamin Fondane !

XII

Se etala enorma pace în ochii tânărului mut.
Fugea cu mâinile întinse spre fraza lui interioară.
Se pare că, gravidă, mama-i un mort prin geam ar fi văzut
Le-am respectat amândurora tăcerea tainic solidară.

Fugea cu mâinile întinse spre fraza lui interioară.
În fața-i pentru totdeauna stătea chiar zidul absolut.
Le-am respectat amândurora tăcerea tainic solidară.
Erau probabil mai aproape de poarta raiului pierdut.

În fața-i pentru totdeauna stătea chiar zidul absolut
Ființa n-o să-i fie, astfel, duplicitar-alteritară.
Erau probabil mai aproape de poarta raiului pierdut.
Demult își pregetau să scoată cuvinte reci din călimară.

Ființa n-o să-i fie ,astfel ,duplicitar-alteritară .
Cea care l-a adus pe lume plonja în propriu-i trecut.
Demult își pregetau să scoată cuvinte reci din călimară.
Se etala enorma pace în ochii tânărului mut !

XIII

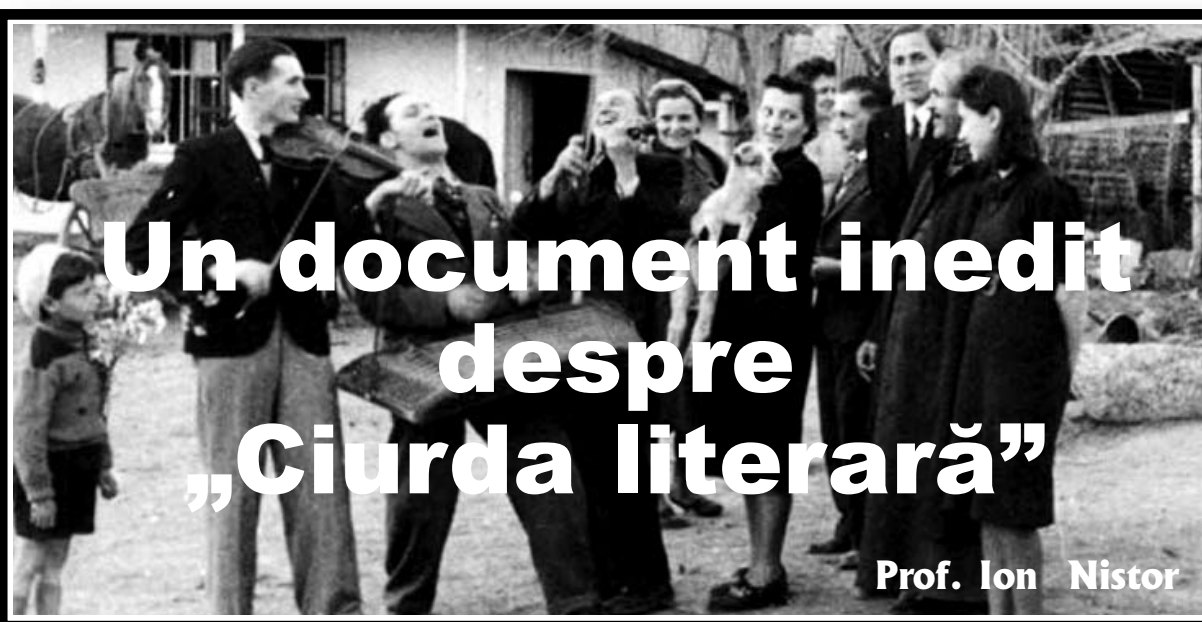
Revin în sat și parcă-s prințul din basmul fără happy end.
Lumina n-a putut să țină cu mine pasul la plecare.
Prețul fatalității intră în evadarea din prezent.
Trecutul mi s-a prins în mreaja nesăbuiței viitoare.

Lumina n-a putut să țină cu mine pasul la plecare.
Destinul m-a vroit la roata norocului pe veci tangent.
Trecutul mi s-a prins în mreaja nesăbuiței viitoare.
Din fosta casă părintească sunt doar vestigii de ciment.

Destinul m-a vroit la roata norocului pe veci tangent.
În urma mea smulgându-și frunza plânga livada rugătoare.
Din fosta casă părintească sunt doar vestigii de ciment.
Se zbat sub tâmpole mari de jăriști imense valuri de uitare.

În urma mea smulgându-și frunza plânga livada rugătoare.
Străbat poteci ghicite numai ,cu zâmbet tâmp și penitent.
Se zbat sub tâmpole mari de jăriști imense valuri de uitare.
Revin în sat și parcă-s prințul din basmul fără happy end!

Prof. Ion Nistor

În **Almanahul cultural** al Mizilului, editat în decembrie 2007, istoricul literar Emil Niculescu aducea în discuție existența (sau mai curând inexistența) unei reviste literare mizilene – **Ciurda literară**, amintită de **Agatha Grigorescu Bacovia** într-un volum de memorialistică, din care cita: „... apăruse, prin 1898, o revistă literară botezată de Caragiale «Ciurda literară». Grigore Tocilescu, George Ranetti, Ion Brătianu și Caragiale făceau parte din conducerea revistei, fiind și colaboratori (...) Împreună cu Leonida Condeescu se ducea și tata la ședințele revistei, care se tipărea la Fefelei, locul de naștere al lui Gr. Tocilescu, unde era moșia lui Vasile Mareș, cu care Tocilescu era cumnat”

Emil Niculescu conchide: „Nu am reușit să identificăm revista fefeleană dar numele ei era de tot răsfățul...”

Căutările altora ca și ale noastre în diferite arhive nu au dat de urmele acestei publicații, dar – ca o ipoteză – dacă revista „tipărită la Fefelei” a apărut într-un număr sau două, într-un tiraj simbolic, este posibil ca ea să nu fi

luat drumul arhivelor, așa cum se întâmplă și azi, cu atâtea publicații efemere.

Spunem aceasta deoarece am avut norocul să descoperim, la **Biblioteca Muzeului de Istorie din Ploiești**, o nouă „urmă” a controversatei tipărituri.

Pentru lămurirea deplină a cititorului, e nevoie să facem, mai întâi, o mică divagație: Spiro V. Anastasiu (vezi foto), fost primar al Mizilului în perioada interbelică, făcea parte dintr-o familie oarecum înstărită, lucru demonstrat și de faptul că, după absolvirea cursului primar la

Școala „Ioan Crăciunescu” din urbea natală, a fost trimis să-și continue studiile la Liceul „Hasdeu”, din Buzău. Din păcate, aici n-a terminat decât cursul secundar, situația materială a familiei înrăutățindu-se între timp, astfel încât va deveni negustor de manufactură (avea prăvălie pe strada Carol I - actuala Nicolae Bălcescu). Stima de care se bucura printre concitadini îl vor duce până la fotoliul de primar, dar, principala sa preocupare va fi întocmirea unei monografii a orașului. Cu toate că intențiile sale n-au fost materializate, activitatea de „scormonitor” al trecutului sau consemnarea evenimentelor locale ale timpului, vor fi materializate în 13 dosare cu însemnări, aflate azi la Biblioteca Muzeului de Istorie din Ploiești.

În cursul cercetărilor mele am găsit, într-unul dintre acestea, un text olograf intitulat: „**Expresul din Mizil și Ciurda literară**”, conceput ca o scenetă în versuri, fără a se indica însă și autorul acesteia...

Textul, reprodus mai jos, demonstrează – fără dubi – că revista citată de Agatha, a fost, dacă nu o realizare, cel puțin un

pretext cultural pentru întâlnirile vesele ale... *ciurdei*.

Expresul de Mizil și Ciurda Literară

Prezentatorul: Cu ocazia opririi Expresului la Mizil ia naștere „Ciurda literară” numită așa de Caragiale, nume dat în derâdere pentru componența sa ca pregătire (nu erau scriitori toți membri și nici nu aveau activități deosebite pe tărâmul literaturii). Membrii „Ciurdei literare” erau câțiva mizileni cu oarecare ani de școală, de regulă negustori de obârșie la care se adaugă **Caragiale, George Ranetti** și arheologul **Grigore Tocilescu** care obișnuiau să răspundă deselor invitații făcute de **Leonida Condeescu**, cunoscut ca primar al Mizilului, cel care a reușit să oprească Expresul la Mizil (Berlin – Breslau – București – via Mizil).

Chestiunea Expresului devenise arzătoare. Mulți țineau cu Leonida Condeescu și credeau în acțiunea lui, dar unii membri ai „Ciurdei” nu vedeau posibilă această acțiune, considerând-o doar o utopie. Cel mai supărat dar și arțagos era Ranetti pentru că s-a admis titlul de ciurdă; el spunea că nu o să scrie niciodată biografia sa căci ar fi trebuit să înceapă cu: „*M-am născut la Mizil...*” – „*și asta n-am s-o fac niciodată!*: *Căci la Mizil se poartă fesul Și spre marea mea rușine Nu oprește nici Expresul*”

Ceilalți membri ai „ciurdei”, folosind un ton mai puțin aspru au promis lui Leonida tot concursul lor, dar cu oarecare platonism. Doar căpitanul **Matei Eminescu**, poreclit de Caragiale „Progresistul” a protestat vehement și a amenințat chiar în favoarea opririi Expresului în gara Mizil.

Datorită neînțelegerilor din cadrul ciurdei povestirea se împarte în două părți: prima parte – cei din ciurdă care înainte de

oprirea Expresului, un timp nu o vedeau posibilă; a doua parte – după realizarea opririi Expresului situația s-a schimbat pentru că s-a schimbat și mentalitatea membrilor ciurdei reveniți la alte sentimente.

Prima parte

G. Ranetti (primul necredincios):

Nu mai stăruieți degeaba!
Nu mă veți putea convinge,
Că în loc de soare-afară
Plouă, fulgeră sau ninge..

Refuz să fiu din Mizil!
Acolo se poartă fesul
Și spre marea mea rușine
Nu oprește nici Expresul.

Am să mai scriu despre asta,
Nici să laud, nici să-njur,
Dar în pleasna mea de bici
Îi voi lua împrejur.

Matei Eminescu:

„Eu nu sunt de la Mizil.

Veni aici căpitan
Căci la Plevna-n '77
Am fost un brav veteran.

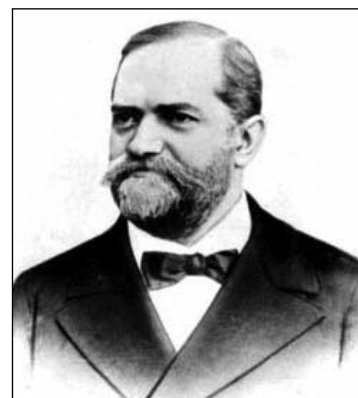
Chestiunea-i arzătoare:
Am dat ordin, la raport,
Să-nceteze nedreptatea
Eu nu pot să mai suport!”

Furios peste măsură
A scos sabia din teacă
Și amenință amarnic:
„Ei cu mine nu se joacă!”

Voi ridica tot Mizilul,
Cu pietre și cu bazalt
Și, dacă va fi nevoie,
Iau Expresul cu asalt.

Să evităm toate astea...
Dar cei mari să chibzuiescă
Ca Expresul, chiar de mâine
Ici, în gară să oprească!”

Urmează prof. **Grigore Tocilescu**, botezat de Caragiale Bos de Fefeiei, care zice:

Eu nu sunt boier de neam,
Sunt strănepot de oștean
Care la Călugăreni
Sub comanda lui Mihai
Făcură pe Sinan Pașa
Să strige „Aman!” și „Vai!”.

Dar sunt și arheologul...
De va reuși Expresul,
Dau cuvântul de onoare
Că voi iscăli zălogul.

Prezentatorul:

Numai bietul Leonida,
Amărât peste măsură,
Se plânge la toată lumea...

I-a ajuns apa la gură!

L. Condeescu:

Nu mă las, bădie dragă,
Am pus în joc a mea soartă,
Va mai da baba cu bobii
Să opresc Expresu-n poartă.

Prezentatorul:

Cum prevede Leonida
Nu s-a lăudat degeaba,
A reușit interesul!
Și spre marea noastră cinste
Opri la Mizil Expresul.
Chiar Nea Iancu Caragiale
Cel cu birtul la Buzău
Mi s-a strecurat tiptil...
Și cu un Expres de seară
A poposit la Mizil
Mare lui i-a fost mirarea,
El cunoaște întâmplarea
Și în loc de-o epigramă
El trimite-o telegramă
Lăudând pe Leonida
Astăzi devenit erou
În care felicită sincer
Pe Nea-Burg maistru Breslău.

Caragiale:

Leonida, dragul meu,
Ce-ai făcut, n-ai făcut rău.
Din dragoste pentru tine
Îmi voi drege iar vioara
Și-am să scriu la Maiorescu
Ca să știe toată țara
Cum proceda Leonida
Ca să-și facă interesul-...
Și-a venit știrea la lume:
Oprește-n Mizil Expresul!
De-acum treaba e făcută

Și Expresul are rută!
Toată lumea-i mulțumită
De-acest mare interes,
A uitat de supărare:
Are la Mizil Expres.

Partea a II-a

Prezentatorul:

Să vedem acum ce o să zică cei ce
nu au crezut în oprirea Expresului
la Mizil și să începem cu cel mai
necredincios dintre ei – ziaristul și
umoristul Ranetti. Să-l întrebăm
deci:

*Ce mai zici acum, băiete,
Ziariste Dragobete?
Te-ai născut sau nu cu fes,
Când spre marea noastră cinste
Avem astăzi și Expres?*

Ranetti:

Ce să zic, ați câștigat
Chiar cum nu v-ați așteptat!
Astăzi vă răspund umil,
Că Georgică zis Ranetti
Este născut la Mizil.
Atunci mi-a fost rușine
Să spun că am purtat fesul:
Ce să-i faci, bădie dragă,
Ăsta-mi era interesul!
Situția-i schimbată,
Astăzi mi-e mai mare dragul
Să mă opresc la Mizil
La părinți să le calc pragul.
Că din Mizilul nostru,
Ce poartă nume turcesc,
Mizilenii îmi sunt rude
Și beau vin Brâncovenesc.

Matei Eminescu:

Eu, căpitanul Eminescu
Fosta-m la Plevna port-drapel
Spun că dau mulțumire
Și-ntreaga ciurdă la fel.

Prezentatorul: *Tocilescu, cu a lui
intimitate, zice:*

Eu credeam în reușită
Dar numai pe jumătate!
Astăzi când ea e întreagă
Și eu sunt arheologul
Îmi voi ține promisiunea

Și voi iscăli zălogul.

Ranetti:

Chestiunea cu expresul
De acum e terminată,
Dar Ranetti-a scris o piesă
Care-a umplut lumea toată,
Romeo și Julieta
Au căzut, mă rog, de-acord
(Toate lucrurile-s bune)
Cu Expresul într-o seară
Să vie să se cunune
Pe tăcute-n mod subtil
La primarul din Mizil.

Prezentatorul:

A aprobat toată ciurda
Cum a întors-o Ranetti,
Ziarist de meserie,
Ziarist cu mult renume
Și-au convins pe Tocilescu
Pe Romeo să-l cunune
Și sub formă de citații
Să vie cu bucurie
S-asiste la cununie:
Nae Țăranu cu Dama,
Cincinat cu epigrama
Kalinderu cu maica Smara
Care-o știe toată țara.
Marele Liciu, Violeta,
Brezeanu și Antoneta,
Maximilian, Ciucurete,
Toți de-ai noștri, cu Burete.
Căci a zis Caragiale:
O nuntă la cataramă
Ca să aibă trăinicie
Se face în deal, la cramă.
Și el știe, biet birtașu'
Ce-a recomandat lui Nașu:
Vinul nu-i bun în pocale
Ci să-l bei în deal la cramă
Cu friptură și pastramă!
Pui tăvăliți în mujdei
Să mănânci și-apoi să bei,
Plus friptură de curcani
Bună pentru veterani,
Babic și patricieni
Făcuți de fefeieieni!

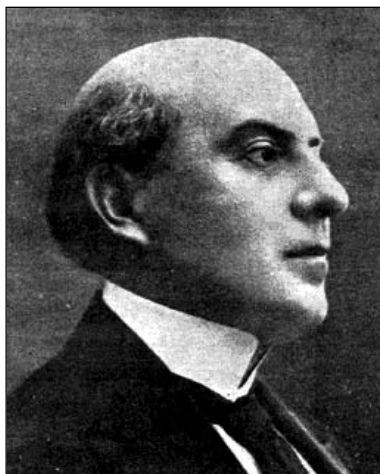
Prezentatorul prezintă lista de
mâncăruri:

Cașcaval de Penteleu
Plătit scump: kila un leu,
Plăcinte sarailie,

Turcii... lui Sfântu Ilie,
Cafele marghilomane,
Mere creștești și moșmoane
Și-apoi niște epigrame.

Și când toți s-au adunat
Căpitanu-a comandat,
A scos sabia și „harș!”
Cu toți să se-ncoloneze
În formație de marș...
Cu rapsozii după ei
Au pornit din Fefeiei.

Cincinat către Julieta:

Nu mânca plăcintă multă
Ca să nu te umfli-n burtă!

Către maica Smara:

Maică Smara, maică Smara
Care ai venit aici, însoțită de Cârțan
Care-a mers pe jos la Roma
Ca să-l vadă pe Traian
De ți-aș face-o epigramă
Tu ai spune-o orișicui:
Ce ți-aș face maică Smara
Ca să nu spui nimănui!

Prezentatorul:

Chestiunea-i delicată,
Vezi-o să nu te afle clerul!
Atunci ai pierdut partida
Mi-te lasă Kalinderul.
Brezeanu, Liciu, Ciucurete
Și cu Nea Nae Țăranu
Au consumat pe-îndelete
Dar au băut cu toptanu.

Geta Stanciu

Răsfrângeri curgând din răsfrângeri

Lumina din mesteceni coboară
toamna pe Valea Buzăului. Culorile din
fânețe și poieni stau la sfat și vestesc
oamenilor că prunele se coc. Roadele

acoperite de argintul neatinsului inundă în târziul toamnei, povarna.

În camera de alături amintirile sunt nestinse ca lumina felinarului legat cu o sârmă ce coboară din tavan, lumină răspândită peste patul din scândură, acoperit cu fân proaspăt uscat. Miros de fân și de prune, clipe rămase în urmă dar păstrate cu toată puterea dimineților.

În munți cu stânci ce par ziduri de palate primise viață povarnagiul ai cărui ochi de lacrimă priveau bucuria pe care o simțea de câte ori lumina depărtările întunericului cu o poveste. Pădurea, cerul, izvorul erau credința lui. La munte dorul e mai mare. Vara culegea cireșii, cosea fânul. Acum, la ceas de dor, scoate din firidă un fluier. Își îndreaptă privirea peste timpul cu flori de poiană, cu ramuri de cetină, cu buchete de lacrimi, iar focul din cotlon desenează pe ziduri frunze ce acoperă întrebări cu încrederea în tăcerile toamnei. În cântecul fluerului se deschide drumul de legendă. O înghițitură, două dreg glasul. Ceașca rămâne alături. Omul caută în el cu încredere. A învățat să înțeleagă tăcerea.. Cu două pietre netede sfarmă coaja groasă a alunelor de pădure. Uneori aprinde pipa și se așază privind armonia culorilor care aprind gânduri ce nu pot fi ucise.

Mesteacănul a simțit gustul lacrimilor. Tulpina lui l-a sprijinit. Omul acesta nu a crescut strâmb, nu a știut ce înseamnă să fii copleșit de ridicol și nu a fost tulburat de un suflet înghesuit. A știut că în adâncimea lui nu încap ura răscolitoare și nici vâlul ce întunecă lumina. A știut că iubirea e un semn al unei generozități divine. Înzestrat, a știut că trebuie să-și valorifice darul. A pășit în iarba înaltă încărcându-și sufletul cu mirosul florilor în toate culorile pământului, a știut ce înseamnă să mergi vara la coasă, a privit brazdele mari de fân, a ascultat cântecul pitpalacului cu îndemnuri numai de el știute. În prag de iarnă își desenează visul adevărat și frumos.

Cu o putere tainică picăturile din adâncuri vin spre lumină limpezindu-se în împlinire. Nu sunt amintiri marginale. Oricând poate reveni cu prospețime la acei ani. A fost plămădit de mâini care n-au tremurat. Răsfrângeri curgând din răsfrângeri e omul acesta ce străbate neliniștile cu care se împacă. Cu părul de culoarea ploii, cu zilele sfințite în dorințe, cu nevăzuți îngeri coborâți pe chipu-i plâpând deosebește cuvintele din curgerea lor îndepărtată. Ceasurile-i trec într-o neînțeleasă înălțare.

Dino Cuvata

Ănvitsătura-ali dadi

În românește de
Dumitru M. Ion

Dina Cuvata (Dimo N. Dimchev, Димо Н. Димчев) este scriitor traducător și publicist aromân, președintele Ligii Culturale a Aromânilor din Macedonia. Aceste texte ne-au parvenit prin bunăvoința poetului Marin Ifrim.

Ănvitsătura-ali dadi

- Iacio, agiun escu!
- Lucrează, lucrează, hiljlu-ali dad:
Dauuă mănji ti-ună gură-a să scoată!
- Iacio, cicioarli mi dor!
- Di cap, hiljlu-ali dadi!
Caplu-adară sh-cicioarli trag!
- Iacio, sufletu mi doari!
- Shtiù di tsi ti doari, hilj, shtiù.
Ma,-alagă, caftă, cilăstăsea
Că cană nu-a s-yină
Acasă s-tsă u-aducă-atsea
Tsi să-nchirdăseashti cu coarda!

Ca-adiljeatic

Doamne, mash suflă fu, shcurtu, ca-adiljeatic, Vluisea!
Ashi cum picurarlji dit pishtireauu-a Betleemlui
s-featsiră-apanghu ti-nfășhearea-a Ta
sh-picurarlji-Armânji dit Machedonia shi Tesalia
fură-atselji cari lj-griră shi lu-ashtiptară-apostolu Pavlu.
Vini Pavlu shi lu spusi Zborlu tu Balcanlu-aestu
shi-acătsă Zărtsinji sh-la dunjeai s-featsi Buneatsă,
Isihii, Pistusini shi Nădii, că-Ascăpătorlu
va s-yină shi tuti-a li giudică.
Geanlu-ashteaptă giudicari
cari sh-lipseashti s-pâltească ti tuti:
shi mintea tsi li fatsi shi gura tsi li spuni.
Suflă fu shi vluisea-l ti eti-Armânlu.
Tsă cântăm tu-un adiljeatic:
Tora, daima sh-ti eta-a etilor. Amin

Învățăturile mamei

- Mamă, mi-e foame!
- Muncește, muncește, fiul meu!
Două mâini muncesc pentru gură!
- Mamă, picioarele mă dor!
- De la cap ți se trage, fiul mamei!
Capul face, picioarele trag!
- Mamă, sufletul mă doare!
- Știu de ce te doare, fiule, știu.
Dar aleargă, caută, lucrează,
Că n-o să vină nimeni
La tine la ușă să-ți dea
Îmbrățișarea care se câștigă cu spada!

Ca o suflare

Doar să suflă, fuuu, ca o răsuflare, Doamne, binecuvântează!
Așa cum oierii în peștera din Vicleim
Făcutu-s-au paznici ai nașterii Tale,
La fel și armânii din Makedonia și din Tesalia
Fost-au aceia care chematu-l-au pe apostolul Pavel.
Și veni Pavel și rosti Cuvântul peste Balcani
Și s-au fost prins rădăcini, iar pentru norod se făcu Bine,
Pace, Încredere și Nădăjduire că Mântuitorul
Va veni și va judeca și va cântări.
Sufletul judecată așteaptă
Fiindcă el trebuie să plătească pentru toate:
Și mintea pentru cele făcute și gura pentru cele rostite.
Suflă, fuuu, și binecuvântează-l pe aromân.
Așa îți cântăm într-o singură suflare:
Acum și în vecii vecilor, Amin!

Sămăta umuți

Oclji tsã suntu njilãoshi.
Tsi ti doari, iacio?
Shedz, shedz pi cãrvet, pi iambula
Tsãsutã di tini.
Tini ocljilji ti dor mãtrindalui
Tu chisa scutidi, tu negurea
Cari cãdzu pristi anjlji
Cari ca shicai tricurã...
Zbura-nji, iacio, zbura-nji!
Tu zboarãli-a tali
Umuți shi-ascãpari ved.
Ascãpãm, iacio, ascãpãm...
Sãmtu lucru easti s-ai umuți
Tu dzuuã di mãni, dimi iacio!?

Mini nj-escu-acasã ...

Mini nj-escu-acasã, tu Patrída-a mea,
Tu vruta sh-dãruta Machidunii.
Canã nu poati s-mi-avinã,
Canã nu poati sã-nji dzãcã tsiva...

Cara s-hibã-ashi?!

Shi oaminjlji, shi casili nj-suntu-aproapea,
Ma, iara, anda es pi ciurdachi
Casili shi mãhãlãlu nj-par ca ti ciudii:
Oaminjlji nj-par ca xinitis
Mi duchescu canda bãnedz tu iirnjjii ...

Mini escu-aleptu ca capra tu oi;
Nu cã mini voi ashi ta s-hibã,
Nu, altsã mi fac ti-ashi...
Bileam shi-Armãnjli-a melji
Canda lã easti-ndirsi sh-si-adunã cu mini...
Dumdzali-m, Tini bagã mãnã!

Noi him...

Noi him nipotslji-a Pindului
Shi hiljlji-a Gramustiljei shi-a Moscopoliljei!
Mirmintsãlji-aurlã.
Atselji cari-aurlã lu-aù biutã soarli
Di tora chisa nã chiseadzã, luna plãndzi cu noi,
Stealili nã suntu cãlãuzi pit negurea
Tu cari di multu cãdzum!
Balcanlu lu-umplum cu mirmintsã.
Mirmintsãlji tora s-fac locãri sãmti,
Nã grescu, nã spun, poai, cãtã iu s-acãtsãm!
Ficori! imnats-vã calea!
Nu prãmãsits!
Poati s-cãlcats vãrã iu doarmi sum loc,
Poati s-vã hibã pap, babã, nu sã shtii!
Poati s-murirã tiniri shi carishtii
Cãt aù plãmãtã-Armãnjli ti elji ...

Sfânta speranță

Ochii tăi sunt miloși.
Ce te doare, mamă?
Șezi, șezi pe pat, pe plocadul
Țesut chiar de tine.
Te dor ochii dacă privești
În negura-adâncă, în ceața
Căzută peste anii
Care-au trecut ca-ntr-o glumă
Alte vremuri sosind.
Vorbește-mi, maică, vorbește-mi!
În vorbele tale văd speranță și izbăvire-
Suntem salvați, maică, salvați.
Sfânt lucru este să speri
La ziua de mâine, nu-i așa, mamă?!

Eu sunt acasă...

Eu sunt acasă, în Țara mea,
În iubita și draga mea Makedonie.
Nimeni nu mă pote-alunga,
Nimeni nu-mi poate face nimic.

Oare să fie așa?

Și oamenii și casele le simt aproape
Și totuși, de cum ies în cerdac,
Casele și cătunul ciudate îmi par:
Oamenii îmi par ca niște străini,
Mă simt ca și când aș trăi în pustiu.

Eu sunt însemnat ca o capră-ntre oi:
Nu fiindcă aș vrea să fie așa.
Nu, alții mă fac să mă simt astfel.
Până și aromânii mei
Parcă se rușinează să dea ochii cu mine.
Doamne, ajută-mă Tu.

Noi suntem...

Noi suntem nepoții Pindului
Și fiii Gramostei și ai Moscopolei!
Mormintele strigă.
Cele ce strigă au sorbit soarele,
Iar negura acum ne ucide, luna plânge cu noi
Iar stelele ne sunt cãlãuzã prin ceața
În care demult am căzut!
Balcanii i-am umplut cu morminte.
Mormintele ajunse acum locuri sfinte,
Nu grãiesc, nu spun încotro s-o luãm!
Copii! Vedeți-vã de drum!
Nu vã abateți!
Sã nu cumva sã cãlcați peste careva care zace-n pãmânt,
Cãci poate sã vã fie bunic sau bunicã, n-ai cum sã știi!
Poate c-au murit de tineri, cine mai știe
Cãt au fost ei de jeliți de-aromãni...

Dizvălitili cruts

Ploili cari ca ti inati vearsă
Li dizvălesc crutsli -
Surpatili, pârghisitili
Sh-hânducusitili tu loc.
Cara s-va Dumidzà
Va li dizvălescă shi grochli
Shi oasili va li scoată...
Ama, cara s-li scoată sh-armatli tuti,
Atseali-armati cu cari suntu-ngrupats inimoshli
Atselji IjundarIji-Armânji di-un chirò!?

Aumtsea tsi va s-adrats voi
Cari nu pistipsits cà nica bănàm?!

S-nu dats di puizie-a mea!

Mini-ngrâpsii 'nă puizii ti tată-nju,
Ti dadă-mea, ti oaminlji di-anvârliga di mini.
Deapoea-ahurhii s-u frimit, s-u frec,
Ca-atsel tsi li-adară poacili di nigljina.
Tu soni nj-si pâru musheat lucru -
Sheasi dzâli-ashitsi lucrâi.
A sheaptea, nj-dzâsh cu mintea, va s-apustusescu!
Shi, ca ghini mi discurma, cum fac masturlji tuts!
Lunea - ia s-vedz ciudii:
Tu loclu-a tată-njui shidea-Ascăpătorlu,
Tu loclu-a dadă-meai Stă-Măriea,
Tu loclu-a oaminjlor Oani Pătidzătorlu shi-Sămtsâlji!
Anvârliga di mini vâzea:
Hristolu s-featsi - dealihea ca s-featsi!
Ma tora shi ti-armânjili!
Amin! Aliluia! Amin! Aliluia!

Tsi musheat lucru-adrai, nj-dzâsh cu mintea!

S-nu dats di puizie-a mea, vă plăcârsescu!
Amin! Aliluia! Ti multsă-nji!...

Puiziili-a meali - ashchirladz

Nu pot cà ta s-vă dau mini
Ma gionji ashchirladz di puiziili-a meali.
Cu Ijirtari, ma, puiziili sunt gioani
Shi-armutusiti cu sâyitsli mâyistriti.
Cu eali putets s-u călcats
Cafi-ună tsitati-a cafi-unâljei mileti.
Cu eali mash mini ca-autorlu-a lor
Nu putets s-mi frândzets -
Cà mini escu tu cafi-una di eali.

Dezvelitele cruci

Ploile care se revarsă parcă în ciudă
Dezvelesc crucile -
Năruite, părăsite,
Căzute-n pământ.
Dacă va voi Dumnezeu,
Ele vor dezveli și mormintele,
Iar oasele au să fie scoase afară...
Dar dacă ele vor dezgropa și armele,
Armele cu care vitejii au fost puși în morminte
Leii aceia aromâni de demult?!

Atunci ce-o să faceți
Voi care nu credeți că noi existăm încă?!

Nu vă atingeți de poezia mea

Am scris o poezie pentru taică-meu,
Pentru maică-mea, pentru oamenii din preajma mea,
Apoi am prins s-o mărunțesc, s-o frământ,
Ca olarul care frământă huma.
În cele din urmă mi s-a părut c-am făcut ceva bun -
Șase zile am tot lucrat.
În cea de a șaptea voi da odihnă, mi-am zis.
Și bine mai adormii, la fel ca atâția meșteri!
Dar, luni, să vezi minune:
În locul tatei ședea Mântuitorul,
În locul mamei, Născătoarea de Dumnezeu,
În locul oamenilor, Ioan Botezătorul și Sfinții!
În jurul meu izbucni:
Hristos s-a născut, adevărat s-a născut!
De de data aceasta și pentru-aromâni!
Amin! Aleluia! Amin! Aleluia!

Ce lucru minunat am făcut, mi-am zis eu!

Nu vă atingeți, rogu-vă, de poezia mea!
Amin! Aleluia! Amin! Aleluia!

Poeziile mele – oșteni

Eu nu pot să vă dau
Oșteni mai viteji decât poeziile mele.
Iertați-mă, dar poeziile mele-s puternice.
Și înarmate sunt cu vrăjite săgeți.
Cu ele puteți cuceri
Orice cetate a oricărui norod.
Odată scrise, pe mine, ca autor,
Nu mă puteți frânge,
Eu sunt fiecare din ele.

Aida HANCER

Noi inventăm urechea cititorului

Vă prezentăm mișcarea de ultimă oră a generației noastre. Nu fără convingerea că, desigur, *noi inventăm urechea cititorului* și calea de acces - a noastră - către sensibilitatea lui, noi demecanicizăm lumea, o construim din piese lego și depresii. Trece prin sensurile giratorii ale vremii noastre, întorcem, suntem amendați și ni se socotesc puncte la cel mai apropiat oficiu al poliției, lucrăm cu amândouă mâinile și cu sufletul nostru la Dumnezeu din cuvinte pe care îl propunem în completarea societății mecanice.

Din diferite motive am ales să deschidem această secvență a revistei, care ne-a fost încredințată nouă ca test și confirmare cu o descriere de generație, un fel de manifest intim pe care îl încredințăm cititorului. Din dorința de a-l atrage în cursa noastră, de a-i oferi, cu tandrețe, „*un loc la noi în celulă*”, îndepărtându-ne delicat de mrejele dulci ale lui Nichita, apropiindu-ne cu sinceritate de o neovangardă.

Numele prezente, colegi de generație, tinerii care scriu și-au hotărât să răspundă invitației de a se „întrece” în poezie” și-au câștigat dreptul la aceasta prin aceea că ceea ce scriu le-a fost proiectat și semănat ca talisman - surpriză în colțurile minții, ale gurii și-ale conștiinței. Veți citi, deci, revărsări de conștiință și luciditate, după cum vi se vor înfățișa structuri hamletiene sau comedii negre. Aici, în fața ochilor dumneavoastră curge miera lumii.

Cu siguranță, literatura nu se dezumanizează și nu se depărtează de modelele ei. Are putere dar nu se ridică împotriva nici unei alte literaturi, pentru că așteaptă și crede într-o teribilă lovitură de grație ale cărei arme stau, în așteptare, de-o vreme. „Nodul în papură” al literaturii noastre este numai narcisismul ei. Dar narcisismul nu o va îneca, fiindcă abstract e chipul literaturii și nu se oglindește într-o apă.

Acesta nu este un cuvânt înainte, și nici un articol programatic despre condiția literaturii tinere, ci un salut nichita stănescian al tinerilor ca bețele de chibrituri ce se aprind unul de la altul. Desigur, toate acestea gratuit, celor care își cumpără până și aerul acesta respirabil și criminal, aerul și aerele de care are nevoie. Noi nu vom concepe alte lumi, fiindcă cea existentă mai are încă destulă carne pe ea și solzi vii în suflet. Despre acestea merită să vorbim, fiecare în limba în care s-a născut, și cum i se va năzări într-o zi de noiembrie.

LITERATURA TÂNĂRĂ

Gilescu Georgiana-Adriana

Filosofii spirale

am un suflet
ce stă cu capul în jos...

cap turtit la poli
și bombat la ecuator
după care mi se învârt și
trupul

trup cu formă și culoare
într-o spirală de ADN deșirată concentric
cu gânduri și simțuri într-o spirală de cale lactee.

Bal mascat

Mori Timpule îmbătrânit
căci viața-mi ți-e secundă
și sufletul o taină
tot ciocănind în atrii...

Mori timpule, mascat în om!...

Apel la procesul lui Kafka

Adesea mă găsesc la obiecte pierdute
sau în anticamera de închiriat sentimente
nu reușesc niciodată să-mi las bagajele cu vise
și trenul trece prin mine și fuge atât de departe
lăsându-mă pustiită cu încă o vară,
cu încă o viață strigată în somn.

Încă nenăscut

Simt că mi se face dor de mine,
și mă preling din coastele trupului tău,
iar tu te ascunzi în umbra mâinilor mele
să te îmbeți în gravidele picături de sânge.

Iau fâșii de suflet și mă leg cu un cordon ombilical
de trupul tău încă nenăscut...

Și ieri și azi...

Lumea ta circulară,
se întoarce mereu
și te întorci și tu
odată cu ea.
Râd de zâmbetul tău
și știi că vrei mai mult...
Dar niciodată
nu te vrei pe tine.

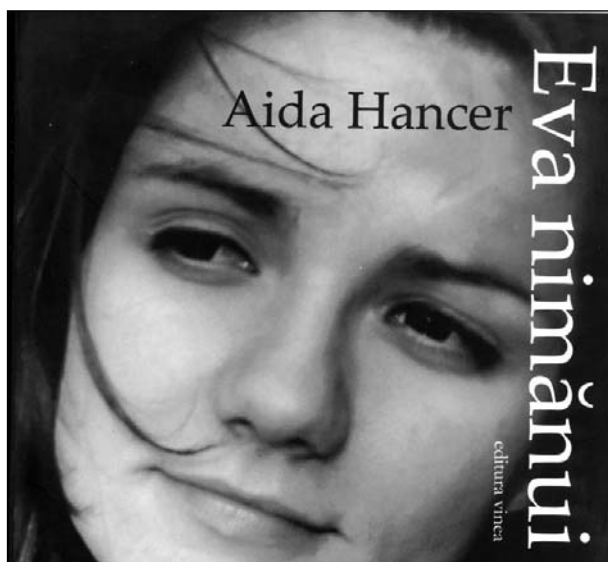

Note de lectură

CĂRȚILE TINERILOR POEȚI

Lucian MĂNĂILESCU

Acvarii pentru peștii exotici ai inimii

„Despre volumul **Eva nimănui** (Editura „Vinea“, București - 2008), **Nicolae Tzone** scria, în prefață, referindu-se la Aida Hancer: „Talentul său este aproape neverosimil... La cât de multe știe ea acum despre poezie nu mai poate învăța nimic (...) Se poate numai trăi și muri strict autentic“.

Este o poezie în care cuvântul devine magmă, topind zăpezile de pe Munții Hercinici ai poeziei, dezvăluindu-i cititorului peisaje ingenuncheate la marginea Eternității: „plămîinii mei / nu sunt turnuri / dar uneori urc multe scări / rotite / ca să privesc de la înălțimea lor / cum se învârt un fluture / cum un fluture moare...(scenia 30).

În această ascensiune (o ascensiune inversă) „Eul“ se confruntă cu abisul sinelui: „suntem și noi / și mișcările noastre mulate pe mișcările sufletelor / mișcărilor sufletelor mulate pe ideea de moarte“ (**bunule Iov**)

După ce „inventează“ acest spațiu bidimensional: spre nesigurul eden cosmic („ninge ca și cum am fi încă / în grădina eden și n-avem haine / ninge să ne acopere trupurile goale / apoi se face liniște / se naște copilul / și toate orele albe îl așteaptă“ - **edenica**) și spre interiorul tăcerii lui Dumnezeu („trăgându-și astfel piele peste primul trup / eva a

luat tot ce era verde și-a închis în ea / și animalele care aleargă repede (...) / dar vina nimănui e de fapt un gol / care a rămas în carne și-n ziua întâi“ - **Gemeni**), Aida Hancer deschide ferestrele oglinzilor către ipostazele stranii ale timpului, în care „androginul“ își sfășie curgerea: „mama mea când se oprește în fața lui / tatăl meu / deja om matur / ca un stâlp de var / o păzește / dacă n-ar exista ceasul / ei doi nu s-ar iubi“

Aceste coordonate au propria lor „mecanică cuantică“, deformează sau integrează, curbează lumina în lacrimă sau o risipesc în supernove: „aerul meu n-o să ocupe mult loc în tine / fiindcă e respirat până la capăt e expirat / și comis cu viteză / tu ești mare și privirea ta e mare și ea / e cât un soare îngrozitor / care îmi lipsește / și mă las de singurătate / să se scurgă peștii de pe mine să pot apărea“ (**al doilea crez după mântuire**).

Asumarea tragică a poeziei („poetul lovit de un copil al mulțimii / o să sufere și o să scrie“, dar nu: „poeme blânde / și nici imnuri / n-o să scriu decât puțin din ceea ce știu / ca să vă oblig să treceți cu mine / dincolo / după adevăr“) într-o lume desacralizată, așează pe umerii poetului aripile grele ale întoarcere în primordialitatea mitului, printre: „fii lui babel“ care „iubesc soarele / își târăsc prin soare copiii / legați câte doi pereche / pe umbrele unor cai / pe sub picioarele lor trece marea / dinspre orizont se apropie faraon / faraon zâmbește / fiii lui babel sunt încă pe pământ / ei sunt sălbatici“ (**fiii lui babel**).

Metafore nebune, precum păsările zburate în furtună, adaugă cotidianului vuietul mării: „iona / e numele unui bărbat invalid care locuiește / în te miri cine / **io** îl strigă copiii astăzi ce ne mai povestești / și ce să mai credem / na / na îi strigă femeile / va trebui să trăiești pe cont propriu / chiar dacă din afară / semeni cu o icoană // iona nu strigă / și nu se hrănește cu nimic omenesc // (...) iona e un invalid / ieșit dintr-o formă sigură de viață / un moș / care nu mai are pe nimeni“

A doua plachetă a Aidei Hancer (**Amadiada** - Editura „Princeps“, Iași, 2008) este un alt gen de căutare, sau mai curând de definire, de clarificare a ceea ce a fost și urmează să se transforme în **deveni-**

re: „*scrișul meu crește din locul gol dintre Dumnezeu și om / (...) și e provizoriu și se poartă / întotdeauna pe pielea goală / ca un refren al leproșilor*“.

Nu știu de ce nouă ne-a plăcut - subiectiv - mai mult blânda disperare din „Amadiada“, decât rostogolirea de sfere din „Eva nimănu“. Poate și pentru că imperfecțiunea este mai umană, precum în această mărturisire a poetei: „*voi avea cuvinte de carne / și un sânge străin în trup / cred în toate inimile / dacă asta mă ferește / de a le cunoaște / cred în timp atunci când nu / vreau să-l înțeleg, / și oricum timpul e mort sau a murit / legat de înțelepciune / legat de paler / de fericirea amant / și în spatele oricărui om care crede / stă o umbră / așteptând pâine de seară / și-o cană cu lapte / crud*“.

Lăsând Cezarului (criticii de specialitate, adică) ce-i al Cezarului voi încheia spunând, eu - cititorul, că versurile Aidei Hancer m-au nins pe streășină de geană și s-au transformat în lacrimi-acvarii pentru peștii exotici ai inimii.

Superbele îndoieli

Am fost privilegiat să citesc volumul de versuri, în curs de apariție, al **Ecaterinei Bargan**, intitulat **Peron pentru Zurlix** și m-am delectat cu uimirea ca stare și cu o altfel de înțelegere a lumii. Ca să fii fericit – pare să spună poeta – ai nevoie de multă tristețe și de multă durere: „*alizeele vin înspre mine / frigul crește din pielea mea / vreau să vopsesc copilăria / să o ornamez cu flori... / marea se strânge într-un boț de sare*“

Eleva de la Colegiul Național de Comerț din Chișinău nu-și revendică, însă, plecarea din copilărie ca pe un act de candoare, chiar dacă nostalgiile sunt inevitabile: „*după ce arunc câțiva pumni de apă peste față / văd lumea în culori // ascult o melodie frumoasă în franceză / nu o înțeleg dar știu că e splendidă*“ (**Să nu vorbim**). Sau: „*oamenii au pășit desculți / în inima mea fără să mă trezească / la orele târzii de singurătate / uneori / vreau doar să mă ascund / într-o carapace / și cineva să mă țină în palme*“ (**Cred că aș plânge**).

Plecarea este irevocabilă și ea țintește spații lirice vaste, care caută un fel de a trăi ceea ce nu se întâmplă decât în realitatea visului. Edificator, în sensul acestei lucidități necruțătoare, mi se pare un citat din **Al patrulea monolog**: „*...offline-ul primit dimineața a fost amar taman ca o cafea mi-am făcut acum una cu frișcă și zahăr – my good ce bună e – mă gândeam ieri să las pentru monologul de azi tema iubirii așa de actuală temă a tuturor timpurilor atât de fierbinte și nesfârșită temă dar nu știu unde mă scoate azi entul meu pentru că trăiesc o stare de pre*

plîns dacă există cuvîntul acesta ca un plîns înainte sau înainte de plîns unde întîrzie bucuria aia pe care o tot aștept de o vreme o să-i cer procente pentru că nu o primesc atunci cînd chiar am nevoie de ea s-a oprit mașina de spălat sau poate timpul eh iar s-a pornit uite că dacă s-ar opri timpul în loc eu m-aș culca să dorm pe partea stîngă viața nu e frumoasă fără mișcare e cumva dezarmantă sună cineva la ușă poate e bucuria – my good asta eu am spus – la ce timpenii am ajuns să gîndesc de-ar fi măcar cineva cu un trandafir alb”

Un expresionism „dur“, dus până la fotonii surzeniei lui Van Gogh, prevestește un experiment poetic cizelat din lumini și umbre, precum un serial cinematografic filmat cu încetinitorul: „*nu poți să te trezești dimineața și să afirmi cert /- astăzi nu o să zîmbesc deloc - / mai bine ai sta acasă și mi-ai plînge pe umăr / este singurul mod prin care ai deveni chiar nefericită // am un fel de spray violet destinația căruia este de a face / din coafuri normale / niște ciudățenii aprinse / nu am avut curajul să o încerc pînă acum / mai bine m-aș tunde la zero / și m-aș duce la armată / de ce nu fac și fetele armata? // de fapt / ceea ce îmi doresc mai mult este să îmi pun / căștile comode în urechi să ascult nonstop piesele mele preferate / să existe mereu în troleu un loc liber în ultimul rînd / pentru mine / ca să pot citi din remarque pînă cobor din el / să reușesc să citesc pagina pînă la capăt cînd simt ultima stație cum îmi presează pleoapele fierbinți*“ (**S-a făcut dimineață?**)

Probabil, până la apariția editorială, cartea va mai suferi modificări, dar, în ceea ce ne privește, avem certitudinea unui debut fulminant, încă un semn al forței generației tinere din poezia română, care vine să ne învețe marile, superbe ei îndoeli:

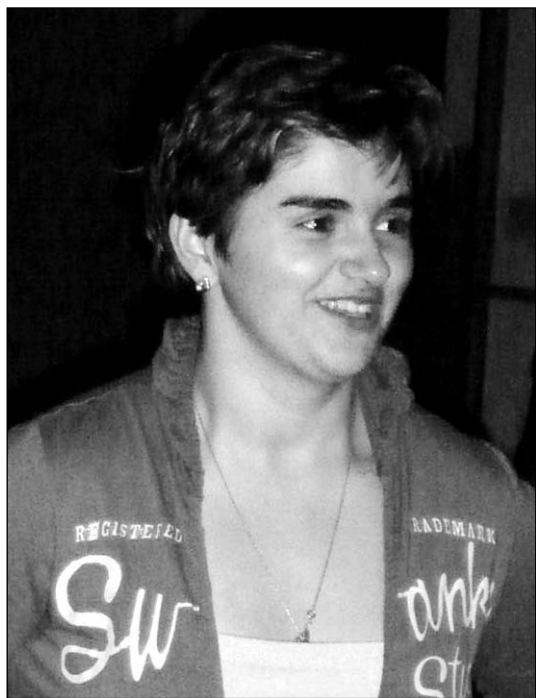
„*... eu singură, cafeaua, răsăritul rotund la mine în geam. de cele mai multe ori lumină, multă lumină, prea multă lumină. ritualurile obișnuite, pe cînd tăcerea se numește dimineață. mă gîndesc la copii. știu, asta sunt și eu. nu mă cred deosebită prin faptul că scriu fără semne de punctuație, fără Majuscule și respirații în plus.*

nu mă lua în serios. eu sunt omulețul care visează că va avea un prieten marțian, că se vor mai descoperi alte planete la distanță de 15 minute cu o navă cosmică, cu maxi-taxiul dintr-un capăt al chișinăului și pînă în celălalt. ce ascund eu în palme tu nu trebuie să vezi. este la fel de invizibil ca iubirea. tu crezi că e tristețe, cred că e tristețe, dar nu e, pentru că noi nu mai credem în nimic. într-o parte de zare oamenii abia își apasă ochii. în partea mea deja se încuie ușa pe dinafară, grăbit, după obișnuința de a ne grăbi să pășim între cadavrele realității matinale, consumate de alte timpuri“ (**Postfață**)

LITERATURA TÂNĂRĂ

Adelina Georgeta Dozescu

Introspecție

Mă simt goală – inima e prea subțire
Ca s-acopere distanța dintre două păcate
Dumnezeu îmi scapă printre degete
Mă simt atât de goală
Încât mâna mea desenează lumină...

habituél

cum trec zilele trase la xerox
afară oamenii își inventează moartea sub privirea
îngerilor care se joacă „de-a v-ați ascunselea”

ei poartă-n piepturi bombe cu ceas
sau deopotrivă animale iubivore

dar spun: te iubesc, mai mult pentru judecata de apoi...

Confort paisible, Sisif!

Stau în genunchi pe gresia de la baie,
mestecând winterfresh
(săruturile tale au gustul unei ciocolate amărui,
ce-o alintam «kent», când m-am lăsat de fumat)
Ochii îmi semnalizează spre piele –
pe fiecare centimetru am construit o cameră
(sentimentele ne urmăresc la tv), în cea cu jacuzzi
jos, în stânga, e apartamentul prezidențial

unde tu mă saluți de noapte bună
și-mi citești o poveste cu „je t'aime",
apoi adormim îmbătați de vinul roșu
(Péché, je ne crois pas au Père Noël...)
În trecut, era un beci în care tata
depozita murăturile mamei.

Distrag atenția ochilor – dau drumul la duș,
apa trece prin pori ca prin ferestrele sparte,
urcând până la etaj (mi s-a spart o țevă)
Țip la tine (la noi) să te ascunzi în cartea cu „je t'aime"...
Degeaba... Plutește doar o sticlă de vin,
pe care o beau pe post de somnifer...

Joc

Dumnezeu stă în sfera mea -
îl învârt printre degete
Mama e plecată la târg
să vândă mileuri în formă de inimă
Îmi iau 2 somnifere -
porția de inexistență pentru o zi...
Adorm cu cerul la cap
și-mi trimit Godul la culcare
Lumea moare în reprize de 8 ore
Moartea moare și ea...
În visele mele inimile se croșetează singure

Dumnezeu, văzut din zgârie nori

Ce aproape de cer, dar totuși departe
Bei ceaiul matinal la revărsarea zorilor,
când îngerii își schimbă tura.
porți în portofel o iconiță de aur,
deguști croissantul, uitând de cerșetorul din colț
și de iconița lui murdară, că dee... faci indigestie
Îngerul lui e prea obosit să se lupte zilnic
cu deșeurile aruncate de tine,
prea mare inflație, multă umezeală...
De unde alte aripi?
Spui: Doamne ajută!
pe când sărmanul are îngerul mut,
știrbit de cojile de pâine prea tari.
El își poartă durerea mândru,
kilometri până la mănăstirile din periferie
Pe tine te doare benzina, ești obosit,
că doar nu-i ușor să ai lumea la picioare.
Mătânile tale se rezumă la hârtii sfințite de popi
Cerșetorului cine să-i îngrijească rănilor?
Fețele luminate?...
Sunt prea ocupate să-ți binecuvânteze afacerea.
El nu are altceva de făcut
decât să-ți spele parbrizul,
poate Dumnezeu i se va reflecta
în oglinda retrovizoare.

Ștefan Alexandru Ciobanu

scrisoare deschisă

nu te urăsc
sincer
poate pentru că nu te-am iubit suficient
poate nu am ajuns acel foc de artificii
care trebuie să lumineze pieptul când ești îndrăgostit
ca un cer de revelion
poate nu e vorba de /îndrăgosteală/ până la urmă
și contează mai mult
cum pot trăi doi oameni înghesuiți
fără să se calce pe bătăături
sau dacă e să se calce
durerea să nu rămână în creștetul capului
ca o insulă permanentă
ea trebuie să se evapore
îngroșând stratul de ozon până ajunge la Dumnezeu

adevărul este că / uneori /
călcându-l pe bătăături pe celălălalt
ajungem să îl privim drept în ochi

e uimitor cum voi femeile puteți fi
nici aproape de soare
dar nici departe de pământ
iar altele doar o oglindă în care noi bărbații
ca vampirii nu ne putem oglindi

de multe ori axul lumii
trece prin sânii voștri în spirală

nu am nimic cu tine nu îți port pică
fie ea roșie sau de orice altă culoare

ești ca soarele ce se învârt pe cer
precum o placă în pick-up
ai cânturi concentrice în care sunt îndesate
vise gesturi clipiri sentimente
ești ca un arc înghesuit
ce abia așteaptă să își trosnească șira spinării
făcând podul eventual

doar sunetul unui clopoțel
te mai poate trezi din amorțeala
cu gust de apă minerală ce ți-a bandajat
tot corpul

nu regret ce am trăit împreună
faptul că nu au fost prea mulți martori în jurul nostru
îmi dă senzația că eram un fel de adam și eva
asta mă face să tai întunericul din jur
cu un zâmbet și să îl lărgesc

atât te rog să nu mai faci pe viitor
dop la inima cuiva ca la un pepene
pentru că inima nu se cicatrizează la loc

LITERATURA TÂNĂRĂ

oricât ai sufla peste ea ținând-o în mâini
sângele pierdut e ireversibil
și inima devine mai ușoară de atunci încolo
pe tot parcursul vieții
dar omul nu devine mai imponderabil
dimpotrivă

mic dejun cu

zahărul nu era topit

în dimineața aceea
lumina intra în bucătărie printr-o pâlnie

aliona îmi spunea
să mestec în ceai levogir

atunci toate lucrurile
de la feliile de pâine cu marmeladă
s-au ridicat ușor spre tavan

linjurița mi-a scăpat printre degete
argintând pentru o secundă aerul
aliona a zâmbit
s-a apropiat de mine

punându-și mâinile pe umerii mei
m-a așezat pe covor

apoi a început să adune orele
cu o plasă de fluturi.

Tineri Poeți din Republica Moldova

Pagini realizate de *Ecaterina BARGAN*

Bosco Dumitru

Semn

Din rîndul oamenilor de rînd
cînd creșteam de la un an la altul
doar lichidul din pahare îmi amintea de mine
în pasul luminilor radicale
nu mai au voce
sunetele stridente de iarnă
gheața de pe geam
și imaginea umbrelor de copaci...

Andrei Gamart

despre sfârșitul zilei

pentru că te așteaptă cineva acasă cu o bucată de pânză albă ștergînd mobila de praf de pete de urmele unsuroase ale degetelor treci printre blocuri pe cărarea de sub arini unde niște copii se joacă de-a mama și tata cînd abia urci scările s-ar putea să ți se oprească inima sau să se spargă un vas sau pur și simplu să cazi îmbrăcat pe treptele de fier clipa aceea cînd se lasă ceața pe ochi se pune mîncarea la încălzit pentru că cineva te așteaptă

am văzut un copil cu părul bălai care se juca lângă stație se ascundea de părinți și rîdea ca un înger și brusc seara a început să-mi placă dar în mine nu era loc pentru bucurie o umbră acoperea orașul ca atunci cînd soarele în câmp dă peste o tufă de măceș sau un pui de nuc și acoperă pămîntul înfierbîntat cîteva sute de metri și puteam să văd începutul nopții în mine s-a deschis o rană acum la ora 8 pe care nu am văzut-o niciodată și nu are nume atâtea glasuri mă împresoară și nu începe nici-un cutremur

totul se vede

dacă nu mai am pe nimeni alături
în geam stă o pădure și îmi acoperă soarele
așa sting lumina care mai este
și mă dezbrac de tot

iată frigul iată corpul meu iată
tot ce am astăzi
o fiară se pregătește să sară din el
iată corpul meu se pregătește să moară
o fiară despre care să pot spune iată prietenul
meu iată soarele a răzbătut
totul se vede

măinile sunt cu mine picioarele sunt cu mine
capul stă pe gât gâtul stă pe umeri
umerii mei îngheață gâtul meu tremură
capul meu e o bucată de gheață în care se vede
cum crește iarba și se întinde după vîntul
din primăvară
dar măinile mele sunt cu mine și totul se vede
măinile mele cresc din umerii aceștia

să mă îmbrac în fier să mă apropiu de apă
să mă îmbrac în aur să mă ascund sub pătură
să ies gol afară și să înfloresc...

asa e numai mirosul de sânge cînd traversez strada
mirosul de sânge din copilărie cînd
corpul meu încăpea sub masă sau în dulap
sau în sertarul cu lucrurile ascunse de mama
cînd era puțin
de îmbrăcat de hrănit de purtat în brațe
mirosul de sânge cînd m-am tăiat într-o dimineață
la gleznă și fugeam acasă
până la ușă cu o șuviță de sânge după mine

cu el vreau să adorm repede într-o lume frumoasă
plină de oameni care să mă iubească
nimeni nu mă poate proteja nimeni toată dragostea
și pătura peste corpul meu ca peste o groapă adîncă

dacă pun în foc 2 degete ele vor arde
dacă duc spre inimă 2 degete ele vor arde
dacă îmi tai 2 degete ele vor arde
- nimeni nu mă poate proteja -

noaptea se vede mai bine
aceasta este casa mea și culcușul fiarei
unghiile cresc părul iese din piele
numai lacrimile nu

Daria Vlas

Sub pătură

sub pătură nu intră frigul nu pătrunde lumina
un copil speriat care tace și tremură
din camera lui se aude totul
cum urlă părinții cum gâfăie vecina
cum țiuie alarmele mașinilor
cineva aruncă de sus pungi de gunoi
direct în stradă
el vede un tavan plin de țepi
simte cum podeaua se îndoaie
mâine dimineată la școală și mâine seară acasă
copilul tace și tremură el știe că vorbele sunt urâte
duhoare lor e mai tare decât resturile de legume
să mergi la ei să-i rogi să tacă
pe fiecare om din oraș să-l rogi să tacă
să spargi becurile să le rogi să tacă
să împuști câinii să-i rogi să tacă
să arzi copacii cu gheare să-i rogi să tacă
să smulgi cablurile TV să le rogi să tacă
nu se poate schimba nimic așa trebuie să fie
ei spun că-l iubesc ei spun să-l iubesc

În cădere

în fiecare noapte o văd
până nu demult nici nu știam
că prin somn se pot percepe mirosuri
și totuși în fiecare noapte simt
mirosul corpului ei din ziua a treia
când se vor îndeplini cele mai sumbre presimțiri
nu mă va ajuta cu nimic faptul că am știut dinainte
în fața spitalului republican sunt bănci de metal
pe care se așează bolnavii fiecare dintre ei este sigur
că în curând se va face bine și va merge acasă
își va vedea de gospodărie
va pleca iarăși la Moscova să câștige bani
fiecare dintre ei are ceva înăuntru uneori nici
medicii nu-și dau seama despre ce e vorba
uneori radiografiile analizele nu ajută
uneori oamenii oboresc
pur și simplu nu mai vor să funcționeze
dacă acul de la perfuzie nu e scos corect din venă
poate să se scurgă tot sângele

tresar de fiecare dată când bate cineva la ușă
când sună telefonul când deschid Internetul
când mă salută cineva pe stradă
aștept confirmarea în cădere se încearcă rezistența
în cădere se va afla cât de puternici suntem
aud motorul elicele se învârtesc
rup crengile copacilor
sparg acoperișul de pe casa guvernului
50 de oameni la bord inclusiv echipajul

Tineri Poeți din Republica Moldova

50 de măști cu oxigen și 50 de veste împăturite
avioanele zboară tot mai aproape de pământ
nu știam ce să fac trebuia să urc la etajul șapte,
salonul 24, mi-era prea frică s-o văd
mi-era prea frică de mirosuri
în mintea mea o vedeam mică și albă
mai albă decât pereții salonului
mai albă decât pilulele pe care le înghițea cu pumnul

Vadim Vasiliu

Căinele orbului

în curând mă voi transforma într-un câine
și mă va cumpăra un orb
un câine adevărat are un stăpân orb
un bărbat orb neapărat are o cârja și un câine
care să-l ducă la fabrica nevăzătorilor
la teatrul nevăzătorilor
la discoteca celor chiori
traversează strada pe verde
merge în fiecare dimineată la lăptar
câinele orbului nu se uită la cățele
câinele orbului rabdă
așteaptă culoarea verde

Corina Ajder

Freaking Cold

când mama e la bucatărie/ face mâncare
& americanu' vorbește tare despre cât de frig
e în Moldova pe timp de iarnă

când tata merge pe drum și pantalonii lui
foșnesc

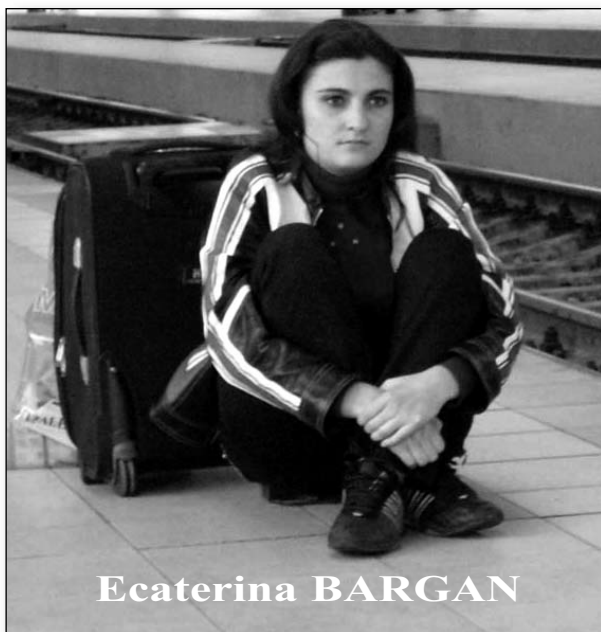
eu stau pe pat în camera mea cu ușa deschisă
mă încordez să-mi scot viața afară prin porii

ca atunci când încerc din răspuț să plâng
fără un motiv anume

și uneori îmi reușește

LITERATURA TÂNĂRĂ

Ecaterina BARGAN

al treilea monolog

salutare dragă subconștient primesc tot felul de mailuri cum că aş fi câștigat jumătate din insulele pacificului sau câteva miliarde în euro ca moștenire de la o prințesă uitată în piramidă și de la kingul ei care a murit tânăr de sida îmi scriu cu nerușinare în engleză că aş fi participat la un lotto la care am și câștigat marele premiu eu care în viață nu am ținut un bilețel de loterie în mână și nici nu am accesat site-urile lor de care mi se face greață mai degrabă aş fi bucurat un aurolac care se preface a fi invalid pentru ceea ce ține marketingul pe verticală – efectul și impactul asupra consumatorului respectiv asupra pradei în cazul de față - tu știi asta mai bine decât mine am scotocit prin sertarul de cărți și m-am simțit nevoită să-ți umplu un pahar cu rușine am citit doar trei procente din tot ce am firește oferim onoare mai întâi cărților îngălbenite de timpuri editate prin anii șaptezeci și unu și acelea merg cu pagini după patru sute nu-i așa **entule** că îmi dai voie să-ți zic ent îmi traversez oblic zilele sunt omul grăbit care la perechea de filosofie umple o foaie dublă cu un eseu cu ochi de profunzime în timp de patru minute din o sută douăzeci convenite ba chiar cuvinte descifrabile de altfel acesta fiind unicul lucru de admirat din toată performanța personală asumată cu glorie omul grăbit care urează o zi bună o zi frumoasă o zi fericită celorlalți colegi care încă se adîncesc în gânduri în a-și alege tema asupra căreia să reflecteze o oră astronomică și care îi spune profe-

sorului la revedere și dă svedania și închide ușa lent care dansează pe coridoare se încuie în cabinetul două sute treizeci își prepară o cafea citind umberto eco în restul timpului da eu sunt omul operativ care a hotărât că primele două stații de la rîșcanovca să le străbată din mers pentru a economisi timpul așadar entule se întîmplă ca dimineața să fac jogging nu tot timpul în adidași cred că sunt unicul om din cartier care face jogging dimineața citește hamsun eco dali hesse remarque seara și monologhează mult noaptea unu la unu cu propriul ent da se întîmplă să mă plimb liniștit pe tocure și tot să depășesc troleul îmi bat joc de el în fel și chip mă gîndesc să merg cu spatele în urmă sau să sar într-un picior să încerc saltul scufiței roșii sau să fac fandări din mers știu sigur troleibuzul nu are nici o șansă să mă depășească pe distanța spitalul numărul trei și stația de la macdonald dimineața este un orizont violet stimabile el se întinde după perspectiva din care îl pot privi eu este doar foșnetul de frunze în toamnă nu e nicidecum hitul anului două mii opt am un talon gratuit pentru a circula cu metroul prin bucurești o săptămînă nu am fost pe acolo pînă acum mi l-a dăruit un amic am putea merge împreună să fim noi doi entule martorii oculari a zilelor care trec pe acolo cu tot cu oameni iar paginile se scriu una după alta mai rapid cum îmi place mie să scriu au mai murit doi bătrîni anul acesta doar tu știi moartea este și ea o etapă a vieții pentru care ne pregătim la o vreme să revenim la prezent și la viciile acestuia nu aş renunța pentru nimic în lume la pauza de cafea restul o să aștepte crește printre noi o generație nerușinată de exemplu copilul de alături minte cu obrăznicie că nu el a aruncat jos ambalajul de la înghețată explicînd cu o mimică cît se poate de serioasă că el doar trecea pe alături admirînd salturile unei veverițe care a fugit deja ce vremuri tiututiut îmi zici cu accentul pe i și eu îi iert toate oricui este ceva la fel de deosebit ca și acel gg care înseamnă că eu și **sova** zîmbim amîndoi odată avem multe coduri cu siguranță atunci cînd vorbim lumea înțelege cu totul altceva decât avem noi în vedere mai bine să ne ducem tăcerea în brațe iar trecătorii să își ia cît le trebuie – te-am visat azi toată noaptea mergeam amîndouă într-o direcție nedefinită și mergeam și mergeam sper că ești bine - uite așa sms am primit eu dimineața primul gînd era vai o declarație de dragoste dar îți dai bine seama că nu e așa mi s-a făcut oarecum cald și m-am dus să-mi beau cafeaua la terasa de la crizantema de aur m-a întrebat chelnerița dacă prefer cu frișcă sau fără și i-am zis să fie ceva fără tamtam-uri răsunătoare și mi-a adus foarte repede un ceai fără zahăr am gustat din el crezînd că e o cafea specială de culoare verde i-am zis că nu asta am comandat nu mi-a răspuns am scos din geantă îndulcitori și mi-am băut ceaiul apoi m-am plim-

bat încet într-o direcție fără importanță toamna se scrie pe aer pe arbori și pe sufletele celor care o primesc așa simplă cum este și fără majuscule tot mai des mi se întâmplă să monologhez este la fel de eficient ca și fumatul de dimineață știu asta din cărți orele de limba română se fac tot mai scurte de parcă între bună ziua și pe curînd nu există spațiu nici măcar de o respirație să nu privească nimeni în pagina mea cînd albul se umple cu litere ca zăpada cu pași nimeni să nu privească pînă nu pun eu punct ghinion pentru că eu nu folosesc semne de punctuație nici atunci cînd monologhez nu vă uitați la mine în suflet nu îmi dați buzz nu-mi electrizați sufletul că degeaba pierdeți timpul am unul izolator nu-i așa entule de asta ești așa de neîngrijorat să știi viața mea o țin la mine în pumni și nu o împrumut nimănui nici dacă își oferă căldura prietenească a trecut un an de cînd șterg fără a deschide toate mailurile care ar trebui să fie în spam în ultima săptămînă am slăbit tot atîta ca anul trecut luat în brațe pe coridoarele înguste ale colegiului sunt bine nu-ți face griji tu oricum vei afla primul dacă ceva o să fie în neregulă știi și singur cîte lacrimi îmi împumutai în ultimile zile cînd mi-am pierdut toți prietenii pe rînd așa că pot să te bucur că odată cu ei am pierdut încrederea în oameni tu vei fi unicul meu amic pentru tot restul vieții îmi pare rău să-ți zic asta

zurlix țopăie înspre casă

îmi port oboseala în pumni și în călcîie. mă opresc la o cafea, una tare. o zi comună de vineri. frunzele iau forma pămîntului. aerul se face tot mai rece, ora tot mai tîrzie. nu-mi pasă. norii își poartă ploaia, eu plînsul. pășesc indiferent peste resturile de cretă de pe asfalt. un ca și cum indefinibil. un pur și simplu fără tamtamuri. un zurlix fără fițe. caut flori de lavanda și nu găsesc. îmi zice lumea că se vînd numai vara, și vara întîrzie să apară, tocmai plecată fiind. îmbrățișarea cuvîntului îmi răstoarnă lumea. uit idei geniale și mor de ciudă. eu cred că geniile mor devreme mai mult de ciuda uitării decît de altceva. mai bine mă facem pictor. pictorii sunt pașnici și nu se bagă în politică. fiecare rid este amprenta morții care tot trece cu avertizări. să nu-mi uit a șasea rugăciune pe zi. se pune și orizontul la licitație. aici se pune punct. istoria este interzisă mai departe.

doar noi știm ce se întâmplă înăuntru

am mers prin viață pășind peste urmele altora le-am deformat după talpa mea fără să-mi cer scuze că suntem diferiți nu am scris tot ce am știut nu am spus tot ce am gîndit doar am purtat în suflet prietenii pe care îi și visam cînd mi se făcea mai dor sub ochii mei oamenii s-au născut oamenii au murit

într-un fel sau în altul am trecut și eu prin astea

noroiul de pe adidași nu se compară cu mizeria pe care o port în suflet iubirea mi s-a oxidat pe inimă plămîinii nu mai respiră decît regrete

mîna ta se întâmplă să fie o cochilie în care îmi odihnesc sufletul un fel de liniște care de regulă se întâmplă numai peste morminte răsuflu fierbinte în geam apoi îl lustruiesc cu palma asta numesc eu a privi prin ochii tăi lumea e noapte din ce în ce mai grea și cerurile sunt înalte și apăsătoare la ora aceea ta tîrzie în care mă mint că nu mă gîndesc la tine

ce mult aș vrea să-ți scriu pe umăr

ador toamna și invaliditatea ei prefăcută ador diminețile cu ploaie în care la fel ca și în nopțile tîrzii oamenii se furișează prin case dorm în locul meu pentru că eu nu mai adorm

ador diminețile fără cafea sau cînd mă prinde scrisul unei poezii de mi se răcește ceaiul este ca atunci cînd stai cu tălpile goale pe podeaua rece din baie și te gîndești ce vară călduroasă a fost

nu o să fiu poetul genial care să moară devreme despre care să se vorbească secole vai ce genial a fost

nu o să fiu nici măcar poet

nu o să fiu eu femeia care înainte de a arunca o privire asupra lumii cînd se trezește se uită o vreme îndelungată în oglindă

nu o să îmi fardez pleoapele ca să te pot privi direct în ochi

doar

îți voi scrie
dragostea mea
pe umăr

LITERATURA TÂNĂRĂ

Aida HANCER

atrag atenția asupra fericirii

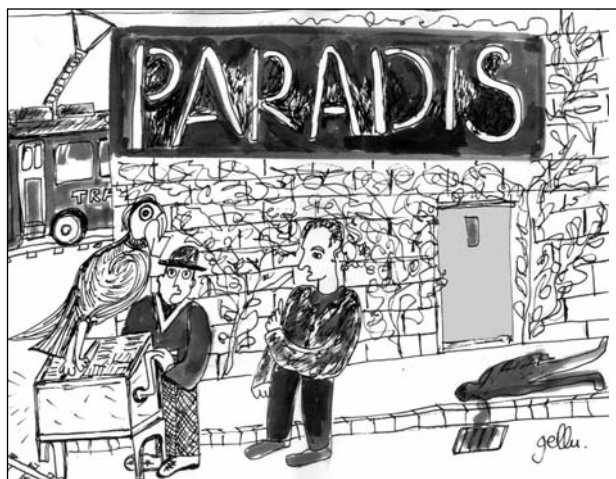
vara lași urletul slab al mașinilor să te umple
fostele tale iubiri ca niște zeițe stricate
croșetează fostele tale iubiri încă
te mai calcă pe nervi și nimeni nu știe
să ridice mâna asupra nimănui
dragoste mai multă decât e nevoie
mă lipesc de tine și simt pe toți morții familiei tale
jucând șah totul în jur capătă nuanțe
de aer fierbinte sângele se întărește ca o sârmă
mâna ei dulce împletește garduri de sârmă
ea îți spală picioarele tu îi speli creierul
simțurile noastre se aprind întotdeauna
ca reclame luminoase în locuri publice
atrag atenția asupra fericirii
liniștit mă gândesc că tot ce mi-ar plăcea
să văd la el greco se acoperă de-un strat gros
de cârpe carmen trece nepăsătoare
pe lângă vânătași violet aprinse noapte de noapte

Primul poem interzis

poezia mea e numai o acțiune de protest
un fals în acte publice
și o sângerare de rege pe-un fel de icoană
ea izbucnește pe neașteptate
o explozie de făină și flori
care se așează treptat peste fapte
trecute viitoare o gravă lipsă de respect
la adresa individualității
poemul meu fascinează mulțimea
gura lui ia vorbele din gura oamenilor
și le strigă noaptea cu gură de lup
poezia mea e un pașaport fals
pentru țara pe care mi-o doresc
o acțiune de protest contraindicată ateilor!

Anyela

de ce ar vrea viața asta să-mi joace o festă acum
când după 19 ani se răstoarnă lumina
și-i văd scheletul iar carnea ei
mai mult atârână decât coboară din os
direct în gura de leu a hărmălaiei zilnice
fiindcă tu știi că sora ta se înalță
precum un zid de ispitire
între tine și Dumnezeu
ea dansează deasupra minții tale
ca 10 leproși vindecați

nimic din carnea mea nu e valabil
privesc cu ochii de popă mișcarea damei
fac o rugăciune vreau ca sora mea să trăiască
așa ca o nălucă pe-un turn care zvâcnește mărgele

de ce ar vrea viața asta
să intre în mine mai mult decât i s-a dat
cu toată dragostea ei cu lamă dublă
dacă sora mea nu e o femeie simplă sângerie

cineva mă lovește cineva îmi caută ochiul cu dalta

Schizominune

I

când vrei cu adevărat să se schimbe ceva
închizii ochii și-i deschizi înăuntru
eu uneori nu pot să fac asta
în întuneric fecioara e-o umbră neagră
intențiile mele stau ca fructele într-un copac
colții prietenilor poftesc
când închid ochii soarele se transformă
într-un soi de atingere erotic-exotică
căldura patinează la suprafață iar înăuntru
se lasă noaptea în mine un aer fierbinte

II

când vrei cu adevărat să se schimbe ceva
nu fă nimic fără martori
eu te iubesc dar uneori îmbrățișez sălbăticia
uneori vreau dragostea mea
la adăpost într-o mlaștină

III

glasul tinereții strigă în pustieb neteziți tot ce mișcă
fiți triști în fărădelegile voastre
așa cum Cristos e fericit în biserică
inima ta alăptează inima mea
Iuda se spânzură

Carmen ZAFIU

nostalgie

depărtările mele, le cunoșteam,
și visurile erau aceleași,
dar ai venit tu
și dintr-o dată sunetul lor
s-a îmbrăcat în culoare.

sfârșit

șoaptele lumii piereau
în amurg
și lumina se desăvârșea
prin zbaterile celor
ce au fost cândva strigăt.

karma

în așteptări sunt aripi
ce visează înaltele cuiburi...
în umbra lor se întâlnesc
adesesa păsări
ce îmi poartă în zbor neființa.

mers

pașii mei te caută
și lumina mea strigă în întuneric...
între a fi și a vrea să fi
între un mine și un noi,
se află mereu depărtarea ciudată.

Yolanda BEȘLEAGĂ

Ludic

...zilnic deshumez vise
dizolvate în abis

și străbat cuvinte
risipite în neant;
aud fluturii de lumina
și mă învelesc cu marea;
îngrop vântul în mine,
ma îmbrac în frunze
și îmi ating ochii
pictați de ploaie...

Poate că pentru mine
sunetele se conturează
în tonuri de verde și albastru.

quaesitus

am alergat cuvintele
pâna la istovire.
acestea au picurat în lacrimi
și sufletul mi-a devenit
un curcubeu de dureri și bucurii...

Ars Poetica

Gândurile se transformă
în cuvinte;
unele picurând în lacrimi,
altele hohotind în cascade,
capabile să prindă esența
într-o clipă...
Doamne! câta trudă
pentru o pulbere de stea
Menită să-și poarte
neînțelesurile peste lume...

Daniel LĂCĂTUȘ

Amicul meu

Sunt oripilat
de ceea ce am văzut astăzi –
un amic al meu, poetul,
a fost scuipat în față,
în piața agroalimentară.
A dorit să cumpere
un kilogram de roșii
cu cele câteva poeme ale sale.
Râdeau în hohote țărani...
Singurii amabili cu el
au fost câinii

Mahmur

M-am trezit mahmur
din beția de cuvinte,
cu picioarele în nori

și capul în pământ...
În mine e-ntuneric -
cineva a stins lumina!

Numele tău

Unde sonore
prin sângele viscolit de tăcere.
Când te-am cunoscut
Când te-am cunoscut
aveai privirea de argint,
împodobită cu ghirlande...

Poezia

Poezia a fugit în lume,
cât mai departe de mine
și e fericită acolo unde e.
Mi-a trimis o telegramă-
îmi cere iertare că m-a părăsit.
Cuvintele sunt sparte și pustii...

Certat cu moartea

Nu-i prima dată
când încearcă să mă fure.

M-a luat prin surprindere,
în miezul nopții, de trei ori.

I-am cerut să nu mă mai caute –
cu greu m-am stăpânit
să nu-i trag vreo două.

Linıştea sălbatică

S-au ofilit
trandafirii japonezi.

În colțul gurii
odihnește o stea
cenușie și monotonă.

Linıştea sălbatică
urlă în mine.

LITERATURA TÂNĂRĂ

Oana CALEN

Oana Calen a obținut **Marele Premiu** la ediția a X-a a **Concursului Național de Literatură pentru Elevi și Sidenți „Vasile Voiculescu - Arc de suflet peste timp”** și **Premiul revistei Fereastră**

Veste

Vii și-mi spui palid că ai murit
de vreme ce nu-ți mai simți
nici ramurile nici pleoapele de fildeș
nici cerul de toamnă nici visele nici...

Sărutul acesta pare să aștearnă pe buze
vălul unei orbiri sublime.

Dacă buzele orbesc, atunci ochilor
le rămâne doar o tăcere cărnășă și curată

Sărutul acesta pare să scrie hieroglife
despre veșnicie pe o placă de marmură
crăpată de un fior viu.

Dezertare

Cuvintelor le dă sângele în scrisori în care
minte mâna unui dezertor.

Minte cel ce scrie când, în același timp, fuge...
Și azi, ca și mâine, fuge de sine, pe calul cel alb
c-o pată de noroi pe frunte, ființa mea, cititorule.

Trezire acvatică

Într-o zi mi-am aruncat plasa de pescar de vise
într-o baltă care secase.

Ah, și-n orbirea mea cea minunată
credeam că pescuiesc într-o mare
din care să-mi încarc sufletul
cu specii rare, pe cale de dispariție,
cu pescăruși și sentimente răpitoare...

Nu m-aș fi trezit dacă din barca mea
n-ar fi ieșit așchii tăioase de piatră
care mi-au intrat în ochi și ochii mei au orbit
mai mult decât orbirea.

Pleoapele s-au lipit ca niște scoici

acoperindu-și perlele negre,
pe care oricum nimeni nu le-ar fi voit, iubit, murit.

Acum îmi mor doar eu căci mi-am aruncat
plasa de pescar de vise într-o baltă care secase.

De la tine la plus infinit

Ieri eram eu și ceilalți câțiva eu cu măștile bine lustruite.
Și ce de aplauze primeam în lumina reflectoarelor
Teatrului de comedie.

Ne cântau viori și noi pășeam pe flori mici,
adunate dinadins pentru bucuria noastră de a le simți
delicatețea tăcută sub tălpi în momente de glorie.

Azi suntem mult mai mulți. Ne-am adunat aici,
la final de solstițiu și suntem până la plus infinit de mulți
căci ai venit și tu și ceilalți tu cu măștile prăfuite dinadins.

Debut

Anda PALOS

Și azi

Mi-au crescut stânci pe aripi,
Pe frunzele amintirilor, rugina...
Ți-am adunat în palmă nisipul clepsidrei,
Șoapte și dimineți și acum
Mâna ta a obosit să mai ceară
Alte înălțări...
Picuri lumina amurgului și nu mai știu
Dacă te cunosc, nu mai știu dacă suntem,
Dacă mai sunt...

Clepsidră

Am încercat să desenez spiritul meu palid
Pe nisipul clepsidrei...
Am crezut că tu mă vei descoperii acolo
Regăsind urmele desculțe ale copilăriei
Și toboganul amețitor pe care se rostogolesc
Umbrele noastre deșirate...
Pentru aceasta și pentru alte lucruri simple
Nu cer iertare!

Cine sunt...

Bâjbâi în celula absurdă a ființei... Cine sunt eu?
Mă caut în copacii conștiințelor din jur
Și nu mă găsesc... Poate sunt nimeni!

În lipsa celei mai banale idei implor umilă paznicii
Să elibereze celelalte euri ale mele,
În lipsa celei mai banale idei
Eu cea de ieri s-a sinucis
Și eu cea de mâine ascunde
Cu lașitate consecințele.

Valentin COJOCARU

PODUL RUPT

Cămeșoiul nu mai ține de cald, chiar dacă-i soare. Vine toamna și vântul are acum alt rost. Și-a schimbat și direcția. Bate acum din ce în ce mai des dinspre nord-est, de la ruși, cum spun cei care s-au întors de curând de pe front.

Maria s-a dus în grădină să vadă dacă a mai căzut pe jos vreo pară. Din pom nu are voie să ia. Atât îi mai trebuie, să o vadă maică-sa, dar la gândul că iarna au gustul mai bun îi trece dorul. O ia dea dreptul pentru că ceapa și usturoiul au fost scoase. De peste gardul din fundul grădinii, după colțul grajdului se aude gura Stanei. Rea femeie. Când o pune tatăl ei să calce gunoiul scos de la animale, o mai vede câte o dată peste gard și i se face teamă de ea.. Nu știe de ce pentru că nu i-a făcut și nu i-a zis niciodată nimic, dar când se uită la repezeala cu care face treabă în grădină i se pare că nu din hărnicie lovește așa de hotărâtă pământul.

Dacă nu au mai intrat cu sapa prin grădină buruienile au crescut după ultimele ploii, mai ales în jurul grămezii de gunoi. S-a uitat pe aici pe colo, dar nu a găsit nici o pară.

- Maria!
- Sunt aici mamă.
- Vino că te caută Filica.

De aceea s-a și dus după pere, știa că vine Filica să lucreze împreună la gherghet și vroia să împartă cu ea măcar o pară. A mers în casă, și-a luat lucrul, și-a tras în picioare niște poșmachii și a dat să iasă la poartă, pe băncuță, dar maică-sa a oprit-o și i-a spus să intre imediat în curte dacă or să vadă trecând pe drumul mare, în sus, soldați ruși.

Din cauza ploilor se rupsese podul de la Leșești și armata sovietică, în goana ei după armata germană, trecea prin Sârbea spre podul de la Gura Gârlii și toți erau speriați de vorbele auzite cu ce s-a întâmplat prin alte sate și chiar și la ei în zilele de când au început să treacă pe aici.

- Nu te-ai dus și tu după o pară?
- N-am găsit.
- Fricoas-o, i-a zis Filica și-au început să râdă. Tu ai auzit că a dispărut un rus. Îl caută coman-

danții lui.

– Pe la noi nu au fost.

Floarea știa mai multe pentru că avea casa la șosea.

– Cine știe ce le-or da în gând să facă. Te pomenești că or s-o ia din casă în casă, dar tata zice că nu au timp. Sunt grăbiți și poate s-or duce cu Dumnezeu că nu avem nevoie de ei. Așa a zis tata.

– I-ai văzut, fato, ce murdari sunt. Față de nemții care au trecut acum o săptămână! Știi că un neamț i-a dat o ciocolată lui Gilică pentru că i-a adus o cană cu apă? I se stricase motocicleta și a oprit la poartă la el să o repare. Mi-a dat și mie o bucată. Uu! Ce bună a fost. Ține acum hârtia de la ea în buzunar și o dă la toți să o miroase. Acum lasă-i boali pe ruși, mi-ai zis că mă înveți să fac nodul ală mai ușor. Și-au văzut de ale lor. Nu aveau decât doisprezece ani, dar mamele lor începuseră deja să le vorbească despre lada de zestre. Când s-au auzit clopotele bătând, chiar dacă mai era lumină, Maria s-a oprit din lucru.

– Gata, vine tata de la deal. Mă duc să duc lucrul și să deschid porțile.

Nu peste mult timp a venit Gheorghe, tatăl Mariei. Avea niște boi mari, cei mai frumoși din sat, după cum vorbea lumea. Maria l-a așteptat în mijlocul curții. A luat boii de lanț, a tras căruța la locul ei și a dejugat boii. Gheorghe era și paracliser la biserică. A doua zi era duminică și trebuia să se pregătească de slujbă. Clopotele le trăsese deja.

– Ai terminat, l-a întrebat Bălașa în timp ce-l ajuta să dea jos iarba din căruță.

– Da. Măi femeie eu zic ca luni să ducem două căruțe cu gunoi pe locul de la căsoaie.

– Bine. Du-te și te spală că termin eu cu Maria și Ilinca. Ilinca! Lasă nu mai băga pe foc că s-a încălzit apa. Lasă-l pe taică-tu să se spele. Vezi că ți-am pus în balie și frunze de salcie și de nuc.

– Uitam. Am adus și eu o creangă de stejar.

Știa că e bună pentru reumatism. A băgat mâna undeva sub iarbă și a tras ușor o creangă de stejar, și-a aruncat ochii pe prispă unde Lică se juca

cu o păpușă din cârpe rămasă de la Ilinca și a intrat în bucătărie.

Pe drum, duminica dimineața, de obicei, nu prea e multă lume dar azi parcă s-au vorbit să nu iasă nici unul. Mai mult zgomot a fost noaptea. S-au auzit trecând pe șosea mașini în mai multe valuri. Erau coloane ale armatei sovietice.

A descuiat ușa bisericii, și-a făcut cruce și a intrat. De atâția ani de când face această muncă știe ce are de făcut pentru a pregăti slujba de duminică.

Câte un pic, câte un pic, biserica s-a umplut. Fiecare s-a îndreptat acolo unde, după rang, sex, vârstă știe că-i e locul. Bărbații familiilor avute în strana din stânga. Bărbații în vârstă, în față în jumătatea din stânga cum intri în biserică, iar în spatele lor ceilalți bărbați. În strana din dreapta dascălul și corul format din bărbați și femei cu harul de a cânta frumos. La zile mari corul școlii cânta în balconul de deasupra ușii de la intrare. Pe partea dreaptă stăteau femeile. În față cele ale căror bărbați erau în strană și în spatele lor celelalte femei din sat. La intrare se dădeau mai la o parte din cale cei mai săraci din sat și cerșetorii. În scaunele de la strană stăteau cei mai bătrâni. Copiii erau peste tot, însoțind părinții.

Mai spre sfârșitul slujbei s-a produs odată o rumoare în biserică și părintele Tudor a simțit că nu e ceva obișnuit ca atunci când, câte o babă mai surdă vorbește prea tare și a întrerupt ceremonialul religios întrebând ce s-a întâmplat. S-a auzit o voce puternică de bărbat:

– Rușii l-au împușcat pe Nicolae Buzdrug!

Toți au încremenit. Preotul a fost primul care și-a dat seama că se poate produce o nenorocire dacă lumea se agită. Mulți dintre cei din biserică făcuseră frontul în Primul război, alții abia se întorseseră de pe frontul din răsărit, unii aveau chiar arme ascunse pe acasă așa că a zis așa ca pentru el, dar să-l audă toată biserica: „*Ce o vrea Dumnezeu cu noi...*” și a continuat slujba. Dascălul s-a dezmeticit și i-a ținut imediat isonul, urmat apoi de tot corul. Nimeni nu a mai scos nici o vorbă, rămânând fiecare cu gândurile lui sub privirile pline de înțelegere ale sfinților atât de frumos pictați pe pereții groși de aproape un metru.

Bărbații s-au miruit, au luat anafură și aghiazmă, s-au închinat și unu câte unul au părăsit biserica. Pentru că, la miruit, femeile stau la urmă bărbații le așteptau în fața bisericii ca să meargă spre casă. Aici, mulți dintre ei abia așteptau să aprindă o țigară, dar, mai ales, schimbau și ei câte o vorbă despre ce mai e nou prin sat. Acum însă, deși femeile apăreau în ușa bisericii și se uitau de sus de pe scări să-și caute cu privirea bărbatul primeau doar câte un semn prin care erau îndemnate să meargă singure spre ca-

să. Nu îndrăzneau nici una să se amestece printre ei. Bărbații erau calmi. Cuvântarea părintelui de la sfârșitul slujbei i-a mai liniștit, dar erau curioși să afle amănunte.

Conu' Titi, cum îi spunea toată comuna, respectându-i nu numai averea dar și felul în care știa să se poarte cu oricine stătea de vorbă s-a dat mai aproape de Culai Voinea îndemnându-l să reia toată întâmplarea. Fusese acolo de față. Deși mai povestise câte ceva la cei din jurul lui, a luat-o de la capăt.

– Plecasem spre biserică singur pentru că pe Getuța o mai doare încă piciorul de când a călcat-o vaca...

– Lasă mă asta acum...

– ...și când am ajuns în dreptul lui Nelu și mă uitam peste gard să văd dacă a plecat spre biserică am auzit gălăgie la Buzdrug. Nicolae țipa la cineva să-i lase găștele și nevasta în pace. Atunci am ajuns și eu în dreptul curții lui când l-am văzut pe un soldat rus cum la lovit cu patul armei în spate iar altul la luat de guler, l-a scos din curte, a trecut prin fața mea și l-a împins pe uliță. Am crezut că-l lasă acolo și se întoarce la celălalt care deja prinsese două găște. Așa a făcut, dar imediat în urma lui am auzit o împușcătură. Am dat fuga în capul uliței unde era o căruță cu cai și în căruță încă un rus care stătea cu pușca îndreptată spre Nicolae care era căzut jos. El a mai ridicat o dată mâna după care a rămas nemișcat. Rusul a încărcat iar pușca și a îndreptat-o spre mine. N-am mai avut nici o putere. M-am dat înapoi în șanț și m-am așezat jos cu ochii pironiți la scândura ruptă din gard de glonțul ce-a trecut prin Nicolae. N-am mai avut curajul să mă uit la el. Am auzit-o pe Tinca țipând o dată, după care nu s-a mai auzit decât găgăit de găște. Rușii au ieșit din curte fiecare cu câte o găscă fără cap în mână, sau urcat în căruță, au ieșit în drum și-au luat-o spre Gura Gârlii. Abia atunci au început să vină vecinii să vadă ce s-a întâmplat. Urloiu a adus o lumânare. Tinca era lată în mijlocul ogrăzii lovită la cap. Au frecat-o femeile cu oțet și abia după ce a întrebat ea unde este Nicolae i-au spus că a fost împușcat. Săraca, iar a leșinat. Am luat mortul și l-am dus în ogradă unde femeile au început să-l grijească. Asta-i!

– Grijanea...

Nu l-a apostrofat nimeni pe cel ce a înjurat că e în fața bisericii. Toți au rămas tăcuți trăgând cu coada ochiului la Conu' Titi. El avea aparat de radio cu baterii acasă, mergea la Focșani și mai cumpăra ziare și știa așa în mare cam cum se schimbă lumea. Știind că nu aveau nici cum, nici pe cine să se răz-bune și convins că oamenii așteaptă un cuvânt de la el, Conu' Titi se gândea la ce să spună oamenilor ca să-i liniștească.

A băgat mâna în buzunar de unde a scos o

bancnotă.

– Măi, Culai. Când treci spre casă dă-i banii ăștia Tincuții că știu că-i necăjită. Cred că marți îl înmormântează. Care stați pe lângă ea mai ajutați-o și voi.

Văzându-l pe părintele Tudor că iese din biserică s-a dus înaintea lui reținându-l pe scări să mai discute cu el. Ceilalți nu s-au mai amestecat așa că au început să plece spre casă care în susul, care în joul drumului. Când a ieșit Gheorghe din biserică nu mai era nimeni pe drum.

Luni dimineață, cum s-a crăpat de ziuă, Gheorghe a dat drumul la păsări prin ogradă, a scos boii din grajd, i-a înjugat și a tras căruța în fața grajdului. Dacă tot încărca gunoiul din grădină să-l ducă la deal și-a zis că-i mai bine să rănească în grajd și să urce și gunoiul strâns direct în căruță. A dejugat și le-a dat boilor ceva de mâncare.

A tras apoi căruța în grădină lângă grămadă și boii i-a lăsat slobozi. De obicei începea dinspre Rafailă, dar acum se prăvălise vârful grămezii înspre grădina Stanei așa că s-a hotărât să înceapă de acolo. Doar două furci a urcat în căruță când din gunoi a apărut o mână de om. Să-i stea inima. Om cu frica lui Dumnezeu și-a făcut cruce și s-a tras înapoi. Luase pe frontul de la Mărășești, a însoțit spre groapă atâția morți și nu se speria așa ușor de un cadavru, dar surpriza a fost prea mare. S-a uitat cu atenție și atunci și-a dat seama că pe mânecă e cusut un nasture din tablă. Era soldat. Ce căuta însă în grădina lui. Și-a adus aminte de soldatul rus dispărut în urmă cu câteva zile. Dar dacă o fi german? Că și ei au trecut prin sat. Dar imediat și-a dat seama că greșește și că sigur e rus pentru că mâneca e de culoare cachii. S-a uitat în jur dacă-l mai vede cineva și atunci a văzut o țambură din gard cu vârful rupt. Imediat și-a dat seama ce s-a întâmplat. Auzise vorbe prin sat că lumea o bănuia pe Stana pentru că cineva a văzut intrând un rus în curtea ei.

Ce să facă el acum. Dacă se află că rusul mort e la el în grădină o pățește rău. A tras gunoi pește mână mortului și s-a dus în bucătărie, unde, Bălașa, deja deretica.

– Ce-i? Ori ție foame așa de dimineață.

– Nu. Hai în grădină că am pățit un necaz mare, și și-a dus degetul la buze după care a arătat spre camera de alături unde dormeau copiii.

Bălașa l-a urmat în liniște până în fundul grădinii gândindu-se mai mult la ce treburi mai are de făcut azi decât la ce o vrea să-i arate Gheorghe.

Descumpănit și gâfâind de parcă fugise până aici, Gheorghe a luat furca și a descoperit mâna mortului. Bălașa se uita și nu înțelegea.

– Ce-i asta?

– Femeie, e o mână de mort, nu vezi? Aproape că a strigat Gheorghe trăgând de mână cu putere descoperind fața bietului soldat.

S-au așezat amândoi în genunchi și se uitau prostiți la fața umflată și pătată a mortului. Nu mai ziceau nimic.

– Trebuie să-l ducem undeva că nebuna asta de Stana e în stare să ne pârsască pe noi, a zis Bălașa.

Gheorghe s-a uitat la ea uimit și se întreba cum a înțeles așa repede cum stă treaba.

– Tu nu vezi țambura ruptă și cine putea să facă o treabă ca asta în afara Stanei? Eu zic să-l urcăm în căruță, îl acoperim cu gunoi și ne ducem cu el la râpă, pe malul gârlii.

Brusc, Gheorghe s-a dezmeticit și a înțeles ura ce mocnea în sufletul Bălașei împotriva vecinei ei, cu care, nu trecea primăvară să nu se ciondănească pentru urzicile care intrau prin gard de la una la alta. Și-a dat seama ce pericol îi paște așa că, fără vorbe, au luat cadavrul de mâini și de picioare și l-au urcat în căruță, Bălașa a mai adus o furcă, au pus gunoi deasupra, au înjugat boii și au ieșit în uliță luând-o la vale spre Putna.

– Bună dimineața. Ori vă duceți la târg la Focșani să vindeți ceva? I-a luat peste picior Vergu văzându-i așa de serioși, unul în fața și celălalt în spatele căruței.

– Mai taci mă că târg a fost sâmbătă. Mă duc la râpă cu gunoiul ăsta, i-a răspuns Gheorghe fără să se oprească.

Când a ajuns în dreptul lui, Bălașa i-a dat bună dimineața și și-a văzut și ea de drum. Vergu ar fi mai vrut să zică ceva dar boii au cotit căruța la stânga și a renunțat.

Au tras căruța cât mai aproape de buza malului, Bălașa a dejugat boii iar Gheorghe s-a și apucat de descărcat.

– Bună dimineața Gheorghe și Bălașă! Harnici mai sunteți!

Amândoi s-au oprit ca la comandă. Nu îl văzuseră pe Ștefan Cojocarul ce coborâse spre ei ieșind din cimitirul vechi.

– Bălașă ia boii și priponește-i pe tăpșan până mai schimb eu o vorbă cu Ștefan.

Bălașa și-a dat seama că acum nu mai puteau descărca așa că a luat-o la vale cu boii de lanț.

Făcuseră frontul la Mărășești împreună. Mai apoi pentru că Gheorghe era un flăcău înalt, cu ochi albaștri a fost ales ordonanță de un colonel iar Ștefan s-a dus cu frontul până la Budapesta.

– Frumoși boi mai ai măi Gheorghe! Pe ai mei i-am prăpădit.

– Cum așa că și tu ai boi buniciei?

– Nu-i mai am. Ieri i-au luat rușii și mi-au dat în loc o pereche de cai. Mari, nu zic nu, dar vlă-

guiți rău de tot. Da să-ți zic cum a fost. Ieri nu m-am dus la biserică nici eu, nici Marghioala că a venit Vasile de pe front acasă. Eram cu toții în casă când am văzut doi soldați ruși în ogradă mergând spre grădină. Am ieșit repede după ei și i-am întrebat ce vor. „*Davai cal*”, mi-au răspuns și au intrat în grajd. Eu ascunseseam boii în grădină dar nu mi-a fost de folos pentru că au văzut gluga de ciocani de anul trecut și sau dus la ea. Boii erau în spatele ei. I-au luat și cât au mers spre poartă am tot tras de ei și i-am rugat să mi-i lase. N-au vrut. S-au chinuit până le-au pus hamurile și căpestrele și-au plecat lăsându-mi caii. Nu-ți spun că în casă Marghioala s-a așezat în genunchi în fața ușii ca să nu-l lase pe Vasile, care luase pușca, să iasă afară. Împușca el un rus dar ei ne omora pe toți. Îmi pare rău de boi că-i chinuie nenorociții ăia dar măcar am scăpat cu viață. Ai auzit ce a pățit Buzdrug. Dumnezeu să-l ierte! Auzi, rămâneam să te ajut, dar am o treabă.

Gheorghe nu l-a mai întrebat nici ce căuta la ora aia în cimitir, nici ce treabă are, l-a lăsat să plece și a început să descarce gunoii.

Bălașa nici nu dăduse drumul la boi din mână. A stat tot timpul și s-a uitat din dosul malului de lut la ei cum vorbeau și când a plecat Ștefan a venit imediat. A legat boii de jug și împreună au terminat descărcatul acoperind bine cadavrul cu gunoi. Au plecat repede fără să mai stea vreo clipă să-și tragă sufletul. Nu s-au urcat în căruță parcă de teamă să nu tragă boii mai greu și să meargă încet. Abia când s-au văzut în curte au început să vorbească între ei.

Când băga boii în grajd, Gheorghe a auzit-o peste gard pe Stana cum striga la bărbatu-său că nu mai are curpeni de pus pe foc la bucătărie.

– ... luoaoar bâta!

De atunci au trecut două săptămâni. Rușii nu mai trec prin sat și parcă nici oamenii nu mai vorbesc despre ei. Lumea are acum de cules viile, porumbul, fructele.

Era întineric beznă când căruța a ieșit pe poartă. În ea era Gheorghe, soacră-sa și copiii. Bălașa a rămas acasă pentru a astruca păsările, să facă mâncare și să vină și ea pe jos până în prânz la cules de porumb. Era răcoare dar Mariei și Ilincăi le plăcea. Mai ales că tatăl lor, cu asemenea ocazii, le povestea fel de fel de întâmplări de pe front sau mai imita pe câte cineva din sat și râdeau de se prăpădeau. Legănatul căruței l-a adormit pe Lică, cuibărit în brațele bunicii Sița, iar fetele se uitau la cerul plin de stele.

– Ce bine e că am scăpat de ruși și că nu au fost lupte pe la noi ca în ‘916! a zis Sița.

Și lui Gheorghe îi plăcea să povestească, iar acum pe întineric parcă și amintirile i se derulau alt-

fel în fața ochilor. De boi nu avea grijă. Știau drumul. Așa că parcă aștepta un subiect de discuție. Și el și fetele, care s-au oprit din chicotit când l-au auzit că începe să spună ceva.

– Nu fii chiar așa de sigură. În ruși nu poți să ai încredere niciodată. Pe frontul de la Mărășești când în ‘917 a început revoluția în Rusia, într-o noapte, trupele rusești au părăsit frontul. Au lăsat frontul descoperit pe kilometri întregi și noi românii a trebuit să ne întindem câte un om la 10 metri până au venit alte trupe. Norocul nostru a fost că nemții nu au mai atacat după ce i-am respins la Mărășești, dar și acum cred că dacă ar fi știut, ar fi spart frontul. Rușii au plecat în dezordine.

Pe drum se mai salutau din când în când cu oameni din alte căruțe, plecați și ei cu treabă. Încă mai era întineric când au ajuns în marginea porumbului.

– Tataie! Aici au tras rușii cu aviația după tine anul trecut?

– Nu Ilinco! Eram la vie. Dacă eram aici sigur mă omorau, că în porumb nu prea ai unde să te ascunzi și te vede de sus aviatorul. La vie m-am băgat sub butuci și m-au pierdut. Norocul meu a fost că boii îi băgasem în lizieră că mi-i mitralia și pe ei.

– Bre, dar multe ai mai pățit matală cu rușii ăștia! la compătimit Maria.

– Și nu știți totul!... Da’, gata cu poveștile, hai la treabă.

Când s-a urcat soarele sus au auzit-o pe Bălașa strigându-i să vină la margine, la masă. Lui Gheorghe i s-a părut curios ca nu a intrat în porumb să dejghioace și ea un coș până să pună masa. L-a luat pe Lică pe spate și au ieșit cu toții din porumb. Când au ajuns acolo au văzut-o pe Bălașa, care puseuse mâncarea pe un ștergar întins pe pământ, că era îmbrăcată în negru.

– Ce-i, fă, cu tine îmbrăcată în negru, a întrebat-o Sița.

– A venit scrisoare că a murit Sile pe front.

Sița a țipat odată și a început să plângă. Sile era băiatul Gherghinei, fata ei cea mare, sora Bălașei, care a început și ea să plângă. I-au dat lacrimile și lui Gheorghe, iar fetele plângeau și ele cu sughițuri scurte.

Într-un târziu Gheorghe a început să rupă câte o bucătică de mămăligă și să întingă în brânză. S-au luat după el și fetele și Lică. El nu înțelegea ce se întâmplă de plânge toată lumea. Bunica lor nu a putut mânca. S-a așezat, ținându-și picioarele strâns cu mâinile și cu barba rezemată de genunchi, suspina din când în când spunând încet „*Sile, maică! Sile, maică!*” Avea mare nădejde în el acum la bătrânețe. Se gândea și la Gherghina că e necăjită. Fata o măritase, dar bărbatu-său era cam bețiv și de acum nu o

să mai aibă mare sprijin cu casa. Bălașa s-a rezemat de coada căruței și se uita lung la mâncarea de pe șervet, vrând parcă să numere îmbucăturile celor ce mâncău.

– Hai acasă să o ajutăm pe Gherghina. O să vină lumea deseară la priveghi și să facem un pic de curățenie, a zis Sița și s-a ridicat.

– Eu rămân cu fetele să încarc căruța și vin și eu pe urmă.

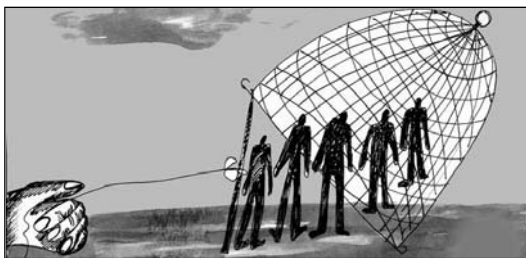
Gheorghe a mai rămas jos ca să nu grăbească copiii de la mâncare.

Războiul se terminase. Flăcării satului, veneau unul câte unul acasă, bucuroși și că scăpaseră vii și că li se promisese pământ.

De la un timp au început să apară prin sat venind în Gazuri verzi unii îmbrăcați parcă de același croitor, cu haine de piele și cu șepci pe cap, cu o uitătură rece pe sub sprâncene. Duminica în fața bisericii s-au în fața porților se vorbea despre liberali, despre țăraniști dar și despre comuniști. Ei erau cei cu șepcile pe cap. Veneau de la Focșani, de la Panciu și spuneau că sunt muncitori și câte o dată câte unul de la Securitate. Trăgeau la cei mai săraci din sat, cu care, mai apoi, ieșeau să le vorbească oamenilor despre poporul sovietic, despre colectivă și chiaburi. Unii îi ascultau, alții plecau, dar erau și care încercau să le combată teoriile. Mai ales Vârlan. Nu avea cine știe ce avere, dar era un om destupat la minte, știa și un pic de meserie. Oamenii aveau nevoie de el și-l respectau.

Evenimentele s-au desfășurat rapid. Într-o zi a oprit o mașină Gaz la porta lui Vârlan. Din ea au coborât patru inși, au intrat în ogradă, l-au scos din casă și l-au împins spre drum. În fața porții el a încercat să riposteze, dar unul din cei patru a scos de sub haina lungă din piele un pistol mitralieră și a tras în el o rafală. Vârlan a căzut în șanț, în praful ce a supt repede sângele scurs din pieptul lui. Ucigașii s-au urcat în mașină și au plecat imediat, lăsând în urmă un nor de praf ce sa așezat ușor peste mort vrând parcă să-l îngroape acolo în fața curții ca să nu-l ducă departe de familie și casă.

În ultimii ani la câți morți avea de plâns satul se mai adăuga unul. La mulți dintre ei, deși nu li se știa locul de odihnă, se știa măcar pentru ce au murit. Pentru ultimul oamenii nu înțelegeau nimic.

Marcel Mureșeanu

PROZĂ SCURTĂ

Aceste pagini sunt, în exclusivitate, fructe necoapte din acei pomi, în parte sălbatici, ce se află în drumurile Transilvaniei. Ele sunt rescrise în memorie și au, cel puțin pentru atât, gustul dulce amar al neliniștii luate în răspăr.

Întotdeauna mi s-a părut că ferestrele caselor din satele transilvane sunt în așa fel făcute încât să nu poți vedea decât din lăuntru în afară și am asociat această situație cu falsa încetineală a mișcării gândului în tunelul Vorbirii țăranilor de Acolo. Pe când în acest tunel, se întâmplă extraordinare resurecții, cu punct de plecare în Cuvânt.

Peninsulară

- Ce mai știi de fată, Savetă?
- De-a cui?
- De-a ta, c-am auzit că s-o măritat în Italia!
- S-o măritat în Peninsulă, vrei să zici, și încă bine!
- Scrie-ți?
- Ba!...
- Măi, măi!
- ... că vorbim la telefon!
- Trimite-ți câte ceva, că era bună la inimă?
- În toată luna câte un pachet de ăla mare.
- Cum îl cheamă pe ginerele tău?
- Sergio, da' Măria îi zice Puiu, ca pe la noi.
- Ți-aș mai spune ceva, Savetă, da' să nu te superi.
- Nici vorbă!
- Am auzit că Puiu ăsta îi cam bătrân, dreptu-i?
- Drept!
- Și-atunci?
- Doară nu l-a luat să-l fiarbă!

Cârja mărului

- Mă cam dor șalele, nevastă!
- Doară-te!
- Așa vorbești tu cu mine?
- Da' tu cum ai vorbit când m-a durut piciorul?
- Nu ți-am făcut cârjă?
- Ba mi-ai făcut, da' s-o rupt.
- S-o rupt când ai bătut vaca.
- Tot una-i!
- Pe urmă ți-am cumpărat una de la Hodin!
- Acea o fost bună, nu știi pe unde-i?
- Ai pus-o tu la mărul cel mic, să nu se rupă creanga.
- S-o iei de acolo, că vreau s-o țin amintire și ți-a trebui și ție. Ce-ai zis că te doare?
- Șelele, da' mi-o trecut!
- Atunci hai să te frec. Adă spirtul!

VITRALII LIRICE

Adrian BOTEZ

Când vine moartea să mă ia

când vine moartea să mă ia
rușine mi-e că n-am ce-i da:
trupul a divorțat de mine
sufletul mi-e răpit la zâne

când vine moartea să mă ia
o simt de parcă-i sora mea:
o-apucă plânsul și suspină:
„vai - oame singur - fără vină”

când vine moartea să mă ia
vine - dar inima i-e grea...
ce-o să le zică-acolo - sus:
din mine - câte-ar fire - nu-s...

grea slujbă să fii moartea mea:
amușinezi o urmă rea...
stârv de poet: e-o ironie...
metaforă - cel mult - să fie
de pus pe flori și năsalie...

Corneliu VASILE

Înălțare

Iată pe decindea Dunării
Trec poștalioane brumării,
Prin miros pătrunzător de fân
Sparte curcubeiele rămân.

Doamne, de iubirea e durere,
Preasmerit în rugăciuni ți-o cere
Cel care suiș până la tine
Năzuiește-n orice zi ce vine.

Tremurat văzduh va să prefire
Sidefii sterlici fără oprire,
Înălțând spre cer cu mare artă
Licuricii din lumina spartă.

George LIXANDRU

în pânda viermilor mă mai bântuie visul
îl aud cum îmi șfichiuieste armăsarii sângelui
cum își denunță vecinii
cum nu îi convine transparența oaselor
transparența speranțelor
adorând în schimb curvășăria cuvintelor
crucea de piatră a utopiei

prin mine încă mai urlă ciclonul fricii
îl aud asmuțindu-și teroarea
miroase a carne sfâșiată a mămăligă și știr
a maidanezi plouați și speranță râncedă
sunt otrăvitul nostalgicul inadapabil
îndrăgostitul de zăbală și frâu
născutul pe jumătate al cuvintelor târfe
înecatul la mal în inoxul luminii
ce tristă fericire să te scapi de tine
și să te îmbălsămezi în minciună odată
cu adevărul presupus să te auzi zidindu-te
dar să-ți rămână afară umbra
prin tine înnoptând cineva fapta avortată
pe jumătate ciclonul terorii împăinind mămăliga
e timpul când în razele roentgen mișună viermii
ca într-un uter gravid pândind irezistibilele
exterioare văruindu-le văruindu-ne

Nicolae TEOHARIE

Complicitate

Dacă stai într-un jilț și citești
despre tehnologia fericirii
dacă brusc te oprești din citit și privești pe fereastră
dacă ții ochii lipiți direct pe țipătul scos,
vei vedea patru demoni cu copite de țap,
cărând pe targă trupul muribund al unui cap.

A fost declarat vinovat, ars pe rug
în Piața Gurilor Căscate colț cu Televiziunea

Ampretele lui au fost găsite
de ochii adolescenților pe stelele funerare ...

Lucian MĂNĂILESCU

Lepros al cuvintelor

În zațul cafelei sunt linii și semne
despre cei amari, despre tristețea
anotimpurile zilnice trăite de celălalt –
străinul pe care-l urăști, fratele tău siamez
căruia îi cad, buzele, degetele, lacrimile în cuvinte.
Pe el îl adulmecă ganglionii pietrelor, îl latră
singurătatea și oamenii fug
să se ascundă de decapitarea lui lentă...
Oglinzilor în care adoarme li se dă foc,
pe hainele lui de carne sfârâie varul nestins
al pereților, îi bat scânduri în ochi,
îl pipăie cu ocheanul distanței și el, leprosul,
ca să se apere, inventează fericirea...

Adrian BOTEZ

ÎMPĂRATUL CEL NEDREPT

- poveste persană -

A fost odată un împărat foarte nedrept. Urmase unui șir de împărați relativ dreپți. Dar el era din cale afară de nedrept.

Pentru cea mai mică greșeală, sau fără nici o vină, paloșul călăului reteza, zilnic, zeci de capete. Numai din pricina culorii ochilor, care nu plăcea, în acea zi, împăratului nedrept - în ceaune uriașe cu ulei clocotit erau fierți, de vii, zeci de nefericiți. Fie și numai când i se părea ceva, sau când avea dispoziție proastă - împăratul cel nedrept îi și spunea câte unui curtean din cei îmbrăcați în mătăsuri și fireturi:

- Ia stai așa! - și-i scotea un ochi. Apoi:

- Nu ești deloc simetric, nătărăule! - și i-l scotea și pe celălalt. Sau:

- Ia așază-te în profil! - și-i reteza, cu o lovitură scurtă și măiastră, nasul.

- Acum e mai bine, dar parcă tot îți atârna prea multe! - și-i reteza și-o ureche.

- Ei, de unde atâta sânge în tine, ticălosule? Ia să vedem, unde-l ascunzi? - și-l și spinteca în două pe bietul curtean-papagal.

Se luaseră de gânduri oamenii. Unul dintre ei a spus, cu glas tare, într-o zi, în plină piață a cetății de scaun:

- De ce l-am mai asculta pe împărat?

Ceilați se uitară unul la altul, și tăcură, înspăimântați. Se-auzeau ciocanele pietrarilor, care înălțau palate - și, peste tot, se-nălțau fumurile furnalelor, unde erau topite aurul, din care se turnau turlele - argintul, din care se turnau ferestrele - și arama, din care se turnau grelele și meșteșugitele porți. La fel, pe nicovale glăsuiau ascutit metalele pentru arme. Se auzeau clinchetele din atelierele sticlarilor și giuvaiergiilor, care tăiau și migăleau, potrivit podoabele și ținuturilor candelabrelor - ori ferestrele colorate, cu vitralii. Zgomote, seci și ritmice, scoteau teslele și rindelele, precum și felurile cuțite ale lemnarilor, care erau tocmiți pentru sculptarea fastuoasă a tot mai falnice și complicate mobile, scrinuri, tavane împodobite.

- De ce l-am mai asculta pe împăratul acesta nedrept? - repetă omul care îndrăznise să spargă tăcerea.

- Taci, nelegiuitule, că-ți pierzi capul, și ni-l

pierzi și pe-al nostru! - strigară, în șoapte disperate, câțiva oameni, din apropierea răzvrătitului.

- De ce să tacă, așa-i: de ce să ne mai supunem nedreptății unui împărat crud? - întări, strângându-și pumnii și ridicându-i în sus, altul.

- De ce? Chiar, de ce? - se treziră, rând pe rând, zeci de voci, apoi sute, mii... Și, ieșind din curțile geometrice ale palatelor, dintre turnurile cilindrice ale moscheelor, din adăposturile circulare ori dreptunghiulare ale atelierelor și caselor - se adunară în piață - care, din pricina mulțimii umane, își spărgea marginile - devenind, acum, informă.

Și oamenii își ridicară brațele, ridicară pumnii în sus, blestemând. Împăratul îi privea de sus, din foisor, pe oamenii ce se depărtau de palatul său, și-și lovea coapsa cu iataganul. Îi spuse, măritul șah - umilului călău ostenit:

- Se vor întoarce, n-ai grijă! Ascute-ți, în continuare, paloșul! Nu cumva să-și piardă sprinte-neala...

În pâlcuri de câte o mie ori două mii, oamenii ieșiră - puzderie - din cetatea de scaun a împăratului - îndreptându-se, prin pustiul, galben de nisipuri stărnite, spre o altă cetate. O cetate de care-i despărțeau sute de leghe de sete, de foame și freamăte, de dureri și neliniști ale deșertului. Pe drum, la popasuri, în preajma oazelor, oamenii se încăierau, tot mai des, pentru culcușurile mai aproape de apă, ori pentru o vită rătăcită, pe care o revendicau mai mulți deodată.

- A mea-i!

- Ba-i a mea, dă-te la o parte, că-s mai tare și te spintec!

Și, pentru că nimeni nu se încumeta să se ridice judecător și arbitru al pricinilor - oamenii, după lovituri ineficiente și neputincioase cu pumnii - scoteau de sub poala burnuzurilor arme tăioase, făurite în capitala uitatului împărat nedrept - și sângele curgea tot mai des, mai febril, parcă vesel și nerăbdător să se vadă odată ieșit afară din trupurile aprinse. De prea multă vreme stătea ascuns...

Pentru câte o femeie, cu vâlul smuls de pe față, se încăierau sute de combatanți, ajungându-se la confruntări și ciocniri de armate.

Și oazele, cândva limpezi, binecuvântate și îmbietoare de tot ce e viață - erau acum astupate de cadavre. Brațele celor care vărsau sânge osteneau, apoi cădeau, odată cu trupurile ce le împingeau înainte, spre piepturi potrivnice. Și alte brațe, din urmă și din lături, se ridicau, din ce în ce mai aprig și mai absurd, cu cât se uita prima pricină a vărsării ce sânge. Toți erau împotriva tuturor - și nimeni la mijloc.

Ajunseseră să împlânte hangerul ori iataganul într-un piept sau gât, doar pentru că pieptul ori gâtul stăteau între ochii înspăimântați ai celui trezit cu arma strânsă în pumn și soare.

După câteva zile, din imensul popor care se depărta, furios și blestemând, cu ochii scânteind de inspirația sfântă a libertății - nu mai rămăseseră decât câteva sute de singuratici, sălbăticiți și hoinari - care se fereau, precum fiarele obosite, unul de altul - cu ochi sângeroși și disperați, înnebuniți de disperare și neputință.

Zdrențe de oameni, cu perii zbârlite, precum blana jivinelor ciomăgite cumplit, spre a fi îmblânzite - se strecurau, prin noapte, ca umbrele, înapoi pe poarta cetății de scaun - șovăind, supuse, spre palatul torturilor și cruntelor nedreptăți.

Dar și spre locurile de muncă, pe care le părăsiseră (trudă rotundă, de sclavi disciplinați cu rost) - și după care tânjeau secret, acolo, atunci, în deșertul buimăcelii haotice - locurile muncii geometrice, locurile ca niște bune tipare ale supunerii.

Crudul și nedreptul împărat stătea în foișorul romboidal al palatului - acum era rezemat de iataganul hapsân, fulgerând în soare - și zâmbea ca un sfînx păgân. Îi privea de sus pe cei ce nu știuseră să-și arbitreze libertatea - și-i spuse călăului, cu o soapă scurtă, să-și pregătească de lucru paloșul lat.

Zâna ironiilor

Nicolae Paul Mihail

La o cafea

Copila mea romntică și scumpă,
Cu-obrajii ca o caldă catifea,
Stă inima în piept să mi se rumpă...
Ce mi-ai pus, fă, nebuno, în cafea?...

Femei am adorat și eu o droaie,
Pe toate le-am iubit ca un zevzec:
Lenuța, Jeni, Mimi și Aglaie...
(Trecut-au toate, fiindcă toate trec).

Sândica, Lulu, dulcea Veronică...
S-au dus și mi-au lăsat un nod în gât!
Filozofând luam câte-o țuică mică
Ziceam și bogdaproste de atât.

Când apăruși în calea mea nurlie,
Fudulă că-l aveai pe vino-ncoa,
Cu părul mirosind a iasomie...
Ce mi-ai pus, fă, nebuno, în cafea?...

De unde vii?... De foarte de departe,
Nu te întreb și nu mă întreba!
Nu vreau ca să-ți citesc a vieții carte,
Nici tu nu vrei ca s-o citești pe-a mea.

Doar mâna albă să mi-o pui pe frunte
Și poți să te gândești la altceva...
La fluturașii tăi cu aripi frânte,

La ce-ai fi fost de n-ai fi fost a mea...

Ai mâna rece (fruntea mi-e fierbinte),
Și zâmbetul ți-e proaspăt ca de ied...
Ce zici, pornim tot împreună înainte?
E prea frumos și nu-mi vine să cred.

Copila mea romntică și scumpă,
Cu-obrajii ca o caldă catifea,
Stă inima în piept să mi se rumpă...
Ce mi-ai pus, fă, nebuno, în cafea?...

George Petrone

Inscripție pe frontispiciul toamnei

Nimic nu s-a schimbat, că și acum
Ivirea ei pe culme coincide
Cu ploii intermitente și placide,
Cu nopți de păclă, dimineți de fum

Cu struguri dați la teasc, magiun
în blide

Și castraveti murați pentru consum,
Cu crizele astmatice, precum
Și inflamarea glandei tiroide.

Încât vă-ntreb, aezi, de unde oare
Această năzuință spre visare
Ce se revarsă-n tandre elegii
Când, evident, vremelnicia-i sacră

Se naște-n stuful unei mustării
Și pierde-ntr-un butoi de varză acră.

**Constantin Popescu
Berca**

Cronică rimată

Au fost odată niște tinerei
(Acum te strâmbi de râs privind la ei)
Care sfârșind liceul, fiecare
Cu greutate și-n lipsă de parale
S-au dus la facultate-ntârâtați
Să-nvețe, să se facă avocați...
Aș scrie, deci, o cronică rimată,
După un gând de țuică adăpată,
Într-un decor prozaic, cu măslina
Și-o muzică din vremuri de-altă dată,
Să uit de greutate, să uit de mine!
Încerc să scriu, însă aud vioara
Iar ochii mei nu umblă după rime
Ci după Tanți, Ana, Mărioara!
Încerc să scriu o cronică rimată
Dar scriu numai atât:
„A fost odată...”

Nicolae TUDOR

O zi din viața mea

Lângă barul meu Nea Radu așteaptă mușteriii pe un scăunel, la poartă. A scris mare, pe gard, cu creta: „**VÎNZ STRUGURIII**”. A pus mai mulți de I, că anu’ ăsta sunt mulți struguri, s-au făcut la toți puturoșii. Dar cine să-i ia tererezu’ că-i și chisălit!? Mă vede și-mi spune să se-audă:

- Știu, n-ai voie la struguri; cum nu mai am eu voie la pepeni! C-am tras-o!

Îl las aparent vesel sub soarele toamnei, soare ce va urca și va lumina în zadar strada Umbrei. Mă grăbesc să fac prezența peștișorilor, apoi să presar rădăcini pe stradă pentru a fi călcate de mașini, și să arunc o mână de țărână pe gresia tocită de la baie, să se facă noroi până deseară când voi reveni să „culeg” semnele.

Înainte mea vine un copilaș în fugă: „Nenia, le-ai găsit?” „Ce?!” „Ti-am lăsat la poartă niște pietricele frumoase să le... fotografiezi!” O ia înainte, le culege de pe jos și vine cu ele-n căuș. Trebuie să-i dăruiesc și eu ceva și, ce mă fac, nu am nimica? Pe un pietroi mă așteaptă Ivan.

Organudepază vine din sens opus și-l strigă:

- Aivan?

- Unde vrei să merg, mă?

- Nu ți-am zis „hai, Ivan!”, te-am strigat pe americaneste: Aivan?

- Te-ai dat draculi și tu!

Ivan se așează pe un scaun și stă aplecat cu coatele pe genunchi. Îl aud:

- Pepeni mi-am pus... gogonele mi-am pus... C-așa-i românul, să bage-n el... Oare ce trebuia să mai pun?

Îi vad doar arătătorul dreptei înțepenit pe degetele îndoite la doi.

- Prune ai pus? Îl întreb.

- Pus!

- Castraveți?

- Pus!

Hai că mișcă degetele, mai are unul și gata.

- Varză?

- Da, măi, varză, mai am de pus varză!

Și-și îndreaptă spatele, ușurat.

Organu’ e la... putere! „Nu te feri, bre, de paznici, zice celor pe care-i păzește, că și matale trebuie să trăiești, și io. Alo-lo, Niculaie, nu scie!... Că nu furați de la mine... Dacă vă descurcați prin hale... Ivane, vrei pui? Dacă te juri pe sfântu’ tău, vii deseară. Nu mai trebuie călcat terenu’, e arat de noi! (mie, șoptit): Eu sînt optimist, n-am gânduri ca sudoru’ ăla care scăpa mereu electrodu’ din mână: Ce-oi face mâine?”

Ivan pune doi lei pe tejghea.

- Un pahar pentru mine și unu pentru pești. Pune-l bine pentru vremuri grele. Adică pentru mâine? Iau leul și-l așez în cutiuță.

Ivan nu se mai așează pe scaun, privește la acvariu:

- Era un bagabont negru care-o alergia p-aia roșă. Acu s-a pitit, unde-o fi? Bine că face bolboace și au colțuri, ca altfel se deranjau la cap. Am presimțit că trebuie să-ți aduc o pietrică să-și frece ei burta de ea, altfel... cum iese icrele-afară!?

„Ooo! se aude un glas din stradă. Prrrru!” E moș Tăgârță, unul dintre pământeni. Trece cu căruța vârf. A pus o folie peste ceapă să se simtă ea bine. Se dă jos și-mi aduce două legături mari.

Moșul s-a întors cu fața din ziua când i-am fotografiat mâinile. Are cele mai chinuite mâini, nici nevasta n-o mai mângâie de teamă să n-o rănească. Se uita la mine c-un ochi a mirare, dar era și nervos că stă cu mâinile-ntinse, el care nu le-a-ntins nicio dată la nimeni. Dacă ar ști că poza n-a ieșit...! Atunci mi-a fost rușine să-l mut în alt loc, mi se părea deja mult că se supune. Da-l prind la iarnă, nu mă las până nu-l prind. Ochesc dinainte locu’, fac o probă și-l iau prin surprindere: „Vino, vino repede! Stai așa!” Si-i dau clic, că nu-i mare lucru să dai clic! Ce poză o să faac!

Îi pun în pahar altceva - băutura cea mai fină pe care-o am. Știu că nu se prinde, dar vreau să dorm eu liniștit. Și să-i rămână lui așa sufletul, că... mi-a dat, că mi-a dat de la el...

Ajung târziu acasă cu buzunarele pline cu... pietricele. Și degetele îndoite la doi.

În fiecare decembrie, în ultimii 19 ani, încercăm, din ce în ce mai greu însă, să ne amintim cum a fost atunci, în 1989. Cu cât entuziasm inocent am primit ordinul de a ne lua armele și ne-am suit în camioane și apoi în avioanele care ne-au aterizat în infernul dezlănțuit – de cine? – la Timișoara, la Caransebeș, la București și în alte locuri. Și cu câtă înverșunare ne-am târât prin noroaie și am luptat împotriva unor teroriști pe care nu i-a prins nimeni nici atunci și nici în anii care au urmat și care s-au topit în ceața postdecembristă, la fel ca și iluziile multora dintre noi. Pentru că, dacă atunci, la început, am crezut o clipă că ei, eroii noștri, n-au murit degeaba, curând și din ce în ce mai clar am realizat derizoriul acestui sacrificiu.

Am crezut atunci că am pus și noi umărul la sfărâmarea lanțurilor care ne strângeau din ce în ce mai tare, până la durere, și că din valurile de dragoste revărsată asupra noastră de o mulțime buimacă vor rămâne măcar câteva umbre de recunoștință. Totul s-a limpezit însă când cei care, predestinați să se agațe de scaunele puterii, s-au înșurubat în ele și nu și-au mai amintit de noi decât când se frământau cei „rămași jos“, cei care n-au mai apucat ciolanul și încercau să destabilizeze situația. Zăngănitul armelor le mai domolea isteria care încet, încet, li s-a cuibărit în suflete. Iar când au avut prilejul, când s-au agățat și ei de putere, ne-au târât prin noroaiele tribunalelor, găsindu-ne țapi ispășitori pentru vini imaginare.

Între timp, lumea s-a schimbat mult. Avem libertatea de a crede că suntem liberi. Și, în numele acestei libertăți putem țipa, putem înjura, putem să-i votăm sau nu pe autoaleșii nației și, eventual, să-i mandatăm să se îngrijească de viitorul și fericirea noastră. Iar noi, între timp, să ne ocupăm de treburile mărunte ale existenței: găsirea unui loc de muncă mai sigur măcar și pentru câteva luni, contractarea unui nou credit pentru o cameră în plus la apartament sau pentru o mașină mai tinerică, plata întreținerii

nerii și a celorlalte datorii care ne fac viața atât de frumoasă în fiecare lună și pentru care merită să trăim. Iar dacă din când în când ne mai luăm cu vorba și începem să spunem aceleași și aceleași plictisitoare povești de la revoluție, cu faptele noastre de arme împotriva unor teroriști pe care încă ne place să-i credem reali, dar pe care ne-am plictisit să-i mai căutăm, mai află și camarazii noștri mai tineri că în povestea din 1989 am avut și noi, parașutiștii și cercețaii, eroii noștri la Televiziunea Română, la Aeroportul militar Otopeni, la Ministerul Apărării Naționale. Eroi care, într-o piesă cu autori încă nedeclași, și-au jucat în modul cel mai serios rolul, ca de altfel noi toți, dar ei au avut neșansa să cadă răpuși de-adevăratelea sub niște gloanțe care se pare s-au tras singure. Dar până la urmă, la ce le-ar folosi lor, eroilor, să știe cine i-a împușcat?

În rest, toate bune. Și între o reducere de stat și o restructurare impuse de reforma continuă a sistemului, e bine să ne mai aducem aminte, din când în când, și de cei care atunci, au crezut cu adevărat în povestea revoluției. Și în amalgamul de parastase și comemorări cu coroane, discursuri și fum de tămâie electorală care se derulează după același tipic, de 19 ani încoace, la monumentele eroilor revoluției, măcar noi, cei care i-am cunoscut și am crezut ca și ei în aceleași idealuri, suntem, cred, obligați să vărsăm o lacrimă sinceră pe mormintele lor și să-i rugăm să ne ierte. Să ne ierte pentru neputința de a împlini aceste idealuri și pentru că, după „loteria“ de atunci, când ei au fost aleși să devină eroi martiri ai revoluției, noi, camarazii lor, care n-am avut ghinionul să ne atingă gloanțele ucigașe, nu am fost în stare să le cinstim memoria așa cum ar fi meritat. Și, prin ceea ce am făcut – sau n-am făcut – nu ne-am ridicat la înălțimea sacrificiului lor. Și cât încă nu e prea târziu, merită să încercăm.

Să ne rugăm, așadar, la Dumnezeu, să-i țină aproape de El - iar pe noi să ne ierte pentru că prea ușor i-am uitat.

Revista Fereastră

Publicație editată de: **Culturală Asociația „Agatha Grigorescu Bacovia“**

Cod fiscal: **23032460**

Cod IBAN: **RO60RZBR0000060010080523**
deschis la „Raiffeizen Bank“ - filiala Mizil

Str. Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13 A

Telefoane:

0244251144; 0728989264; 0722653808.

E-mail:

lucian_manailescu@yahoo.com
sau
fereastraluc@gmail.com

REDACTIA

Director: **Emil PROȘCAN**

Redactor șef: **Lucian MĂNĂILESCU**

Redactor șef-adjunct: **Aida HANCER**

Redactori: **Sorin MATEI, Constantin MUNTEANU, Ecaterina BARGAN**

I.S.S.N. 1844 – 2749

La acest număr au colaborat:

Ana Maria Androne,
Yolanda Beșleagă,
Adrian Botez,
Oana Calen,
Dino Cuvata
(traduceri **Dumitru M. Ion**),
Ștefan Alexandru Ciobanu,
Valentin Cojocaru,
Florentina Loredana Dănilă,
Dumitru Ion Dincă,
Adelina Georgeta Dozescu,
Bosco Dumitru,
Andrei Gamarț,
Ion Gheorghe,
Georgiana Adriana Gilescu,
Marin Ifrim,
Daniel Lăcătuș,
George Lixandru,
Nicolae Paul Mihail,
Gelu Mureșan,
Marcel Mureșeanu,
Ion Nistor,
Anda Palos,
George Petrone,
Constantin Popescu – Berca,
Ion Roșioru,
Geta Stanciu,
Mircea Tănase,
Nicolae Teoharie,
Nicolae Tudor,
Corneliu Vasile,
Vladimir Vasiliu,
Daria Vlas,
Carmen Zafiu.

Grafica:

Florin Menzopol (pag. 7),
Gelu Mureșanu (pag. 39, 46),
Viorel Andronescu (pag. 40).
Leonard Țuclea (coperta 4)

În numele libertății de exprimare, autorii materialelor publicate sub semnătură proprie răspund în mod direct de conținutul acestora.

Revista poate fi accesată on-line pe site-ul Primăriei Mizil

IARNA PE ULIȚA SĂRBĂTORILOR cu epigramaști de ieri și de azi

Eugen Albu (Cluj-Napoca)

Bucuriile iernii

Ce bine că e iarnă și-a-nceput
Zăpada-n straturi groase iar să cadă,
Să mai vedem și oameni de zăpadă,
Că oameni de nimic am tot văzut.

Iulian Bostan (Galați)

Semne

Chiar în prag, se poate spune,
C-om vedea tot vechea zare;
Deci vorbim de semne bune
... anulare.

Nicolae Bunduri (Brașov)

Iarna pe uliță

S-a așternut din plin zăpada
Iar frigul intră pân' la oase
Și iarna s-a ivit pe stradă...
Probabil a scăpat din case!

Alexandru Clenciu

După Anul Nou

Bătându-se cu pumnul-n piept,
Susține dumnealui fierbinte,
Că Anul Nou l-a prins deștept...
Dar... pe cuvântul meu că minte.

Neculai Darie (Iași)

Rugă pentru frigiderul meu

E gol și rece și inert
Dar, Doamne-n mila Ta cea mare
Să nu îi spulberi în deșert
Speranța de reîncarnare.

Ion DIVIZA (Chișinău)

Axioma lui Bachus

Bea rachiu fără motiv
Numai omul primitiv,
Iar bărbatul educat,
Totdeauna – motivat.

Ioan Filimon (Alba)

Pastel de iarnă

Tot cad fulgii, valuri, valuri.
Pentru puști ce bucurie!
Totu-i alb pe câmp, pe dealuri
Numai viața-i... cenușie.

Nicolae Ghiteșcu

De Sfântul Nicolae

În noaptea asta șprîțuri n-am,
Mă simt sărac peste măsură;
Mi-aș pune ghetele la geam,
Dar ce mă fac de mi le fură?

Mitică Ion (Buzău)

Zvon de Anul Nou

De-o vreme-ncoace se zvonește
Pe la diverse adunări
Că mâine anul se-înnoiește...
Cu noi impozite și dări!

Vasile Larco (Iași)

De revelion

Când împărțea în șapte-un ou
Săracul fără de pereche
Zicea: Mâncați, e Anul Nou!...
Doar sărăcia este veche.

George Petrone (Iași)

Schimbare

Aud că-n iad osânda s-a asprit:
Pe cei sortiți la caznele dantești
Nu-i mai aruncă în catran topit
Ci-i plimbă iarna-n trenuri românești.

Ioan Roșca (Reghin)

Sărbători la munte

La munte, pe cărări alpine,
Respiri ozon curat, te miști,
Dar și cabanele sunt pline
Cu sute de... băuturiști.

Mircea Matcaboji

(Cluj-Napoca)

Concluzie

Am înnoptat la un pahar
Și grija mă apasă;
Dau telefon, dar e-n zadar...
Probabil nu-s acasă!

Ștefan Al. Sașa (Câmpina)

Surpriză

Găsind în pat cu Moș Crăciun nevasta,
Îi zise înclădat și trist nițel:
„Păi, tocmai tu să-mi faci una ca asta?
Tu, care n-ai crezut vreodată-n el...”

Ioan Toderășcu (Vaslui)

Revedere la revelion

Cu amicul lor, Crișan,
Nu s-au mai văzut de-un an,
Și de-aceea au băut,
Până nu s-au mai văzut!

Georgeta Vatavu (Iași)

Colind

A căzut multă zăpadă,
Gropile n-au să se vadă;
Pietrele crapă de ger,
Noi de foame... lerui-ler!

Vasile Vorobet (Suceava)

Românul, om gospodar

Descurcăreț cum vrea să pară,
Își face sanie din vară
Și-n plină iarnă, sărântoc,
O taie și o dă pe foc...

Otilia Mortun (București)

Omul de zăpadă

Tainic pe-o alee, străjuit de lună
Mi-a ieșit în cale și-a ținut să-mi spună:
– Eu sunt, doamnă, omul, ia aminte bine,
Care se topește, încă, după tine.

13 decembrie 2008

15 ani de dor de Nichita

*Soarele saltă din lucruri, strigând
clatină muchiiile surde și grave.
Sufletul meu îl întâmpină, ave!
calul meu saltă pe două potcoave.
Coama mea blondă arde în vânt.*